

gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Herkenrodebossen en Wijerbos

in de gemeenten Hasselt, Herk-de-Stad en Nieuwerkerken

Bijlage IIIa. Toelichtingsnota (tekst)

**Vlaamse
overheid**

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herkenrodebossen en Wijerbos' bestaat uit volgende bijlagen:

- bijlage I, het grafisch plan;
- bijlage II, de stedenbouwkundige voorschriften bij het grafisch plan.
- bijlage IIIa, de toelichtingsnota met de tekstuele toelichting;
- bijlage IIIb, de toelichtingsnota kaarten;
- bijlage IV, het register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing, een kapitaalschadecompensatie of een gebruikerscompensatie;
- bijlage V, het plan-MER;

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herkenrodebossen en Wijerbos' is, in overeenstemming met artikel 2.2.3 VCRO, tot stand gekomen binnen een planteam, met de medewerking van de ruimtelijk planners Christophe Vandevoot en Peter David.

1	Leeswijzer	5
2	Situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad	6
2.1	Situering.....	6
2.2	Plandoelstelling	7
2.3	Reikwijdte en detailleringsgraad	7
3	Relatie met beleidsplannen en onderzoeken.....	8
3.1	Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.....	8
3.1.1	De bindende bepalingen1F	8
3.1.2	Het richtinggevend gedeelte.....	8
3.1.3	Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur9	
3.1.4	Het planningsproces voor de afbakening van het regionaalstedelijkgebied Hasselt-Genk	13
3.1.5	Relatie met strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)	13
3.2	Relatie met andere planningsprocessen of beslissingen	14
3.2.1	Afbakening Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON).....	14
3.2.2	Integraal waterbeleid.....	15
3.2.3	Vastgestelde landschapsatlas	16
3.2.4	Vlaams Energie- en Klimaatplan5F	17
3.2.5	Vlaams Klimaatadaptatieplan6F	18
3.2.6	EU LULUCF-verordening.....	19
3.2.7	EU Natuurherstelverordening.....	20
3.3	Relatie met gemeentelijke en provinciale ruimtelijke structuurplannen en uitvoeringsplannen.....	20
3.3.2	Stad Hasselt.....	21
3.3.3	Nieuwerkerken	23
3.3.4	Herk-de-Stad	24
4	Bestaande feitelijke toestand.....	27
4.1	Fysisch systeem	27
4.2	Bestaande natuurlijke structuur	29
4.3	Bestaande agrarische structuur.....	31
4.4	Bestaande landschappelijke structuur en onroerend erfgoed	34
4.4.2	Nederzettingsstructuur en verkeersinfrastructuur.....	36
5	Bestaande juridische toestand	38
6	Verantwoording van het planvoorstel	40
6.1	Deelgebied Herkenrodebossen	41
6.2	Deelgebied Wijerbos	48
7	Specifieke beoordeling en toetsen.....	50
7.1	Planmilieueffectenrapport	50
7.2	Ruimtelijke veiligheidsrapport.....	51

8	Ruimtebalans.....	52
9	Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	53
9.1	Stedenbouwkundige voorschriften	53
9.2	Op te heffen bepalingen.....	68
10	In te zetten instrumenten	70

Voorliggend document is de toelichtingsnota bij een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan het resultaat is van een ruimtelijk planningsproces waarbij de effectbeoordelingen procedureel en inhoudelijk geïntegreerd worden in het proces, het zgn. geïntegreerd planningsproces. Die integratie houdt in dat de effectbeoordelingen plaatsvinden tijdens het proces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan. De effectbeoordelingen leveren gegevens over de mogelijke effecten van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan. Die gegevens worden verwerkt in het planningsproces voor het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan.

Het geïntegreerde planningsproces bestaat uit vijf fasen, waarbij het resultaat telkens geconsolideerd wordt in een van de volgende documenten:

- 1° de startnota;
- 2° de scopingnota;
- 3° het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 4° het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 5° het definitieve ruimtelijk uitvoeringsplan.

De elementen m.b.t. de watertoets, natuurtoets en passende beoordeling zijn geïntegreerd in het ontwerp plan-MER.

Het dossier omvat geen Ruimtelijk Veiligheidsrapport (RVR). Gezien de inhoud van het plan en de ligging is geen RVR vereist.

2 Situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad

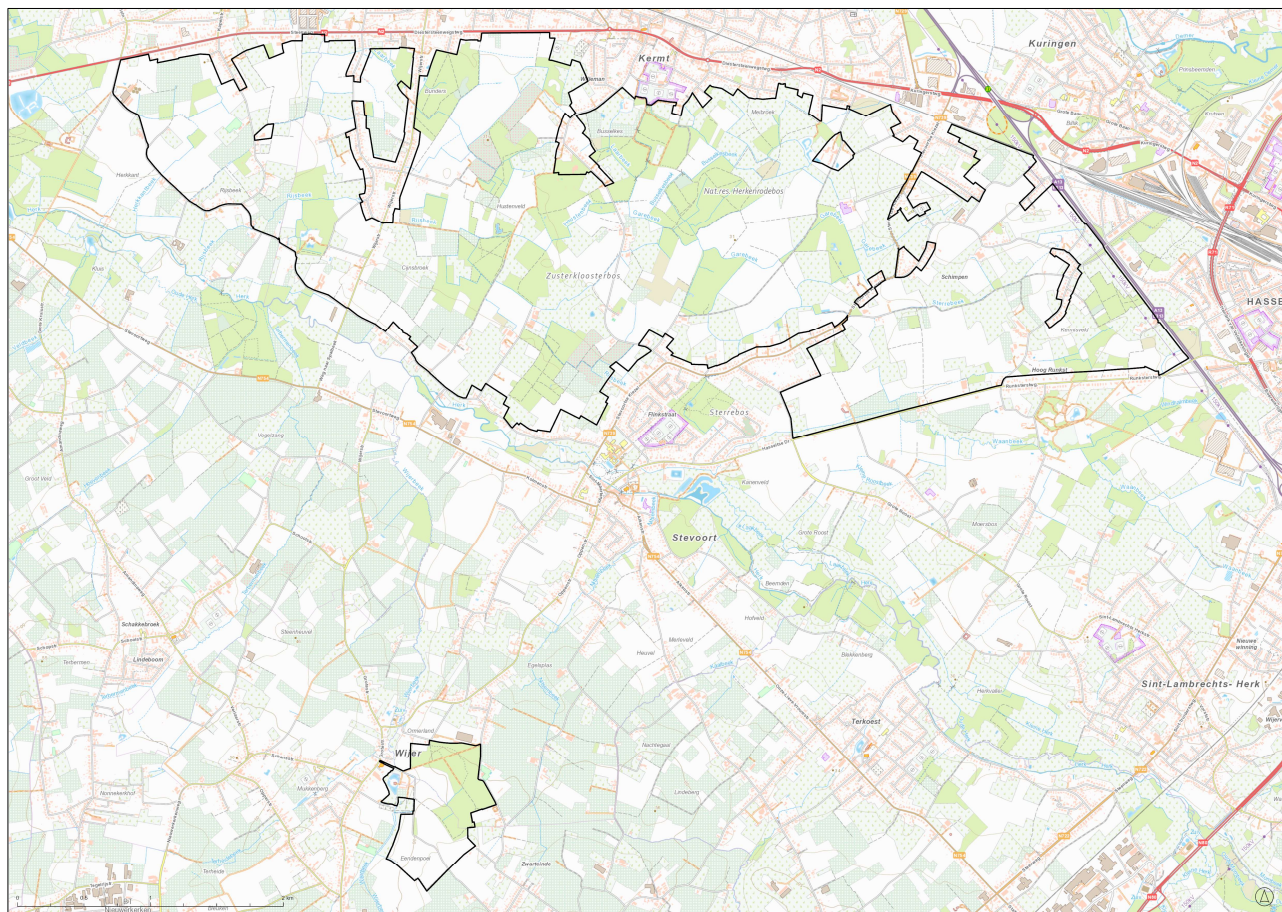
2.1 Situering

Kaart 0. Situering plangebieden

Het plangebied ligt in de provincie Limburg op grondgebied van de gemeenten Hasselt, Herk-de-Stad en Nieuwerkerken en bestaat uit twee deelgebieden¹:

- **Deelgebied 1. Herkenrodebossen** in Hasselt en Herk-de-Stad omvat de open ruimte tussen Hasselt en Herk-de-Stad ten zuiden van de N2 en ten noorden van de vallei van de Herk en is ca. 1.365 ha groot. Het gebied ligt tussen de dorpskernen van Herk-de-Stad, Kermt, Stevoort en Hasselt en wordt omsloten door de N2, A13, Runkstersteenweg, Hasseltsedreef en N754.
- **Deelgebied 2. Wijerbos'** in Hasselt en Nieuwerkerken omvat de open ruimte rond het Wijerbos en de aangrenzende kasteelsite en is ca. 59 ha groot.

Figuur 2-1: Situering plangebied op de topografische kaart NGI

¹ Naar aanleiding van de adviezen en inspraakreacties, die tijdens de publieke raadpleging ontvangen werden, zijn de planperimeters van beide deelgebieden bijgesteld. Voor het deelgebied Herkenrodebossen zijn de aanpassingen n.a.v. de adviezen en inspraakreacties beperkt. De wijzigingen komen neer op een aantal grenscorrecties (o.a. m.b.t. de recreatiezone 'Ten Hove'). In functie van de uitwerking van de plandoelstellingen wordt de focus gelegd op de 'zachte bestemmingen' (natuur, bos, landbouw, parkgebied) en worden 'harde bestemmingen' (recreatie, wonen, bedrijvigheid, openbaar nut) uit de plancontour gesloten. Een uitzondering hierop is de opname van een aantal niet ontwikkelde 'harde bestemmingen' in functie van de realisatie van de open ruimte doelstellingen. Op vraag van de gemeente Nieuwerkerken en de provincie Limburg worden zowel de kasteelhoeve als het kasteel mee opgenomen in het deelplan 'Wijerbos'.

2.2 Plandoelstelling

Doelstellingen van het plan zijn:

- Het versterken van de bosstructuur door het beschermen, uitbreiden en verbinden van bosfragmenten tot een aaneengesloten, samenhangend boslandschap.
- Het vrijwaren van ruimte voor grondgebonden beroepslandbouw.
- Het versterken van de natuurlijke structuur.
- Het samenvoegen van VEN-gebieden tot één geheel.
- Het vrijwaren van landschappelijk waardevolle gebieden en erfgoedwaarden (o.a. bocagelandschap).
- Het afstemmen van de ontwikkelingsmogelijkheden van recreatieve voorzieningen op de randvoorwaarden en de doelstellingen vanuit de natuurlijke en agrarische structuur.

Het plan geeft daarmee uitvoering aan:

- de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen m.b.t. de afbakening van de gebieden van de natuurlijk en agrarische structuur en de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos die voor de regio Haspengouw-Voeren daarvoor is uitgewerkt;
- de beslissing van de Vlaamse Regering van 2 december 2005 over de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in de regio Haspengouw-Voeren en het operationeel uitvoeringsprogramma Haspengouw-Voeren waarin de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Herkenrodebossen en Wijerbos voorzien is.
- de beslissing van de Vlaamse Regering van 15 mei 2020 waarbij de minister bevoegd voor omgeving gelast werd met het opstarten van een geïntegreerd planningsproces voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de regio van de Herkenrodebossen met het oog op de ontwikkeling van de open ruimte en de planologisch verankering van de vereiste boscompensaties voor de realisatie van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Zolder-Lummen-zuid.

Het plan zal daarvoor de noodzakelijke bestemmingswijzigingen op perceelsniveau doorvoeren.

2.3 Reikwijdte en detailleringsgraad

Het plan zal bestemmingen vastleggen op perceelsniveau. De reikwijdte van het voorgenomen plan betreft dus maatregelen in de ruimtelijke ordening, in casu het wijzigen van de bestemming van gebieden die bijdragen tot de doelstelling. De bestemmingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan zullen de bestemmingen van de geldende plannen van aanleg vervangen, zijnde .

- (delen van) de gewestplannen Hasselt-Genk en Sint-Truiden - Tongeren
- het bijzonder plan van aanleg (BPA) Herkenrodebos
- het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Oppervlaktedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg

3 Relatie met beleidsplannen en onderzoeken

3.1 Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt in uitvoering van de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

3.1.1 De bindende bepalingen²

Het Vlaams Gewest bakent de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 125.000 ha grote eenheden natuur of grote eenheden natuur in ontwikkeling (in overdruk) Daarvoor is een toename van 38.000 ha natuur- en reservaatgebied (t.o.v. 1994) tot een totaal van 150.000 ha natuur- en reservaatgebied nodig.
- 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw.
- 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied, tot een totaal van 53.000 ha bosgebied.
- 80.000 ha natuurverwevingsgebied (in overdruk) op niet groene bestemmingen.

3.1.2 Het richtinggevend gedeelte

Ruimtelijke visie op de ontwikkeling van Vlaanderen: 'Vlaanderen open en stedelijk'

Met de metafoor 'Vlaanderen, open en stedelijk' wil het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) een trendbreuk realiseren met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling. Deze trendbreuk beoogt de versterking van het buitengebied en het tegengaan van de versnippering door een optimaler gebruik en beheer van de stedelijke structuur.

Daarom wordt de ruimtelijk structurerende werking van het fysisch systeem als principe vooropgesteld. Het fysisch systeem is ruimtelijk structurerend voor de natuurlijke structuur (inclusief de bosstructuur), de agrarische structuur, de nederzettingsstructuur en het landschap. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken op het niveau van het buitengebied.

In Vlaanderen wordt de ruimtelijke structuur van het buitengebied vandaag bepaald door het samenhangend geheel (netwerk) van rivier- en beekvalleien, grote en aaneengesloten natuur- en boscomplexen, belangrijke landbouwgebieden, de nederzettingsstructuur, het landschap en de infrastructuur...

Inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Elk van de drie voor het buitengebied structuurbepalende functies – landbouw, natuur en bos – kan slechts op een duurzame wijze functioneren indien de gebieden die aan deze functie worden toegewezen, ingebed zijn in een goed gestructureerd geheel. Daarom wordt het buitengebiedbeleid gedifferentieerd naar een beleid voor de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de nederzettingsstructuur. De natuurlijke en de agrarische structuur kunnen elkaar in bepaalde gebieden (natuurverwevingsgebieden) overlappen.

Het afbakenen van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur in ruimtelijke uitvoeringsplannen moet daarom gelijktijdig en op gelijkwaardige basis gebeuren. De natuurlijke structuur kan in bepaalde gebieden ook overlappen met andere functies (recreatie, overige functies...).

² Besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft, en de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011 wat de bindende bepalingen betreft.

3.1.3 Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau vastleggen.

Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 ca. 538.000 hectare agrarisch gebied vastgelegd. De resultaten van deze overlegprocessen zijn consulteerbaar op www.vlaanderen.be/agnas.

Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het afbakeningsproces. Er is een coördinatieplatform opgericht met o.m. vertegenwoordigers van de verschillende beleidsvelden en de natuur- en landbouworganisaties. Dit platform volgt de uitvoering van de afbakening op. Het bekijkt voor welke gebieden gestart kan worden met de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en bewaakt de gelijktijdige voortgang van de realisatie van de doelen voor landbouw, natuur én bos. De Vlaamse overheid stelde een administratieoverschrijdend team samen dat deze plannen voorbereidt en het vooroverleg met de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties organiseert. Het coördinatieplatform bepaalt jaarlijks in een 'gebiedsgericht programma' voor welke concrete gebieden er een planningsproces opstart.

Het afbakeningsproces in de regio Haspengouw-Voeren

Voor de buitengebiedregio Haspengouw-Voeren werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2004. In een verkenningsfase werd via een consultatie van de betrokken gemeenten, provincies en voornaamste belangengroepen gepeild naar inzichten op de gewenste natuurlijke en agrarische structuur. Samen met de inzichten vanuit de Vlaamse administratie en binnen het kader van de richtinggevende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd op basis hiervan een eerste aanzet tot gewenste ruimtelijke structuur uitgewerkt in een verkenningsnota. Deze verkenningsnota werd eind 2004 voor formeel advies voorgelegd aan de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen.

In 2005 werden een reeks overlegsessies georganiseerd waarbij de actoren hun adviezen konden toelichten en gepeild werd naar de marges waarbinnen concepten bijgestuurd zouden kunnen worden. Na deze overlegronde werd een eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en een uitvoeringsprogramma opgemaakt en voor advies voorgelegd aan de betrokken actoren.

De Vlaamse Regering nam op 2 december 2005 akte van het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma én de adviezen van de gemeenten, provincies en belangengroepen hierover.

Krachtlijnen van de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos voor het plangebied zijn:

- Samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten behouden en versterken als structuurbepalende natuur- en/of landschapselementen.
- Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor land- en tuinbouw tussen valleien van Gete, Demer, Herk en Mombeek.
- Vrijwaren en versterken van landschappelijke waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden.
- Behoud en herstel van de ecologische verbindingfunctie van beken in landbouwgebieden of verstedelijkte gebieden.

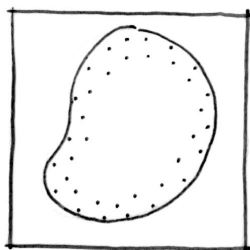
Deze ruimtelijke visie werd geconcretiseerd in een gewenste ruimtelijke structuur.

Figuur 3-1. Gewenste ruimtelijke structuur vochtig Haspengouw: Gebied A1: gebied van Gete en Herk tussen Geetbets, Herk-de-stad, Hasselt, Alken en Nieuwerkerken.

De voor het plangebied relevante concepten van deze ruimtelijke visie zijn:

Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor land- en tuinbouw tussen valleien van Gete, Demer, Herk en Mombeek

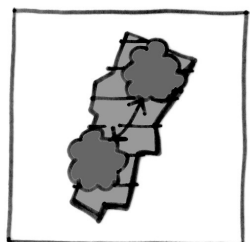

De landbouwstructuur is door zijn gemengd karakter en het belangrijk aandeel aan fruitteelt ruimtelijk structuurbepalend voor Vochtig Haspengouw. De door ruilverkavelingen goed gestructureerde agrarische gebieden worden maximaal voorbehouden voor de beroepslandbouw.

Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

- 1.3 land- en tuinbouwgebied van Kozen
- 1.4 land- en tuinbouwgebied van Kermt

Samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten behouden en versterken als structuurbepalende natuur- en/of landschapselementen

Zowel de relatief grote, bijzonder waardevolle bossen - vaak gekoppeld aan kasteelparken - als de vele kleine bosjes moeten in samenhang met de omgevende waardevolle landschappen behouden blijven.

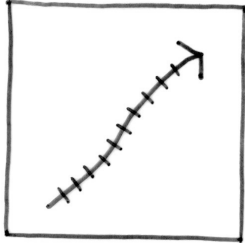
De ecologisch meest waardevolle voor de natuurlijke structuur bepalende boscomplexen maken deel uit van Vlaams Ecologisch Netwerk. De meerderheid van de bestaande bos- en parkgebieden worden opgenomen in natuurverwevingsgebieden.

Bosuitbreidingsdoelstellingen worden gerealiseerd door de bestaande of historische complexen en patronen te versterken of te herstellen zonder de samenhang van de aaneengesloten en structuurbepalende landbouwgebieden in het gedrang te brengen en rekening houdend met de landschapsecologische en cultuurhistorische context.

Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

- 6.3 Bos bij kasteel van Wijer
- 6.4 Bosstructuur rond Herkenrodebos-Zusterkloosterbos

Behoud en herstel van de ecologische verbindingfunctie van beken in landbouwgebieden of verstedelijkte gebieden

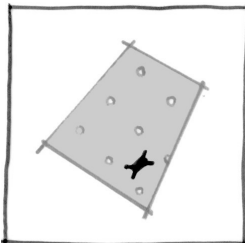
Een aantal beken hebben een functie als natte natuurverbinding en zijn van belang voor de migratie van planten en dieren. Het ruimtelijk beleid is gericht op het behoud van de hoofdfunctie landbouw maar vrijwaart voldoende ruimte voor het realiseren van een ecologische basiskwaliteit die de verbindende functie moet ondersteunen. Daarnaast is het herstel van de verbindende functie van beekdoorgangen in verstedelijkte gebieden een bijzonder aandachtspunt.

Het uitwerken van deze natuurverbindingsgebieden is een provinciale planningstaak.

Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

- 5.2 vallei van de Wijerbeek tussen Mierhoopbos/Nieuwenhovebos en Herk

Vrijwaren en versterken van landschappelijke waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden

Binnen Vochtig Haspengouw is er een aaneenschakeling van landschapsecologische en cultuurhistorisch waardevolle landschappen met belangrijke erfgoedelementen. Het behoud van deze landschappen met waardevolle kastelen, kasteelhoeves, kloosters en abdijen, vierkantshoeves en hoogstamboomgaardsites moet gegarandeerd worden.

De ruimtelijke verweving van bos, landbouw en natuur binnen deze gebieden wordt behouden met aandacht voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van deze gebieden en ruimte voor toeristisch-recreatief medegebruik. Landbouwactiviteiten binnen historische parkstructuren moeten mogelijk blijven, maar daarnaast moet er ruimte zijn voor verbreding, heroriëntatie of herbestemming in functie van cultuurtoerisme en -recreatie op maat van het gebied.

Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

- 7.1 omgeving van het kasteel van Stevoort

De Vlaamse Regering keurde op 2 december 2005 ook de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 41.000 ha agrarisch gebied goed én een operationeel uitvoeringsprogramma voor de op te maken gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen in de regio.

Het plangebied ligt binnen volgende actiegebieden uit het operationeel uitvoeringsprogramma Haspengouw-Voeren:

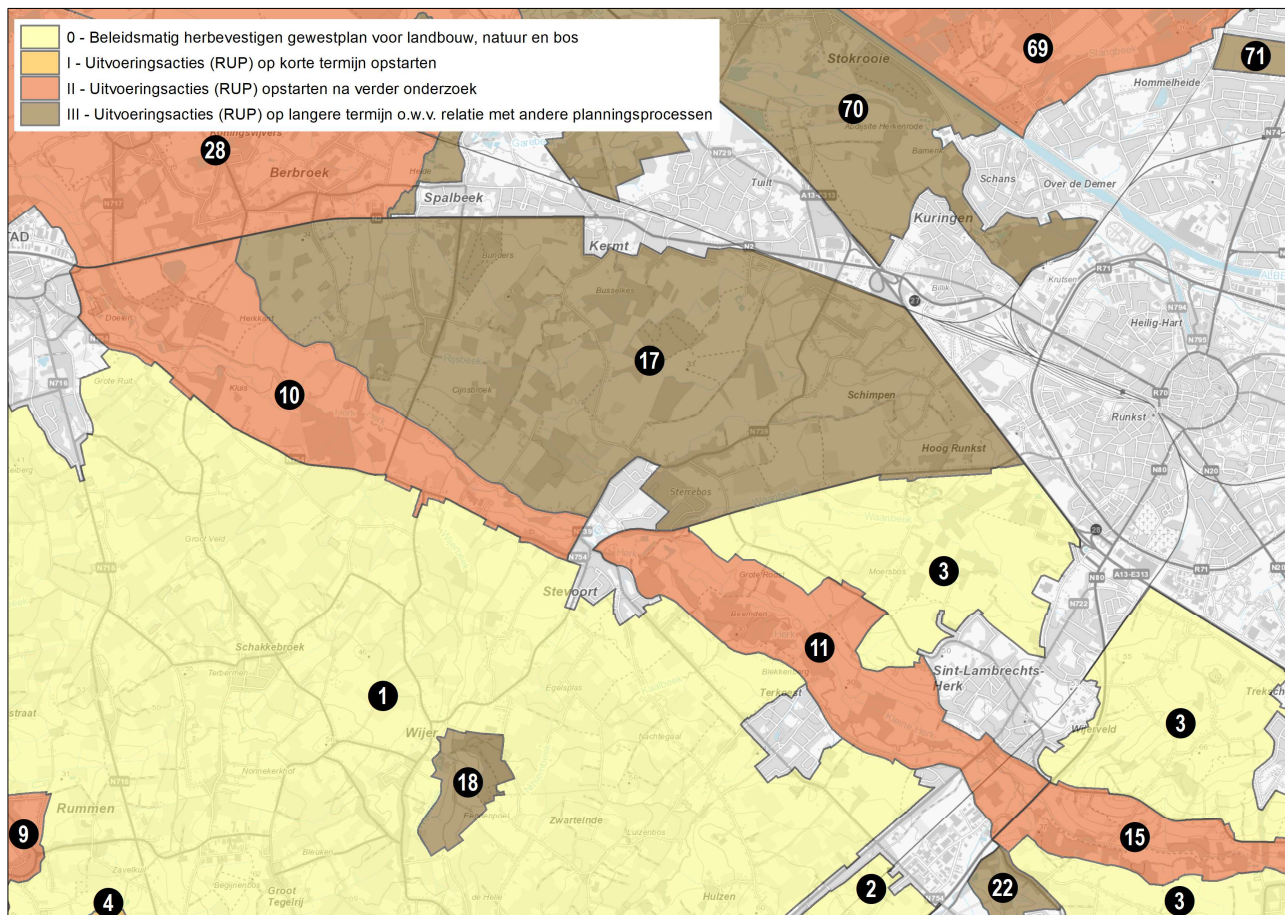
- Actie 17. Herkenrodebossen
- Actie 18. Herbestemming ontginningsgebied Wijer

Met betrekking tot de Herkenrodebossen stelde het operationeel uitvoeringsprogramma dat de resultaten van de inrichtingsstudie Herkenrodebossen afgewacht diende te worden. Deze studie werd afgerond in 2006 en leidde o.a. tot de opmaak van het BPA Herkenrodebos van de stad Hasselt en een eerste reeks bebossingsinitiatieven in het gebied.

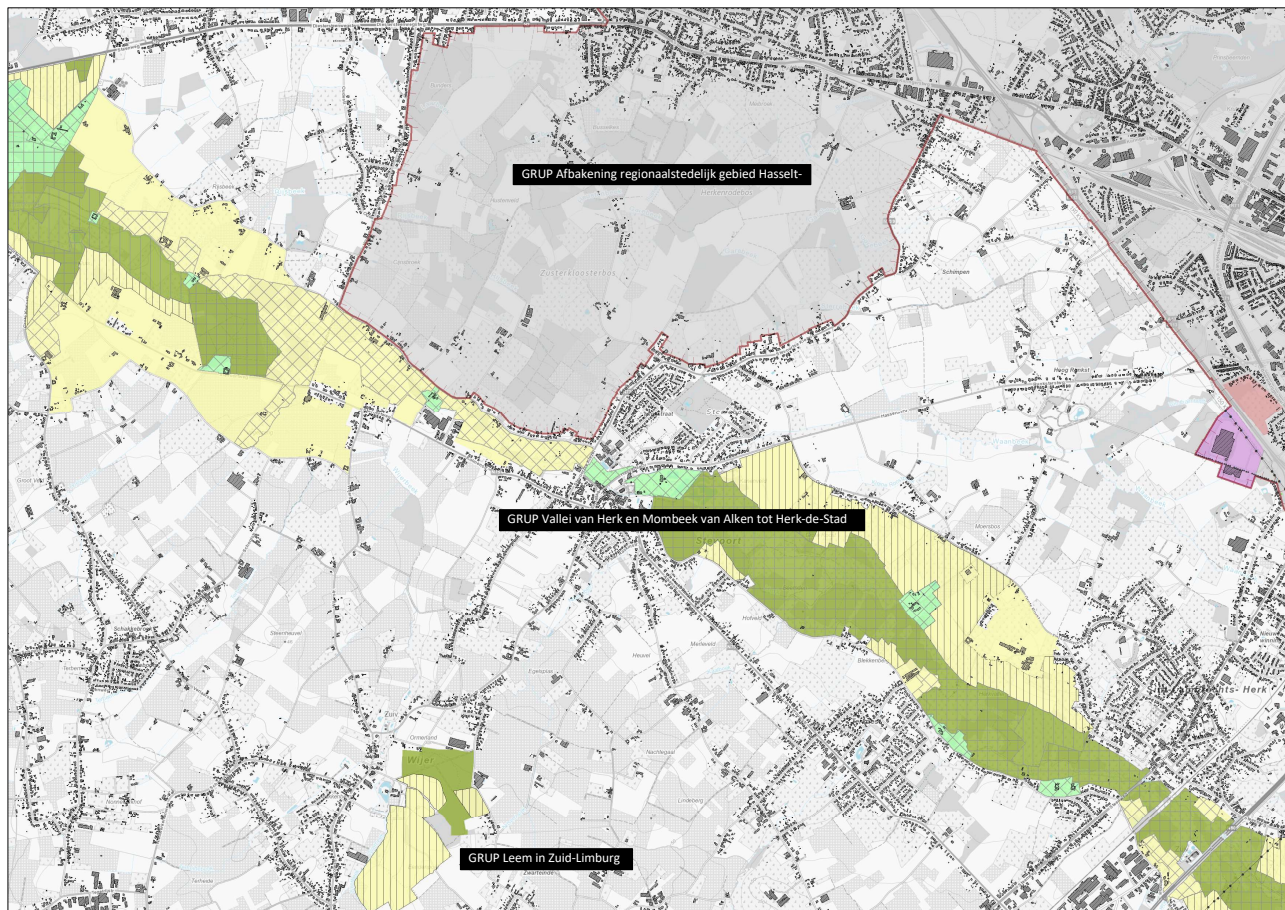
Met betrekking tot het ontginningsgebied Kozen/Wijer werd gesteld dat de herbestemming in eerste instantie opgenomen wordt in het RUP voor de winning van delfstoffen Leem in Limburg en daarna mogelijk in aanmerking als gebied voor bosuitbreiding indien er onvoldoende bosuitbreidingsmogelijkheden gevonden worden in gebieden waar ruilverkavelingsprojecten lopende zijn. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Oppervlakedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg" werd definitief vastgesteld in 2006 en herbestemde de ontginningsgebieden Kozen en Wijer naar bouwvrij agrarisch gebied en natuurgebied. Voorliggend plan zal deze bestemmingen wijzigingen i.f.v. bosuitbreiding.

De acties voor de vallei van de Herk (actie 10 en 11) werden in 2009 afgewerkt met de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Vallei van Herk en Mombeek van Alken tot Herk-de-Stad.

Figuur 3-2. Uitsnede operationeel uitvoeringsprogramma Haspengouw-Voeren (beslissing Vlaamse Regering 2 december 2005)

Figuur 3-3. Gewestelijke uitvoeringsplannen “Afbakening regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk”, “Vallei van Herk en Mombeek van Alken tot Herk-de-Stad” en “Leem in Zuid-Limburg”

3.1.4 Het planningsproces voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk

In uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen bakende het Vlaams Gewest het regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk af. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening Regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk' is door de Vlaamse Regering definitief vastgesteld op 20 juni 2014. Het deelgebied Herkenrodebossen valt deels binnen de contouren van het regionaalstedelijk gebied en maakt hiervan deel uit 'omwille van de potenties voor de ontwikkeling als stadsrandpark/stadsrandbos met mogelijkheden voor zachte recreatie voor de stadsbewoners'.

In de visie ontwikkeld op het regionaalstedelijk gebied zijn de Herkenrodebossen opgenomen als een "randstedelijk open ruimtegebied", een gebied met een sterke verwevenheid van natuur, bos en landbouw. Hier wordt ingezet op het bewaren en herstellen van de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden. Naast de landbouwactiviteiten gaat aandacht naar het toegankelijk maken van het gebied voor laag dynamisch recreatief medegebruik.

Het deelgebied Herkenrodebossen vervult voor het regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk verschillende rollen. Het gebied draagt bij aan de openruimtestructuur maar heeft omwille van de ligging in/nabij het regionaalstedelijk gebied ook een belangrijke recreatieve functie (o.a. als stadsbos). Door haar ligging nabij de stad wordt het gebied door het stadsbestuur ook beschouwd als een stedelijk landbouwgebied (waar ook ruimte zou moeten zijn voor kleinschaligere landbouwactiviteiten).

Het deelgebied 'Wijerbos' valt volledig buiten de afbakening van het regionaalstedelijk gebied.

3.1.5 Relatie met strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)

De Vlaamse Regering keurde op 20 juli 2018 de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) goed. De strategische visie omvat een toekomstbeeld en een overzicht van beleidsopties op lange termijn, met name de strategische doelstellingen. De Vlaamse Regering heeft hiermee een beleidslijn uitgezet die een vernieuwde filosofie en aanpak in het ruimtelijke beleid wil inzetten. De strategische visie van het BRV heeft niet het statuut van een ontwerp van ruimtelijk beleidsplan, omdat er nog geen ontwerp-beleidskaders zijn goedgekeurd.

De strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zet in op een samenhangende en evenwichtige ontwikkeling van woonegelegenheden, werkplekken en voorzieningen door ze zoveel mogelijk te koppelen aan collectieve vervoersstromen, aan fietsinfrastructuur en bestaande concentraties van voorzieningen. Dat gebeurt maximaal door het ruimtelijk rendement te verhogen en kernen te versterken. Samenhangende ontwikkeling heeft als doel de multimodale toegankelijkheid en nabijheid van werkplekken en voorzieningen te bevorderen en zo de ruimtelijke voorwaarden te scheppen voor mobiliteitsbeheersing en basisbereikbaarheid, emissiereductie en het verminderen van geluidsoverlast, klimaatadaptatie, en logistieke en energie-efficiëntie. Het Vlaamse ruimtelijk beleid streeft ook naar een beperking van het ruimtebeslag. Dit kan door, waar mogelijk, het wegnemen van de bestaande verharding, een beperking van de ruimte inname, de optimalisering en het hergebruik van het bestaande ruimtebeslag en het compenseren van verharding door wegnemen van verharding op andere locaties.

Volgens de strategische visie beschikt Vlaanderen in 2050 over een robuuste en waar mogelijk multifunctioneel ingerichte open ruimte. De strategische openruimtevoorraden zijn bewaard. De ruimte biedt zo noodzakelijke maatschappelijke diensten zoals voedsel, (drink)water, klimaatregulering, schone lucht, biodiversiteit, energie, zachte recreatie, grondstoffen en landschapsbeleving. Door in te zetten op herontwikkeling van bestaande wijken en dorpen, is de druk op de open ruimte verdwenen. Het ritme van verharding is stelselmatig teruggebracht en de versnippering is actief teruggedrongen. Het landelijk gebied kenmerkt zich door grote aaneengesloten open ruimten waarin een netwerk van sterke dorpskernen functioneert als drager voor voorzieningen en ondernemerschap. Essentiële openruimtefuncties hebben toekomstperspectief. Er is duidelijkheid voor de gedifferentieerde bebouwingsmogelijkheden en ontwikkelingsmogelijkheden voor niet-agrarische functies in de gebieden van de agrarische structuur.

De verhardingsgraad in de bestemmingen landbouw, natuur en bos is tegen 2050 minstens met 1/5 teruggedrongen ten opzichte van 2015. De totale bestemde oppervlakte voor de open ruimte bestemmingen zal in 2050 ca. 72,5% van de oppervlakte van Vlaanderen bedragen. Daarnaast wordt een beleid gevoerd zodat het aandeel landbouwgebied dat niet door de professionele landbouw wordt gebruikt in 2050 is afgenomen ten opzichte van 2015, en zodat in 2050 in de Speciale Beschermingszones alle maatregelen zijn genomen en ingrepen zijn uitgevoerd zodat de gunstige staat van instandhouding is bereikt en waarbij rekening is gehouden met socio-economische factoren. Er geldt een strikt kader voor het hergebruik van voormalige landbouwbedrijfsgebouwen of andere bestaande zonevreemde bebouwing en voor nieuwe zonevreemde ontwikkelingen in de open ruimte.

De ruimte heeft in 2050 een fijnmazig netwerk van groenblauwe aders dwars doorheen de open en bebouwde ruimte zodat de ruimte klimaatbestendig en meer leefbaar is. Stad en landelijk gebied functioneren in symbiose. Het fijnmazig groenblauwe netwerk van waterlopen en natuurlijke structuren doorheen open en verstedelijkte ruimte is

multifunctioneel ingericht met het oog op waterbeheer, voedselproductie, biodiversiteit, gezond water, zuivere lucht, landschapsbeleving en recreatie. Het landelijk gebied geeft een meerwaarde aan de steden, bijvoorbeeld door in de nabijheid voedsel of stadsgroen te produceren. De stad geeft op haar beurt een meerwaarde aan het landelijk gebied bijvoorbeeld door voorzieningen te dragen. Een doordachte ontharding in de stad zorgt voor een betere waterinfiltratie en het voorkomen van riooloverstromingen bij hevige regenval.

Het ruimtelijk uitvoeringsplan Herkenrodebossen en Wijerbos draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen van de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

3.2 Relatie met andere planningsprocessen of beslissingen

3.2.1 Afbakening Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON)

De Vlaamse Regering bakende in 2003 een eerste deel van het Vlaams Ecologisch Netwerk af. De resterende onderdelen van het Vlaams Ecologisch Netwerk worden sindsdien afgebakend via de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen in het kader van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur.

Binnen het plangebied zijn drie delen van de gebieden die op het gewestplan een bestemming natuurgebied hebben rond de Herkenrodebossen in 2003 aangeduid als Grote Eenheid Natuur (GEN 432 Het Herkenrodebos).

De natuurwaarden en beleidsmatige knelpunten, kansen en ontwikkelingsperspectieven voor deze Grote Eenheid Natuur kunnen als volgt beschreven worden³:

- Het Herkenrodebos is structuurbepalend op Vlaams niveau omwille van de ligging op de noordgrens van Vochtig Haspengouw, op het interfluvium tussen de Demer in het noorden en de Herk in het zuiden. De eigenlijke bossen beslaan een relatief grote aaneengesloten oppervlakte. De westelijke grens van het gebied wordt gevormd door de Garebeek. Door het gebied stroomt de Kermterbeek.
- Het Herkenrodebos is een groot boscomplex, versnipperd in enkele blokken. Verder zijn er enkele kleinere bossen van elk een tiental hectaren. Deze blokken worden verbonden door graslanden met kleine landschapselementen. Het bos is stabiel gedurende enkele honderden jaren en vormde enkele eeuwen geleden één aaneengesloten complex. De huidige bossen hebben een rijke voorjaarsflora. De ligging op de noordgrens van Vochtig Haspengouw geeft aanleiding tot een gevarieerde bodemsituatie.
- Er wordt gestreefd naar een versterking van het Herkenrodeboscomplex door bosinbreiding met oog voor de andere natuurwaarden is de hoofddoelstelling voor dit gebied. Verdere versnippering van de aanwezige bossen dient vermeden te worden. Buffers naar aangrenzend, grootschalig landbouwgebruik door akkers en laagstamboomgaarden is gewenst, qua landschap en met betrekking tot de natuurwaarden. De landschappelijke en natuurhistorische herwaardering van de bestaande bossen is prioritair.
- Een verdere degradatie van de typische landschapskenmerken en een verlies van de landschappelijke identiteit door omzetting van terreinen naar akkers en laagstam dient vermeden te worden. Vooral in het westelijk deel veroorzaakt vergroting van de percelen en omzetting naar akkers en laagstam een degradatie van de typische landschapskenmerken en een verlies van de landschappelijke identiteit.

Het natuurdecreet en de bij decreet vastgelegde bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen leggen op dat het Vlaams Ecologisch Netwerk uiteindelijk 125.000 ha groot moet zijn. Via de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur dienen daarvoor de nodige bijkomende gebieden als natuur- of bosgebied met overdruk GEN of GENO bestemd te worden. Dit gebeurt op basis van de gebiedsgerichte en geïntegreerde visie op landbouw, natuur en bos die in het kader van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in 2005 is uitgewerkt voor de regio Haspengouw-Voeren.

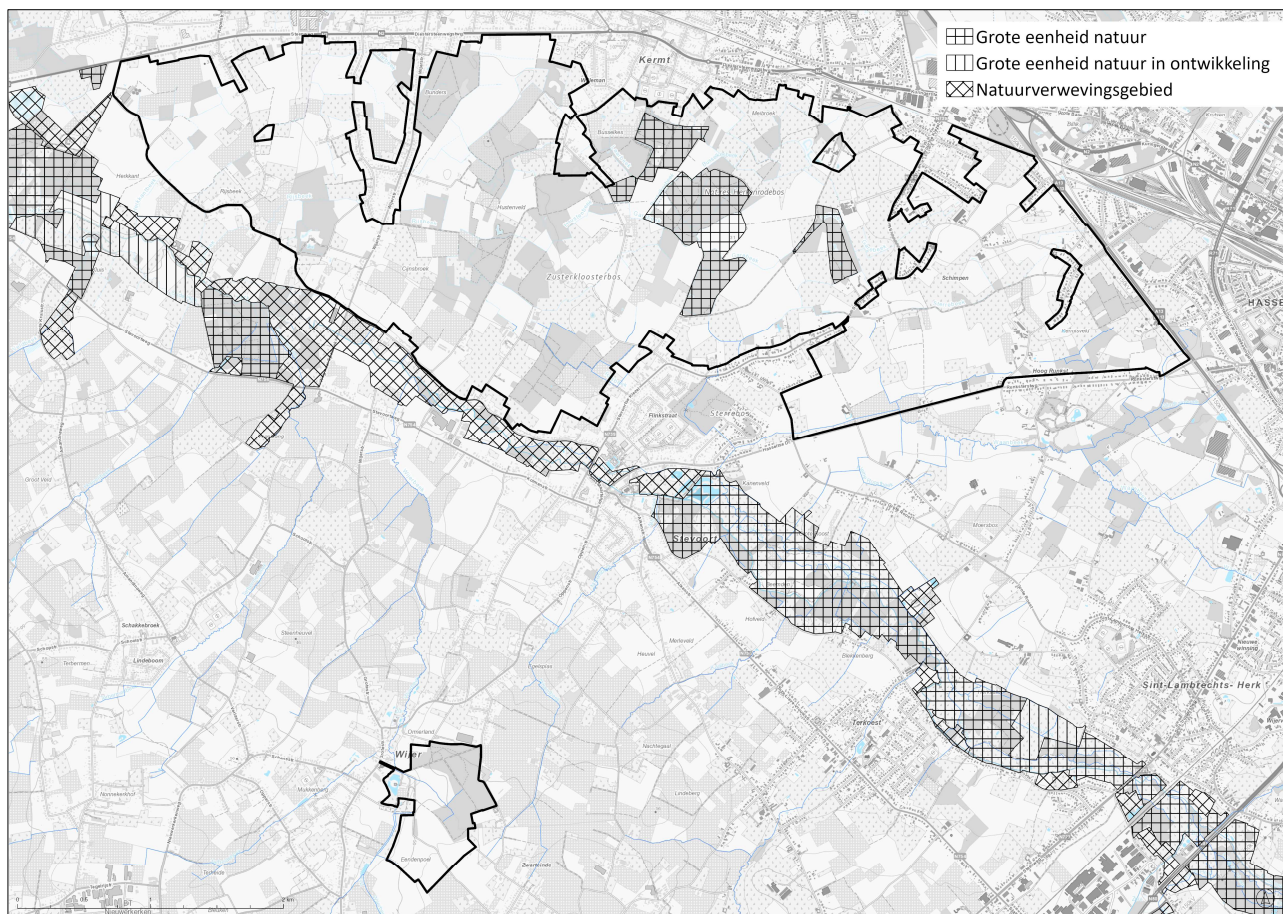
Via het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Vallei van Herk en Mombeek van Alken tot Herk-de-Stad”⁴ zijn in de vallei van de Herk in 2009 een aantal bijkomende gebieden aangeduid als Grote Eenheid Natuur en Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling als onderdelen van het VEN evenals een aantal natuurverwevingsgebieden als onderdeel van het IVON.

³ Ruimtelijke, ecologische en juridische onderbouwing voor de aanduiding van de gebieden als Grote Eenheid Natuur in provincie Limburg (Instituut voor Natuurbehoud, 2002)

⁴ <https://dsi.omgeving.vlaanderen.be/fiche-detail/01ffb175-5d17-4b6c-8cab-0fe27e5eb4c0>

Doelstelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Herkenrodebossen en Wijerbos is het met elkaar verbinden van de drie bestaande onderdelen van het VEN ter hoogte van de Herkenrodebossen tot één robuust aaneengesloten natuurkern. Op die manier kan geëvolueerd worden naar een groot aaneengesloten solide boskern die minder kwetsbaar is voor externe invloeden, zoals verstoring, verdroging e.d. en een betere natuurkwaliteit bereikt kan worden. Ook voor fauna is een voldoende grote natuur- en boskern belangrijk om duurzame populaties in stand te houden.

Figuur 3-4: VEN en IVON

3.2.2 Integraal waterbeleid

Stroomgebiedbeheerplan Schelde en Maas 2022-2027

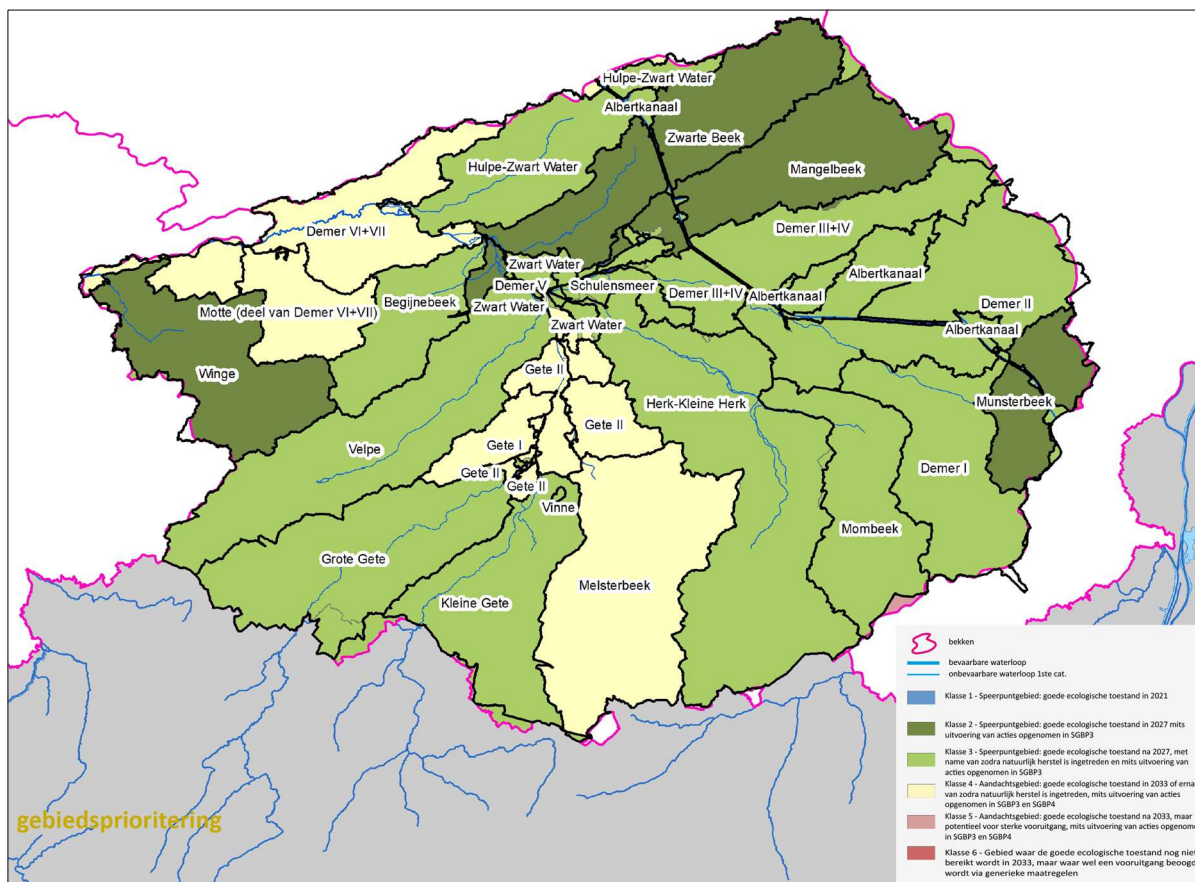
In uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water en de overstromingsrichtlijn stelde de Vlaamse Regering op de 1 juli 2022 de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas voor de periode 2022-2027 vast, met inbegrip van het maatregelenprogramma bij de stroomgebiedbeheerplannen, de herziene zoneringsplannen en de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen. De Vlaamse Regering keurde ook een conceptnota goed die de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 begeleidt. De plannen bevatten maatregelen en acties voor een verbetering van het grondwater en oppervlaktewater en voor de bescherming tegen overstromingen en droogte.

De stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 bestaan uit verschillende plandelen: een deel voor de stroomgebiedsdistricten van Schelde en Maas, elf bekkenspecifieke delen en zes grondwatersysteemspecifieke delen. Ook de zoneringsplannen -die tonen waar collectieve sanering aangelegd wordt en waar individueel moet gezuiverd worden- en de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen -die de uitvoering en de timing van de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsprojecten regelen- maken deel uit van de stroomgebiedbeheerplannen. De overstromingsrisicobeheerplannen in uitvoering van de Europese Overstromingsrichtlijn zijn in de stroomgebiedbeheerplannen geïntegreerd. Na de droge zomer van 2017 is tevens beslist om in de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 ook een waterschaarste- en droogterisicobeheerplan te integreren.

In het bekkenspecifiek deel voor het Demerbekken is een gebiedsgerichte prioritering van acties uitgewerkt.

Het plangebied ligt in het afstroomgebied van Herk en Demer III+IV die opgenomen zijn als speerpuntgebied in klasse 3 waarvoor een goede ecologische toestand na 2027 met name van zodra natuurlijk herstel is ingetreden en mits uitvoering van de acties opgenomen in het stroomgebiedbeheerplan.

Figuur 3-5. Gebiedsprioritering Demerbekken

3.2.3 Vastgestelde landschapsatlas

Binnen het plangebied werden landschapsatlasrelict definitief aangeduid. Het gaat om:

- Herkenrodebos en kasteel van Stevoort (MB 17.02.2022)⁵

Het gebied 'Herkenrodebos en kasteel van Stevoort' bevindt zich op de noordgrens van vochtig Haspengouw, op het interfluvium tussen de Demer in het noorden en de Herk in het zuiden. Het is een voorbeeld van een 18de-19de-eeuws ontginningslandschap waarbij bos naar landbouwgebied werd omgezet. Door de ontbossing evolueerde een aaneengesloten boscomplex naar een halfopen landbouwlandschap, met verschillende relicten van het voormalige Herkenrodebos en met een concentratie van bouwkundig erfgoed, in het bijzonder restanten van vakwerkbouw. In het zuidwesten liggen de kastelen van Stevoort en Schimpen.

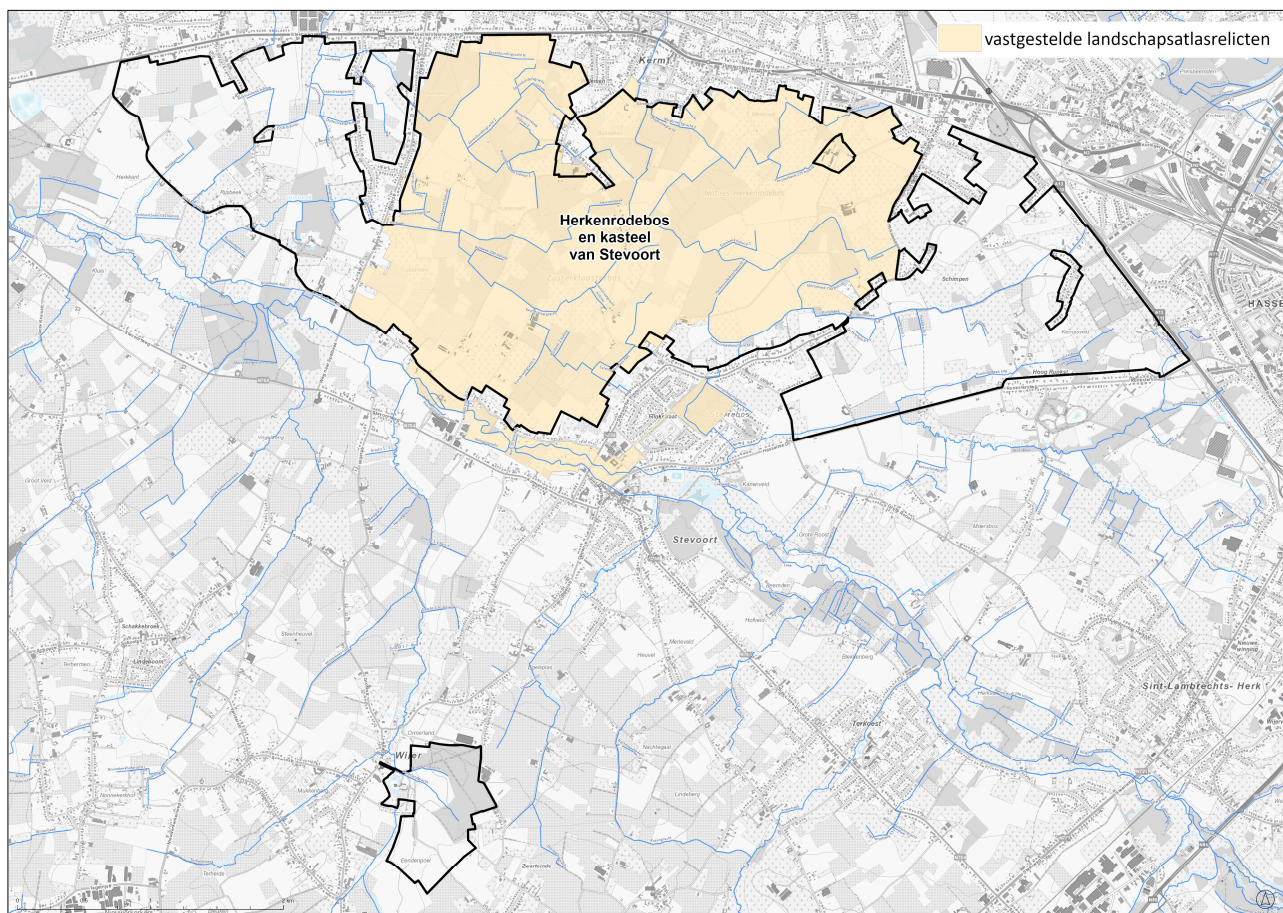
Ten aanzien van administratieve overheden geldt een zorg- en motiveringsplicht (art. 4.1.9 onroerenderfgoeddecreet) voor de items binnen de vastgestelde landschapsatlas en geeft in al haar beslissingen over een eigen werk of activiteit met directe impact op geïnventariseerd erfgoed aan hoe ze rekening heeft gehouden met deze zorgplicht. In de beslissing dient opgenomen te worden welke geïnventariseerde onroerende goederen er directe impact ondervinden en desgevallend met welke maatregelen uitvoering is gegeven aan de zorgplicht. Deze beoordeling wordt geïntegreerd in het planmilieueffectenrapport bij het ruimtelijk uitvoeringsplan.

Op basis van de vastgestelde inventarissen kunnen in ruimtelijke uitvoeringsplannen erfgoedlandschappen worden afgebakend (art. 6.5.1). De vastgestelde landschapsatlasrelicten zijn de sectorale voorstellen voor de ruimtelijke uitvoeringsplannen. De landschapkenmerken en onroerend erfgoedwaarden die beschreven zijn in de vastgestelde landschapsatlasrelicten zullen mee bepalend zijn voor de keuze van de bestemmingen en overdrukken in het plan en de begrenzing van de deelgebieden.

⁵ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/127735>

Binnen de erfgoedlandschappen geldt een zorgplicht ten aanzien van de erfgoedwaarden (art. 6.5.2 Onroerenderfgoeddecreet). Overheden mogen geen werkzaamheden en handelingen ondernemen, noch toestemming of een vergunning verlenen voor activiteiten die een erfgoedlandschap geheel of gedeeltelijk kunnen vernietigen of die een betekenisvolle schade kunnen veroorzaken aan de erfgoedwaarde (art. 6.5.3 Onroerenderfgoeddecreet).

Figuur 3-6. Vastgestelde landschapsatlas

3.2.4 Vlaams Energie- en Klimaatplan⁶

Het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 is een transversaal beleidsplan en vormt een belangrijke basis voor het Vlaams energie- en klimaatbeleid voor de periode 2021-2030.

De Vlaamse Regering keurde op 9 december 2019 het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 definitief goed. Voor de sector LULUCF (Land Use, Land Use Change and Forestry) werd er een no-debit rule vastgelegd. Dat wil zeggen dat de bestaande koolstofvoorraden in het begin van de periode, op zijn minst behouden moeten zijn aan het einde van de periode. Dit geldt niet voor elke landgebruikscategorie maar wel voor de koolstofvoorraden in hun geheel. Daarbij worden omzettingen van landgebruik die leiden tot koolstofopslag, zoals bebossing, (spontane) verbossing, vernatting, omzetting van akkerland naar (extensief) grasland, natuurinrichting en de vermindering van (verhard) ruimtebeslag, gestimuleerd.

Hiervoor worden binnen de LULUCF-sector de volgende belangrijke beleidslijnen en maatregelen opgenomen:

- Bouwshift, vrijwaren open ruimte en aanleg groenblauwe infrastructuur.
- 10.000 ha extra bos tegen 2030.
- Klimaat, biodiversiteit en waterbeheer sturend bij inrichting en beheer van waterrijke gebieden.
- Investeren in extra natuur in functie van Europese natuur- en klimaatdoelen (+20.000 ha extra natuur onder natuurbeheer tegen 2024).
- Meer koolstofopslag in landbouwgronden.

⁶ <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid/vlaams-energie-en-klimaatplan-vekp-2021-2030>

3.2.5 Vlaams Klimaatadaptatieplan⁷

Het Vlaams klimaatadaptatieplan moet Vlaanderen verder voorbereiden op de effecten van de klimaatverandering en dit zowel op korte termijn, tegen 2030, alsook op langere termijn, tegen 2050. Natuurgebaseerde oplossingen en technologische innovatie zijn de belangrijkste bondgenoten. Bossen, natte natuur en stedelijk groen zorgen voor de vastlegging van koolstof en buffering van wateroverlast, droogte en hitte-effecten.

Bosuitbreiding: 10.000ha extra bos tegen 2030 en klimaatbestendig bosbeheer

Het plan 'Meer bos voor Vlaanderen'⁸ is gericht op het uitbreiden van bestaande boscomplexen, het versterken van blauwgroene netwerken en het ontwikkelen van nieuwe bossen in verstedelijkte gebieden. Naast biodiversiteit, moeten de nieuwe bossen ook meer en andere diensten leveren in functie van klimaatadaptatie en klimaatmitigatie (koolstofopslag), meer toegankelijk en nabij groen en een gezondere leefomgeving. Hierbij spelen multifunctionele stads- en buurtbossen, of natte bossen en het verkennen van bebossingspotentieel in watergevoelige gebieden een belangrijke rol.

In zijn klimaatadaptatiebeleid zet Vlaanderen maximaal in op het tegengaan van ontbossing. Het is belangrijk om onze bossen te beschermen, en verdere ontbossing te voorkomen. Zeker de oude bossen hebben een zeer hoge boven- en ondergrondse koolstofvoorraad, en tegelijk een hoge biodiversiteit en verdienen daarbij extra aandacht. Lokale besturen worden gestimuleerd om hetzelfde te doen bij hun bosbeleid. Recente wetenschappelijke inzichten tonen duidelijk aan dat behoud en ontwikkeling van een bosmicroklimaat de impact van klimaatverandering kan beperken. Daarom zal de Vlaamse Overheid de focus van de omvorming van alle bossen in beheer van overheden verschuiven naar kleinschalige methoden (zoals boomericht bosbeheer), het open kappen van bosranden en de verdere versnippering van bossen absoluut vermijden en invasieve exoten terugdringen via geleidelijk beheer. De impact van klimaatverandering neemt echter veel sneller toe (decennia) dan een natuurlijke bosontwikkeling aan kan (eeuwen). Er is daarom ook een reeks bijkomende maatregelen nodig zoals het verhogen van het vochthoudend vermogen van bodems, het tegengaan van bodemverzuring en van andere milieudrukken. Bovendien wordt de waterhuishouding in en om de bossen hersteld om zo de droogte- en brandgevoeligheid van onze bossen sterk te verlagen als deel van onze werking rond brandpreventie.

Robuuste natuurkernen met klimaatbestendig beheer

in de context van het veranderende klimaat moeten minstens de ecologische processen en functies die onze landschappen typeren blijven functioneren. Dit betreft zowel de ecologische, sociale als economische functies.. Vlaanderen maakt daartoe versneld werk van klimaatbestendig beheer van onze natuur- en bosgebieden en dit op basis van volgende principes:

- robuuste natuur creëren onder meer door:
 - het vergroten en verbinden van de natuurkernen
 - het bufferen van kwetsbare natuur
 - het bevorderen van klimaatgedreven soortverbreding
 - een aangepast bos- en natuurbeheer;
- goede milieuomstandigheden creëren
- gevarieerde ecosystemen creëren
- voorkomen van of milderen impact van natuurrampen.

Door de oppervlakte van natuurkernen te vergroten en kwetsbare natuur te bufferen en te verbinden ontstaat er robuuste natuur. Door een goed waterhuishoudingsbeheer, verminderen van milieudrukken, goede bescherming van bodem en de (preventieve) bestrijding van schadelijke invasieve exoten worden goede milieuomstandigheden gecreëerd. Gevarieerde ecosystemen worden gestimuleerd door te streven naar soortenvariatie, het verhogen van de genetische diversiteit binnen en tussen soorten, maximale structuurvariatie te creëren, in te spelen op spontane processen en een gebufferd microklimaat te behouden. De stijgende temperaturen, veranderende neerslagpatronen en de effecten daarvan zijn al merkbaar in de natuur. Snel omschakelen naar klimaatbestendig beheer is absoluut prioritair in gebieden met een hoge intrinsieke kwetsbaarheid.

⁷ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/vlaams-klimaatadaptatieplan-vlaanderen-wapenen-tegen-de-klimaatverandering>

⁸ <https://www.bosteller.be/assets/pdf/Meer-bos-voor-Vlaanderen.pdf>

3.2.6 EU LULUCF-verordening

Verordening (EU) 2018/841 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de opname van broeikasgasemissies en -verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw in het klimaat- en energieakader 2030, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 525/2013 en Besluit nr. 529/2013/EU) of de zogenaamde LULUCF-verordening omvat regels om de koolstofvoetafdruk van activiteiten in verband met omzetting, gebruik en beheer van land en bossen te verkleinen. Op grond van de in 2018 aangenomen LULUCF-verordening moet elke lidstaat ervoor zorgen dat alle emissies in de sector landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (land use, land use change and forestry – LULUCF) worden gecompenseerd door een minstens even groot aantal verwijderingen in de periode 2021-2030. Dat noemt men de "no debit"-regel. Met koolstofverwijderingen wordt het proces bedoeld waarbij bossen en land CO₂ uit de lucht halen.

De verordening werd herzien in 2023 waarbij hogere streefcijfers zijn bepaald en er netto méér koolstof verwijderd moet worden dan uitgestoten (Verordening (EU) 2023/839 van het Europees Parlement en de Raad van 19 april 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2018/841 wat betreft het toepassingsgebied, vereenvoudiging van de rapportage- en nalevingsvoorschriften, en vaststelling van de streefcijfers voor de lidstaten voor 2030, en van Verordening (EU) 2018/1999 wat betreft verbetering van monitoring, rapportage, het volgen van de vooruitgang en beoordeling)¹. Deze herziening trad in werking op 11 mei 2023.

Voor elke lidstaat moeten er bindende streefcijfers voor meer netto verwijderingen van broeikasgassen in de LULUCF-sector worden vastgelegd in twee fasen:

- Fase 1 tot 2025: verplichting voor elke lidstaat om emissies en verwijderingen in evenwicht te brengen (zgn. "no debit"-regel).
- Fase 2 van 2026 tot 2030: nieuw streefcijfer op EU-niveau voor netto verwijderingen = 310 Mt – elke lidstaat moet hieraan bijdragen.

In het Vlaams Energie- en Klimaatplan besliste de Vlaamse Regering (12 mei 2023) om een LULUCF actieplan op te stellen. Vlaanderen stelt zich als doelstelling om in een Belgische context te voldoen aan de vereisten van de nieuwe Verordening, dus aan de no-debit rule voor de periode 2021-2025, en een bijdrage te leveren aan de 320 kt CO₂-eq bijkomende opslag tegen 2030 in België.

Het landgebruik wordt i.k.v. LULUCF in Vlaanderen opgedeeld in vijf categorieën: bos, wetland, grasland, akkerland en ruimtebeslag. Elke landgebruikscategorie heeft eigen kenmerken en een verschillend vermogen om koolstof op te slaan. Bodems onder wetland, bos en permanente graslanden hebben aanzienlijk meer capaciteit om koolstof vast te houden dan bodems onder akkerland en ruimtebeslag. Bossen slaan daarnaast niet enkel koolstof op in de bodem, maar ook in hun bomen (biomassa). Voor de cijfers met betrekking tot de koolstofopslag per landgebruik wordt verwezen naar de website van het departement Omgeving <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/klimaat-en-milieu/klimaat/land-use-land-use-change-and-forestry-lulucf>

- Samen met veen en natte natuur vormen wetlands de grootste opslag van bodemkoolstof per hectare. Het is belangrijk om deze koolstofhotspots te behouden, te beschermen en uit te breiden door vernatting. Dat kan door grondwaterstanden te behouden of te verhogen via peilbeheer, of door het gecontroleerd wegnemen van drainerende grachten of ondergrondse drainages. Oppervlakteveen en ondergronds diepveen is ook rijk aan koolstof, en moeten daarom maximaal behouden en beschermd worden.
- Het behoud van bestaande bossen en aanplanten van nieuwe bossen draagt bij aan het beschermen en uitbreiden van koolstofvoorraden in bosbodems en in de bomen. Niet alleen in de bosbodems maar ook in het levend en dood hout en strooisel wordt koolstof opgeslagen.
- De gemiddelde bodemkoolstofvoorraad in grasland is minder dan in bos of wetlands. Een natte bodem kan sneller koolstof opslaan en blijvende graslanden houden veel koolstof vast. Vernatten van graslanden, een extensief beheer en het omzetten van akkerland naar grasland draagt bij tot een verhoogde koolstofopslag in de graslandbodems.
- Akkerland en ruimtebeslag slaan het minste koolstof op in de bodem.
- Er kunnen verscheidene maatregelen genomen worden om de koolstofopslag in graslanden te verhogen, zoals een extensief beheer, vernatting, en het behouden, beschermen en uitbreiden van bestaande graslanden.

Voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen van deze verordening door delen van het plangebied een bos- of natuurbestemming te geven o.a. in functie van het herstel of de uitbreiding van wetlands en bos.

3.2.7 EU Natuurherstelverordening

Op 22 juni 2022 stelde de Europese Commissie een verordening betreffende natuurherstel voor in het kader van de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030, die onderdeel uitmaakt van de Europese Green Deal. Meer dan 80% van de Europese habitats is er slecht aan toe. De inspanningen die in het verleden zijn geleverd om de natuur te beschermen en in stand te houden, hebben deze zorgwekkende trend niet kunnen keren. Daarom bevat de verordening voor het eerst doelstellingen om de natuur niet alleen in stand te houden, maar ook te herstellen. De verordening zal de EU helpen haar internationale verplichtingen na te komen, in het bijzonder het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal dat is overeengekomen tijdens de VN-biodiversiteitsconferentie van 2022 (COP15).

Op 24 juni 2024 heeft de Europese Raad deze natuurherstelverordening² formeel aangenomen. Na de publicatie is deze verordening sinds 18 augustus 2024 in werking getreden.

De verordening vereist dat de lidstaten maatregelen nemen en uitvoeren om gezamenlijk, als EU-streefcijfer, tegen 2030 ten minste 20% van de land- en zeegebieden van de EU te herstellen. De verordening gaat o.m. over verschillende terrestrische, kust-, zoetwater, bos-, landbouw- en stadsecosystemen, waaronder wetlands, grasland, bossen, rivieren en meren.

Met betrekking tot habitats die niet in goede toestand verkeren, zullen de lidstaten maatregelen moeten nemen om te herstellen:

- ten minste 30% van de oppervlakte tegen 2030
- ten minste 60% van de oppervlakte tegen 2040
- ten minste 90% van de oppervlakte tegen 2050

Tot 2030 zullen de lidstaten bij de uitvoering van de herstelmaatregelen prioriteit geven aan Natura 2000-gebieden.

Voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan draagt bij aan de realisatie van doelstellingen van deze verordening door delen van het plangebied een bos- of natuurbestemming te geven o.a. in functie van het herstel of de uitbreiding van wetlands en bos.

3.3 Relatie met gemeentelijke en provinciale ruimtelijke structuurplannen en uitvoeringsplannen

Ruimtelijk beleidsplan

Het Beleidsplan Ruimte Limburg (Ruimtepact 2040) is op 21 februari 2024 door de provincieraad definitief vastgesteld en vervangt het Ruimtelijk Structuurplan Limburg. Het plan bestaat uit een strategische visie met 7 strategische doelstellingen en 3 thematische beleidskaders, namelijk: Wonen in stads- en dorpskernen, Openruimteschakels en Economische ruimte.

Het beleidsplan beschrijft een toekomstperspectief voor de provincie. Limburg heeft volgens het toekomstperspectief in 2040 (nog steeds) een rijke diversiteit aan landschappen. De provincie wil in de toekomst een topregio op vlak van open ruimte blijven. De samenhang tussen de grote kernen natuur-, landbouw en bos moet dan ook gegarandeerd worden.

Om dit toekomstperspectief waar te kunnen maken, wordt een aantal doelstellingen naar voor geschoven die volgens het Ruimtepact 2040 moeten fungeren als leidraad bij de benadering en boordeling van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Het beleidskader 'Open Ruimteschakels' moet deze doelstelling mee vorm geven. De provincie wil een grotere samenhang van de open ruimte door in zetten op sterke schakels én groenblauwe aders. Naast een aantal provinciale acties worden in het beleidskader 'Open ruimteschakels' meerdere suggesties meegegeven, die opgepikt kunnen worden door andere bestuursniveaus (Vlaanderen, gemeenten). Eén van deze suggesties ('h') heeft betrekking op een groene ader die in het deelgebied Herkenrodebossen gelegen is. Het beleidsplan suggereert om de mozaïek van natte graslanden, moerasvegetaties en kleine landschapselementen te behouden omdat dit beschouwd wordt als een ruimtelijk kenmerk binnen de landschapseenheid Vochtig-Haspengouw.

In het beleidskader 'Economische Ruimte' streeft de provincie naar meer rechtszekerheid voor de landbouw, door een planologische uitruil te doen tussen zonevreemde landbouw en zonevreemde natuur. Deze ruil gebeurt vanuit een geïntegreerde gebiedsgerichte aanpak en heeft als doel om zowel de agrarische als de natuurlijke structuur te versterken door versnippering weg te werken en tot grotere aaneengesloten, veerkrachtige gehelen te komen.

3.3.2 Stad Hasselt

BPA Herkenrodebos

Voor het gebied van de Herkenrodebossen maakte de stad Hasselt in 2008 een Bijzonder Plan van Aanleg (BPA). Het BPA 135 Herkenrodebos⁹ werd goedgekeurd bij ministerieel besluit van 28 februari 2008.

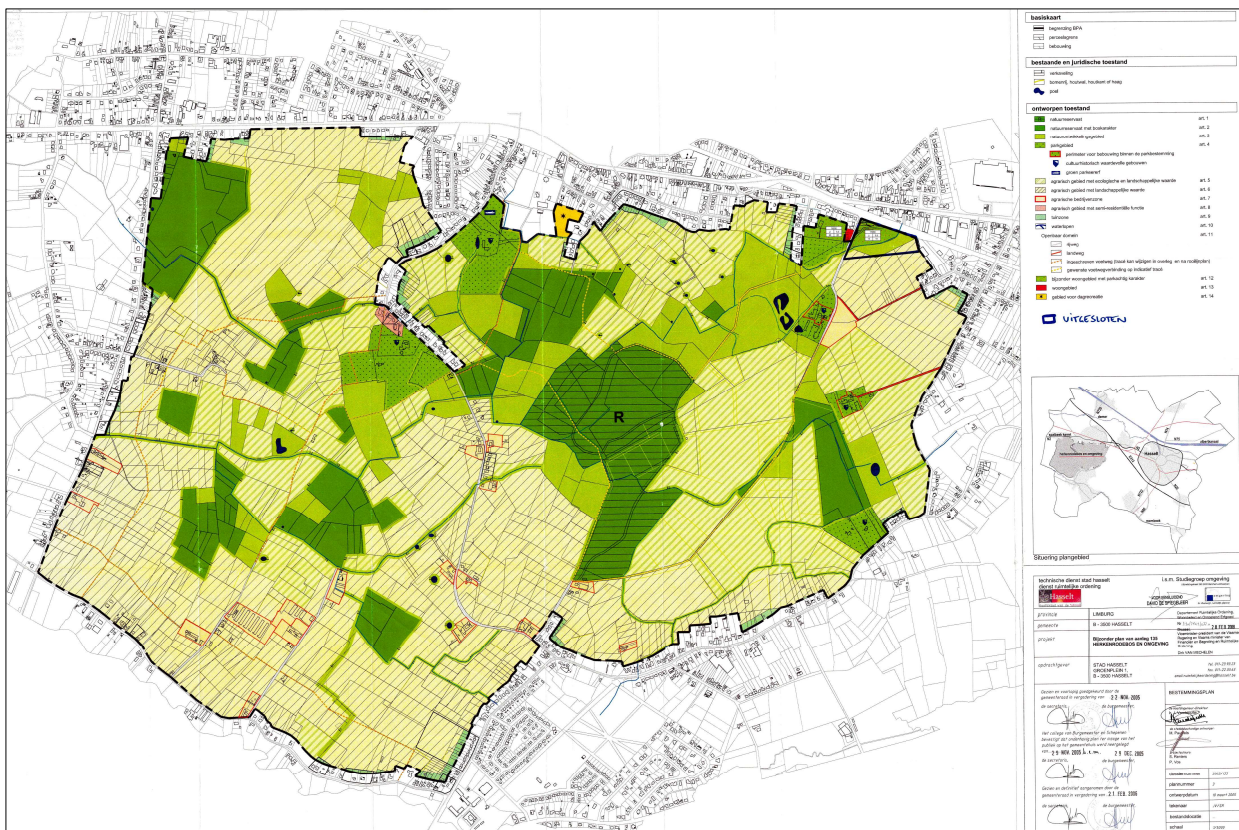
Dit BPA is in hoofdzaak gericht op het creëren van een samenhangend boscomplex, omgeven door een landschappelijk waardevol landbouwgebied.

Het meest ambitieuze aspect betreft de realisatie van een aaneengeschaakt systeem van bossen, groengebieden en –stroken. Waardoor enerzijds de potentie wordt gecreëerd om een bosontwikkelingsproject van ongeveer 100 hectare tot stand te brengen en anderzijds de natuurlijke en ecologische structuur van het gebied wordt versterkt. Hoewel heel wat gefragmenteerde landbouwgronden in de uitbouw van deze natuurlijke structuur terecht komen, blijft landbouw in het gebied de grootste ruimtegebruiker. Het BPA brengt een differentiatie aan in dit landbouwgebruik en biedt rechtszekerheid door de ondubbelzinnige bescherming van het resterende landbouwareaal (ook voor bedrijven, hun uitbreidings- en reconversiemogelijkheden).

Veel aandacht gaat uit naar het recreatieve medegebruik van deze ruimte, gericht op wandelen en fietsen.

Het BPA biedt een kader voor landschapsonwikkeling en voor de herwaardering van het aanwezige cultuurhistorisch erfgoed. De parken en het industrieel-archeologisch erfgoed worden beschermd en krijgen een duidelijk ontwikkelingsperspectief.

Figuur 3-7. BPA Herkenrodebos, stad Hasselt

Dit BPA is voor een beperkt deel gecorrigeerd door gemeentelijk RUP 206 Herkenrodebos in 2014. Het RUP heeft betrekking op één perceel dat foutief opgenomen was in het BPA (als 'tuinzone' terwijl het perceel al bebouwd was). Het RUP 206 grenst aan het plan maar maakt hier geen deel van uit.

⁹ <https://dsi.omgeving.vlaanderen.be/fiche-detail/9b688735-2cae-4131-a22f-fa1d24dd3512>

Figuur 3-8. Uitsnede grafisch plan RUP 206 Herkenrodebos

Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Hasselt is definitief goedgekeurd op 29 oktober 2009.

Het plangebied Herkenrodebossen behoort volgens het structuurplan Hasselt tot het deelgebied Haspengouw waarbij voor Herkenrodebos enerzijds de bestaande bosstructuur en de kleine landschapselementen worden uitgebreid in harmonie met bestaande coulisselandschap en anderzijds worden ontwikkeld als verwevingsgebied voor landbouw en natuur.

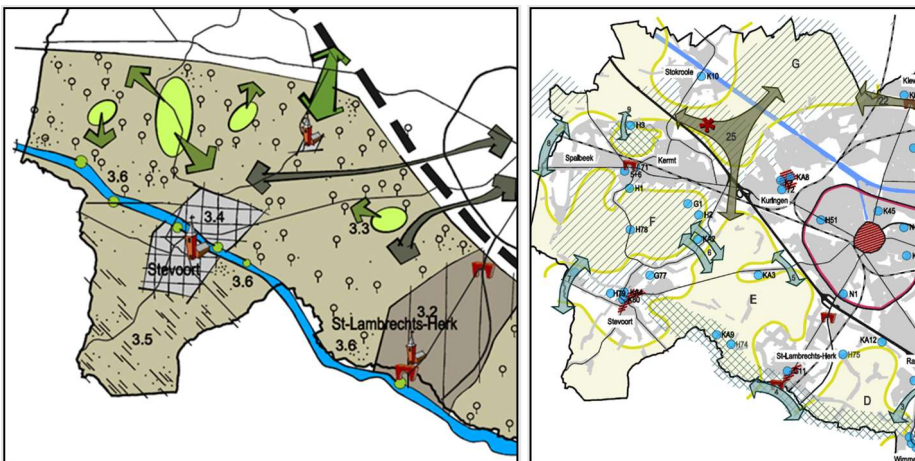
In de gewenste openruimte- en landschappelijke structuur wordt het gebied van de Herkenrodebossen en omgeving, aangeduid als een grote samenhangende open ruimte (gebied F op kaart 03). De gebieden ten zuiden van de snelweg, gelegen tussen de kernen van Stevoort en Sint-Lambrechts-Herk, zijn aangeduid als een open ruimte met stedelijke landbouw (gebied E).

Gemeentelijke open ruimteverbindingen die het plangebied doorkruisen zijn:

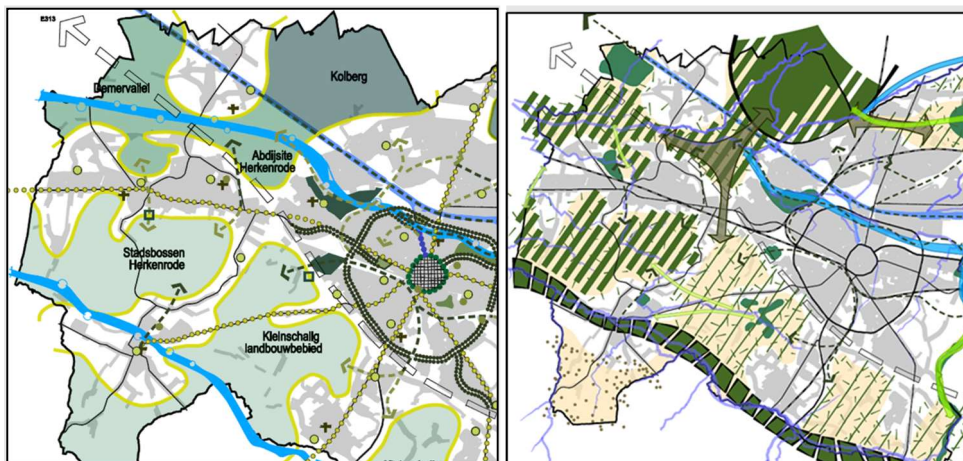
- Open ruimteverbinding gevormd door de nog resterende open ruimte tussen de snelweg en het woonlint langsheen de Runkstersteenweg
- Open ruimteverbindingen gevormd door de nog duidelijk herkenbare resterende open ruimten tussen de bebouwde zones langsheen de Stevoorstekiezel.
- Open ruimteverbinding gevormd door de nog resterende open ruimte aan de westelijke rand van de kern van Stevoort, tussen de KMO-zone en de bebouwing langsheen de Stevoortweg/Kolmenstraat

Het structuurplan duidt daarnaast nog het speelbos aan t.h.v. de hoofdtoegang van de Herkenrodebossen aan de sportzone Ten Hove, en een aantal groene assen.

Figuur 3-9. Links: deelgebied Haspengouw – Herkenrode 3.3. – kaart 02 – GRS Hasselt 2009. Rechts: gewenste landschappelijke structuur – kaart 03 – GRS Hasselt 2009.

Figuur 3-10. Links: gewenste natuurlijke en agrarische structuur kaart 12 – GRS Hasselt – 2009. Rechts: gewenste openruimte structuur kaart 12 – GRS Hasselt – 2009.

In de gewenste structuur voor landbouw en natuur benadert de stad het openruimtebeleid op haar grondgebied vanuit de stedelijke functie. De open ruimte van Hasselt is een nevelruimte waar natuur, landbouw, bos, wonen en recreatie elkaar moeten vinden. Herkenrodebos en omgeving is geselecteerd als een gemengd gebied (natuur, bos en landbouw). Stedelijke landbouwgebieden zijn grote gebieden met landbouw als hoofdgebruiker maar met veel verspreid liggende nevenfuncties die eigen zijn aan een stedelijke omgeving: woonlinten, geïsoleerde zonevremde woningen, recreatieve padennetwerken, maneges, horeca, plattelandsvblijven, kasteelparken, bedrijven, evenementenweiden, enz. De gemeente selecteert het stedelijke landbouwgebied tussen de Herkenrodebossen en Sint-LambrechtsHerk als stedelijk landbouwgebied met hoofdfunctie landbouw. De stad wil voor deze stedelijke landbouwgebieden, in overleg met de landbouwsector, een vernieuwde geïntegreerde plattelandsvisie ontwikkelen. Hierin wordt onderzocht hoe deze gebieden kunnen ontwikkelen naar landbouwgebieden waarin stedelijke functies conflictloos geïntegreerd worden. Ze zal daarvoor een overlegplatform opstarten.

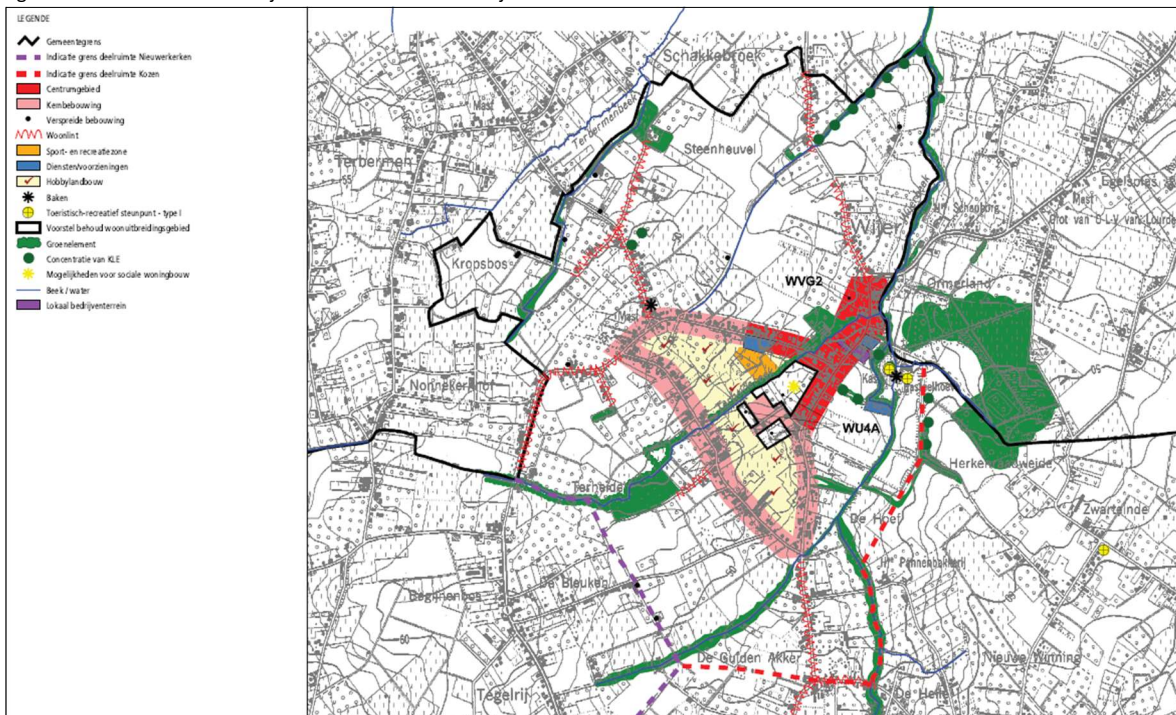
3.3.3 Nieuwerkerken

Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Nieuwerkerken is definitief goedgekeurd in 2005.

Het deelgebied Wijerbos ligt volgens het GRS Nieuwerkerken op de grens van de deelruimte Wijer en de deelruimte Kozen. Volgens de gewenste structuur van beide deelruimten zijn het kasteel van Wijer, en de Kerckhemhoeve, gelegen aan de Wijerbeek, aangeduid als een baken en toeristisch-recreatief steunpunt – type I. Dit betekent dat er gepaste ontwikkelingsmogelijkheden mogelijk zijn naargelang de behoefte, de ruimtelijke draagkracht en de ondersteuning aan natuurtoerisme zoals bv. de integratie van kleinschalige verblijfsaccommodatie, seminarie-hotelactiviteiten en horeca. De ruimtelijke draagkracht van de omgeving is de maatstaf voor ontwikkeling. Groenelementen en een concentratie van kleine landschapselementen zijn aangeduid in beide deelruimten.

Figuur 3-11. Gewenste ruimtelijk structuur deelruimte Wijer uit GRS Nieuwerkerken

3.3.4 Herk-de-Stad

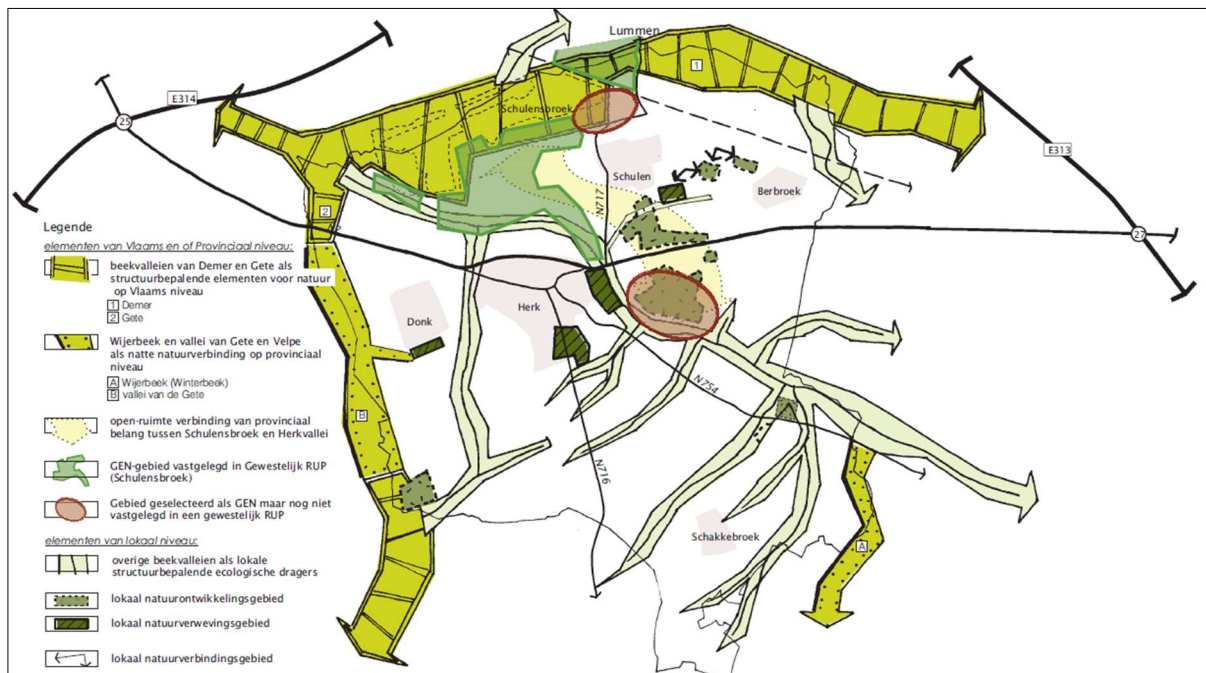
Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan

Op 23 augustus 2007 werd het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Herk-de-Stad definitief goedgekeurd.

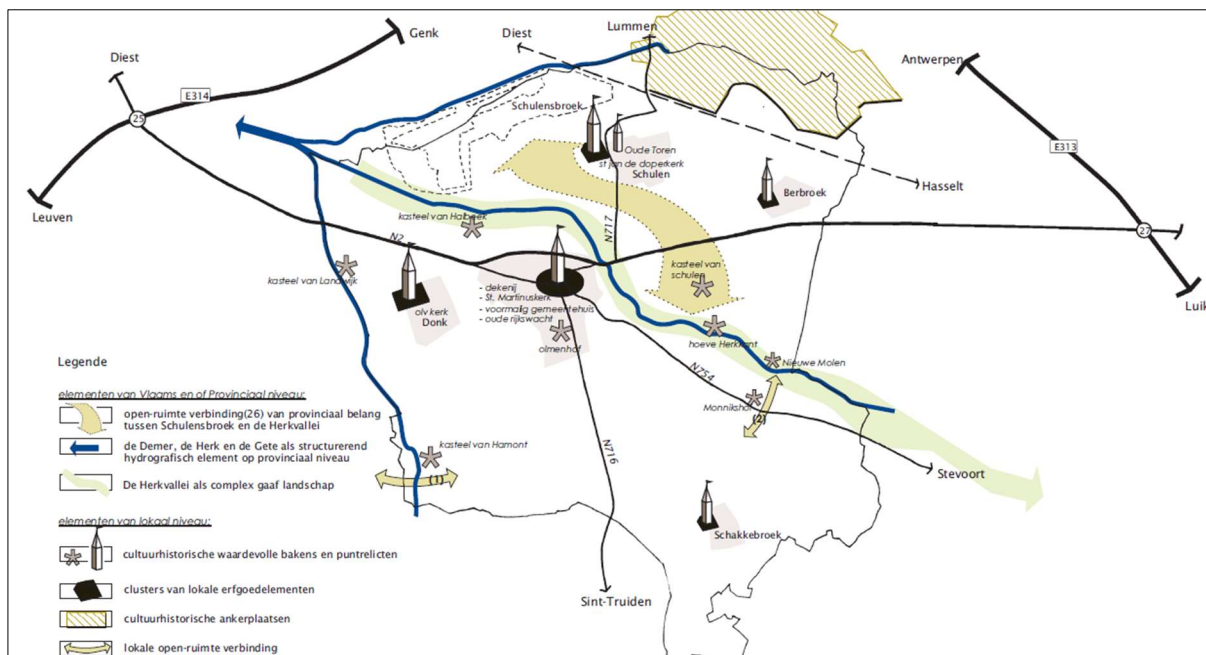
Het voorliggend plangebied behoort volgens het GRS van Herk-de-Stad tot deelruimte 3 'Woonraster Schulte-Berbroek', ten zuiden van de N2. Het betreft een groot aaneengesloten land- en tuinbouwgebied, doorkruist met enkele beekvalleien en gekenmerkt door talrijke kleine landschapselementen zoals poelen, hagen, bomenrijen en kleine loofbosfragmenten, die het landschappelijk open karakter breken van het omliggende landbouwgebied. Daarnaast zijn er in het gebied talrijke cultuurhistorische elementen aanwezig, die samen met de kleine landschapselementen bijdragen tot de visuele aantrekkelijkheid van het gebied.

In de gewenste structuur moet de landbouw als belangrijkste drager van de open ruimte voldoende ruimte en mogelijkheden krijgen om zich maximaal te ontplooiën en in te spelen op veranderingen. De agrarische en landschappelijke diversiteit moet versterkt worden en de landbouwactiviteiten verder ontwikkeld in relatie tot landschap, natuur en recreatie als uitgangspunten voor een duurzame landbouw. Door deze opties vast te leggen kan er ruimte ontstaan voor een geïntegreerd proces van landbouwkundige vernieuwing in die gebieden die voor de land- en tuinbouw van belang zijn.

Figuur 3-12. Gewenste ruimtelijk structuur uit GRS Herk-de-Stad

Figuur 3-13. Gewenste landschappelijke structuur uit GRS Herk-de-Stad

Gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zonevremde constructies

Het gemeentelijk RUP Zonevremde constructies werd op 19 juli 2012 door de deputatie goedgekeurd.

Twee van de deelgebieden van dit gemeentelijk RUP grenzen aan het plangebied maar maken er geen deel van uit.

- Deelgebied Zonevremde constructies – Windmolders NV (Bosstraat)
- Deelgebied Zonevremde constructies – BVBA Sign Works (N2 Steenweg)

4 Bestaande feitelijke toestand

In dit hoofdstuk wordt een analyse van de bestaande ruimtelijke structuur en de bestaande feitelijke toestand van het plangebied weergegeven. In het planmilieueffectenrapport wordt de beschrijving van de bestaande feitelijke toestand waar nodig verder aangevuld in functie van de milieueffectrapportage.

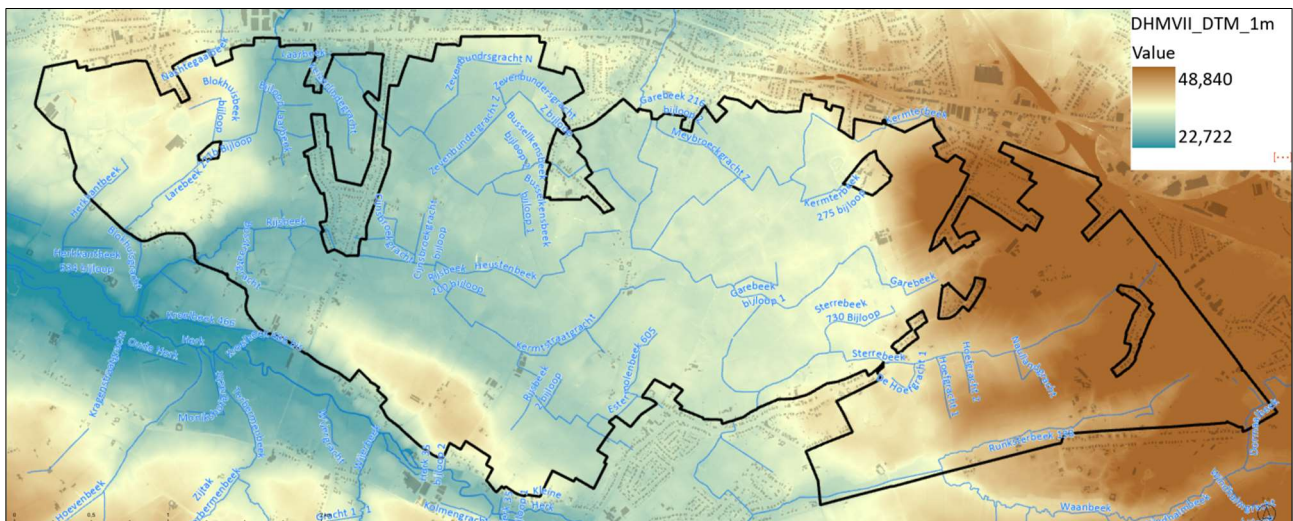
Kaart 1a. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (fluviaal)

Kaart 1b. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (pluviaal)

4.1 Fysisch systeem

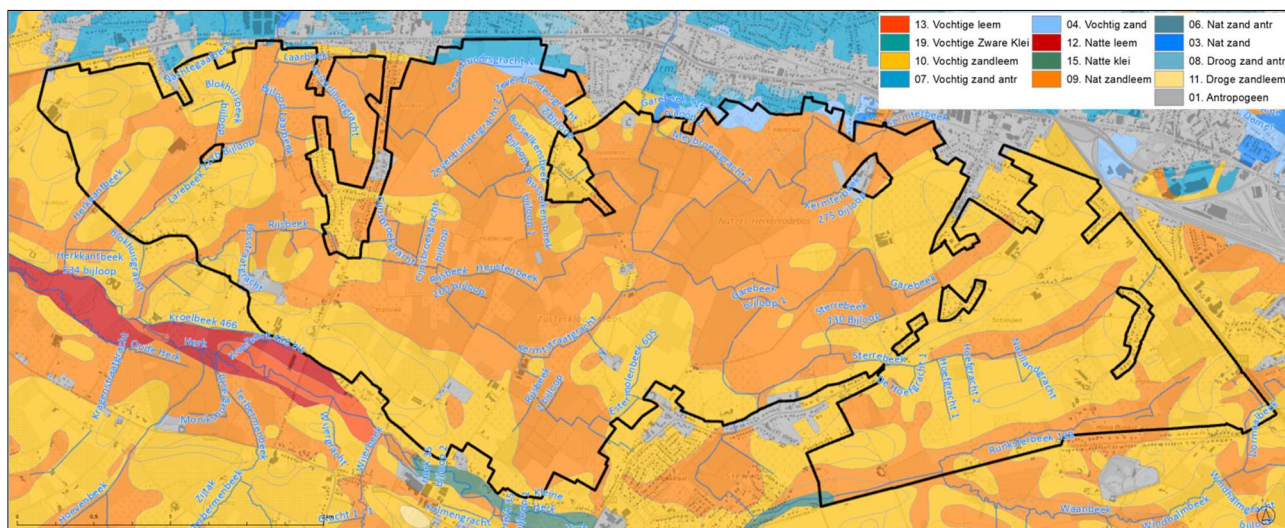
Het deelgebied Herkenrodebossen ligt op het interfluvium tussen Demer en Herk. De hoogteligging varieert van ca. 45 m in het oostelijk deel (Schimpen, Hoog-Runkst) tot ca 25 m in de beekvalleien in het noorden en zuiden. De noordelijke beken (Kermterbeek, Garebeek) stromen naar de Demer, de andere beken naar de Herk (Sterrebeek, Rijsbeek) en Oude Herk (Laarbeek). Deze zijbeken zijn grotendeels regenwaterbeken die in de zomer droogvallen. Het centrale deel van de Herkenrodebossen ligt in een depressie met natte zandleembodems die door een aantal donken gescheiden wordt van de depressie van de Herkvallei.

Figuur 3-1. Hoogteligging en waterlopen deelgebied Herkenrodebossen

De ondergrond in het plangebied bestaat uit lemige, zandige en kleiige afzettingen. De jongste, Quartaire deklagen variëren in dikte tussen minder dan 1 en circa 5 meter. De dikste afzettingen komen voor in de beekvalleien en op de hellingen van de hoger gelegen gebieden in het deelgebied Herkenrodebossen (eolische afzettingen van de Formatie van Gent). Het onderliggende Tertiaire substraat wordt in beide deelgebieden bepaald door de kleiige Formatie van Boom die in westelijke richting aanzienlijk in dikte toeneemt (tot circa 45 meter). In het oosten van het deelgebied Herkenrodebossen rust bovenop deze kleiige lagen de Formatie van Eigenbilzen die bestaat uit fijne kleiige zanden die tot 5 meter dik zijn. Onder de Formatie van Boom komt in het volledige plangebied de Formatie van Bilzen voor, die opgebouwd is uit een afwisseling van zanden en kleiige lagen van circa 10 meter dikte.

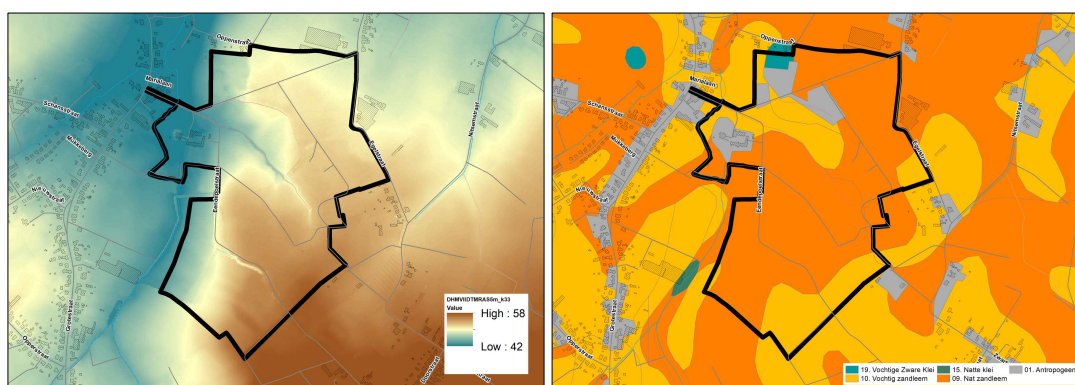
Figuur 4-2: Bodemkaart deelgebied Herkenrodebossen

De bodem van het deelgebied Herkenrodebossen bestaat voornamelijk uit nat en vochtig zandleem.

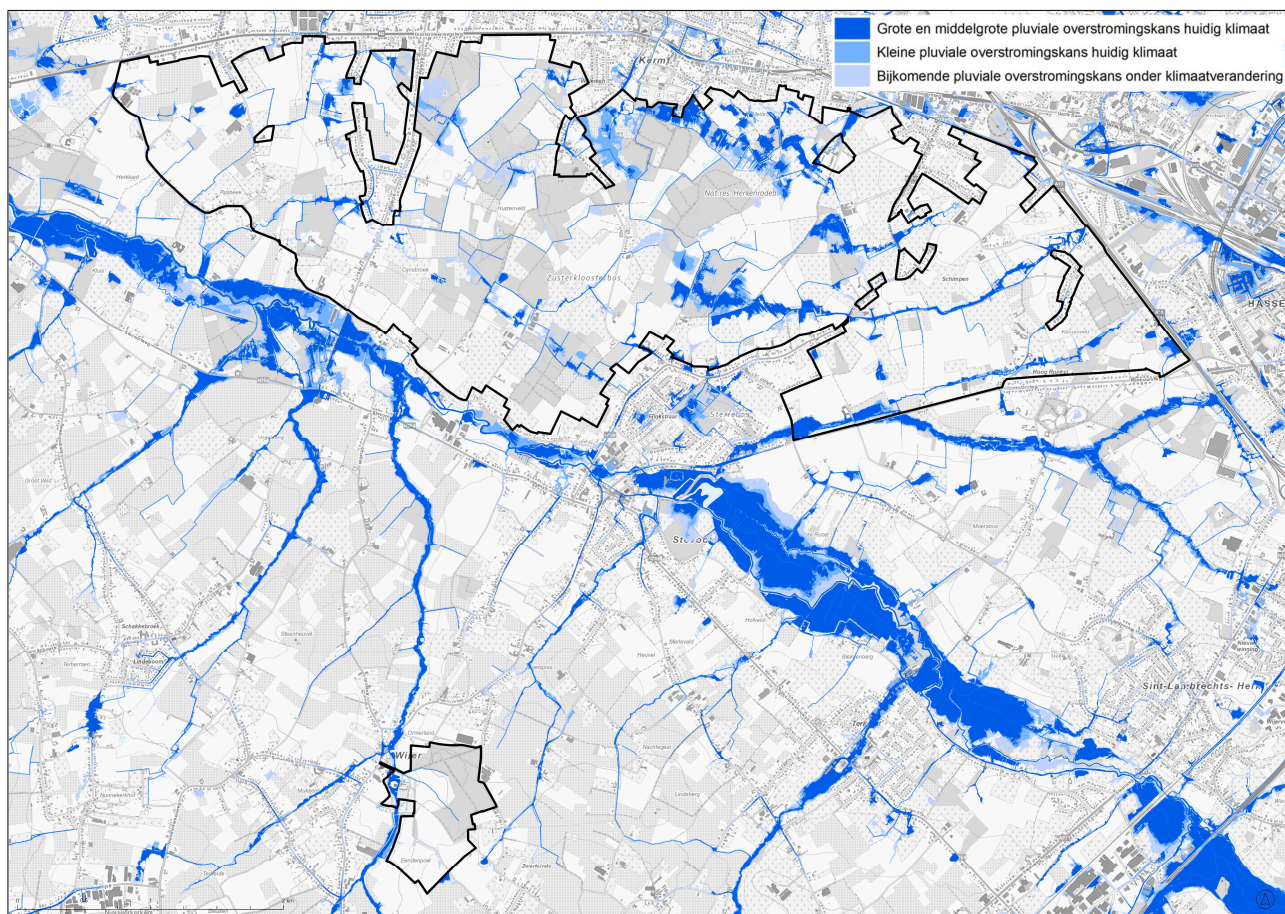
Het deelgebied Wijerbos bestaat hoofdzakelijk natte en vochtige zandleembodems. Het helt af in westelijke richting af naar de vallei van de Wijerbeek.

Figuur 4-3: Hoogteligging en bodemkaart deelgebied Wijerbos

Het plangebied ligt in hoofdzaak buiten de van nature overstroombare gebieden en bevat geen betekenisvolle risicozones voor fluviale overstromingen. In het deelgebied Herkenrodebossen zijn er wel pluviale overstromingsgevoelige zones, voornamelijk in de depressies ten noorden van het Herkenrodebos (Meibroek bij Kermt) en rond de zuidelijke bosfragmenten.

Figuur 4-4: Overstromingsgevoelige gebieden door intense neerslag (pluviaal)

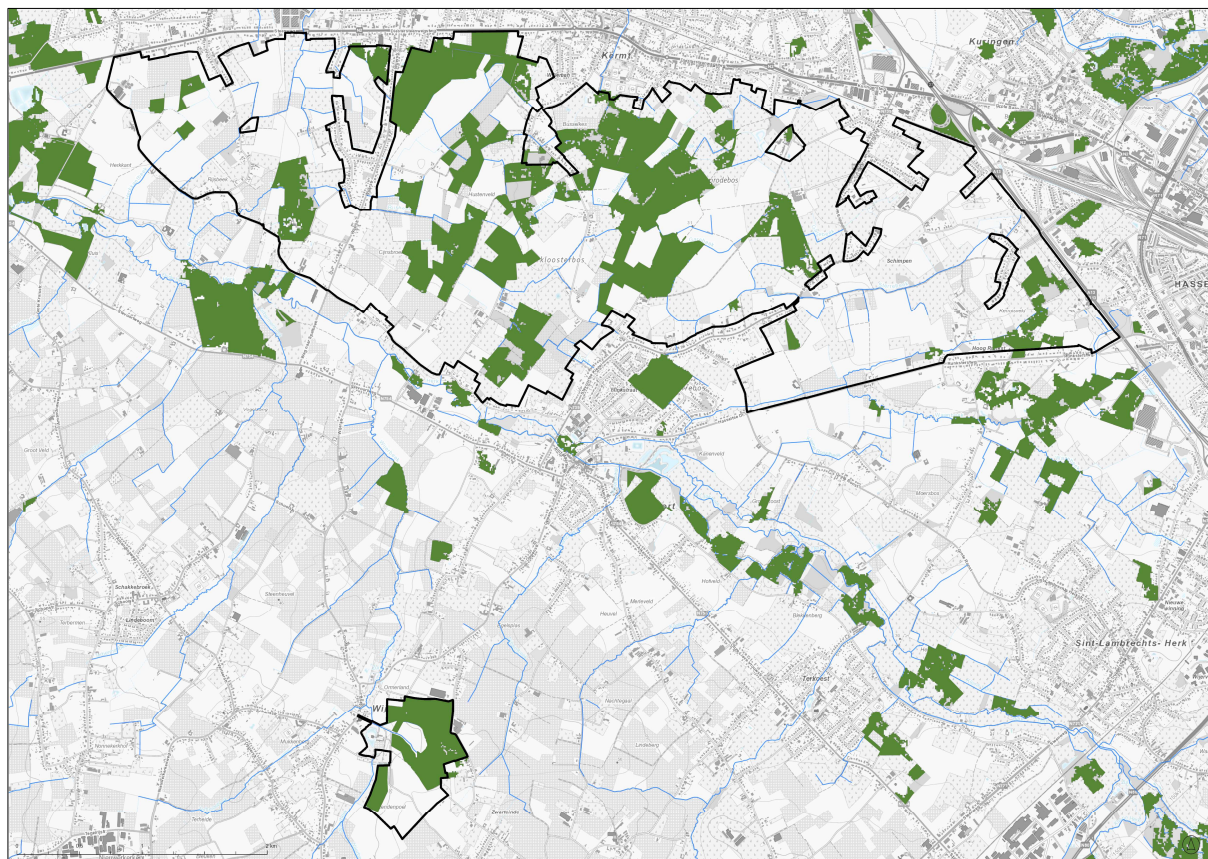

4.2 Bestaande natuurlijke structuur

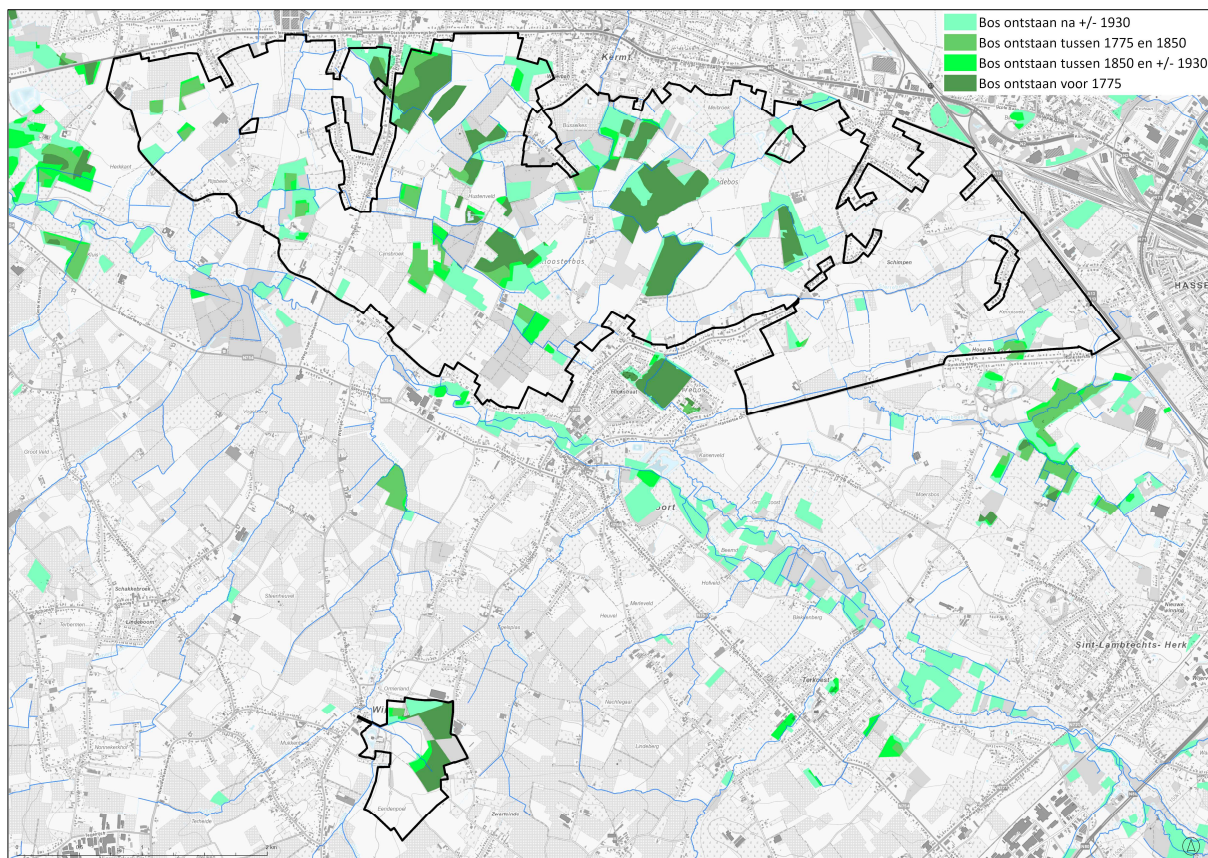
Bepalend voor de natuurlijke structuur zijn de biologisch waardevolle restanten van het Herkenrodebos dat vroeger veel uitgestrekter was. Rond het midden van de 18de eeuw lag in dit gebied een uitgestrekt, aaneengesloten bos van 730 ha. In de daaropvolgende periode verminderde de beboste oppervlakte stelselmatig. In enkele decennia zetten de ontginners ca. 230 ha naar landbouwgrond om. Tegen 1870 viel het bos in twee blokken uiteen en in de jaren 1930 was het voormalige boscomplex in zestien snippers uiteengevallen tot een totale oppervlakte van 171 ha. Begin 1970 bleef nog maar 129 ha bos over, verspreid over veertien stukken. Sindsdien is de ontbossing gestopt en is er opnieuw een voorzichtige toename van het bosareaal vooral aan de aanplant van populieren.

Door de vele opeenvolgende veranderingen onderging het bosareaal een stevige dynamiek: op sommige percelen verscheen nieuw bos, dat even later weer gekapt werd. Daardoor zijn er nu in de ruime omgeving maar enkele oudbospercelen over (Herkenrodebos, Bunders, Zusterkloosterbos). De meeste bospercelen in dit gebied zijn van het overgangstype tussen zure eikenbossen en eiken-haagbeukenbossen. Ze liggen sterk versnipperd binnen de contouren van het oorspronkelijk aaneengesloten boscomplex. De huidige bossen hebben een rijke voorjaarsflora. De ligging op de noordgrens van Vochtig Haspengouw geeft aanleiding tot een gevarieerde bodemsituatie.

Figuur 4-5: Actueel bos (groen hoger dan 3 meter) volgens Boswijzer 2021 en gegevens Bosteller 2025

Figuur 4-6: Bosleeftijd (2001).¹⁰

¹⁰ Deze kaart baseert zich op historische kaartanalyse tot 2001. Jonge bossen die na 2001 ontstaan zijn, zijn hier niet op aangegeven. Ontbossingen na 2001 evenmin.

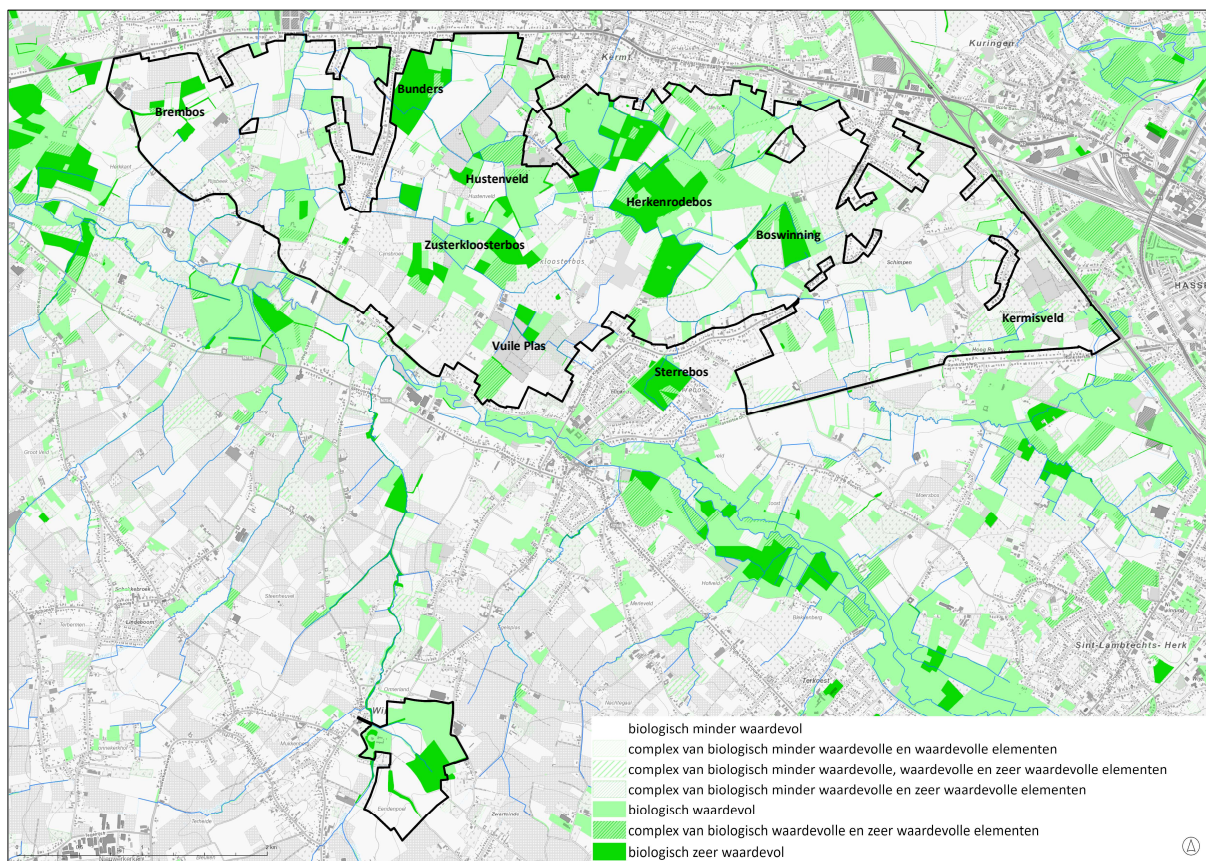
Voor het deelgebied Herkenrodebossen zijn de biologisch zeer waardevolle vegetaties voornamelijk zure eikenbossen (qs), eiken-berkenbossen (qb), eiken-haagbeukenbossen (qa) en houtkanten (kh). De biologisch waardevolle vegetaties die voorkomen zijn jonge loofbossen (n), soortenrijke permanente cultuurgraslanden (hp+), verruigde graslanden (hr), bomenrijen (kb), vochtig populierenbestanden (lhb), opslag van allerlei aard (sz) en ruigte of pioniersvegetatie (ku).

Volgende biologisch zeer waardevolle bossen kunnen onderscheiden worden:

- Bundersbos: alluviaal elzenbroekbos en zuur eikenbos langs de Laarbeek ter hoogte van de Wijerstraat (Spalbeek-Kermt) en aansluitend recente jonge loofhoutaanplant;
- Hustenveld (Kermt): zuur eikenbos langs de Laarbeek en Busselkensbeek;
- Zusterkloosterbos (Stevoort): zuur eikenbos langs de Rijsbeek/Cijnsbroek en Heustenbeek;
- Vuileplas (Stevoort): eiken-haagbeukenbos langs de Rijsbeek, tussen hoeves Fikkeplas en Vuileplas en aansluitend recente jonge loofhoutaanplant;
- Herkenrodebossen (Kermt-Stevoort): zuur eiken- en eikenhaagbeukenbos langs de Garebeek en Kermterbeek;
- Boswinning (Schimpen): alluviaal elzenbroekbos, zuur eiken- eikenhaagbeukenbos langs de Garebeek ter hoogte van de vml. hoeve Boswinning (thans manege);
- Kermisveld (Runkst): zuur eikenbos met aansluitend recente jonge loofhoutaanplant;
- Brembos (Berbroek): zuur eikenbos.

In het deelgebied Wijerbos komen zuur eikenbos (qs), eiken-haagbeukenbos(qa), elzenbroek (vm) en houtkanten (kh) voor als biologische zeer waardevolle vegetaties. Vochtig grasland gedomineerd door russen (hj), populierenbestand op vochtige bodem (lh), jong loofbos (n), verruigd grasland (hr) en opslag van allerlei aard (sz) zijn de biologisch waardevolle vegetaties die er voorkomen.

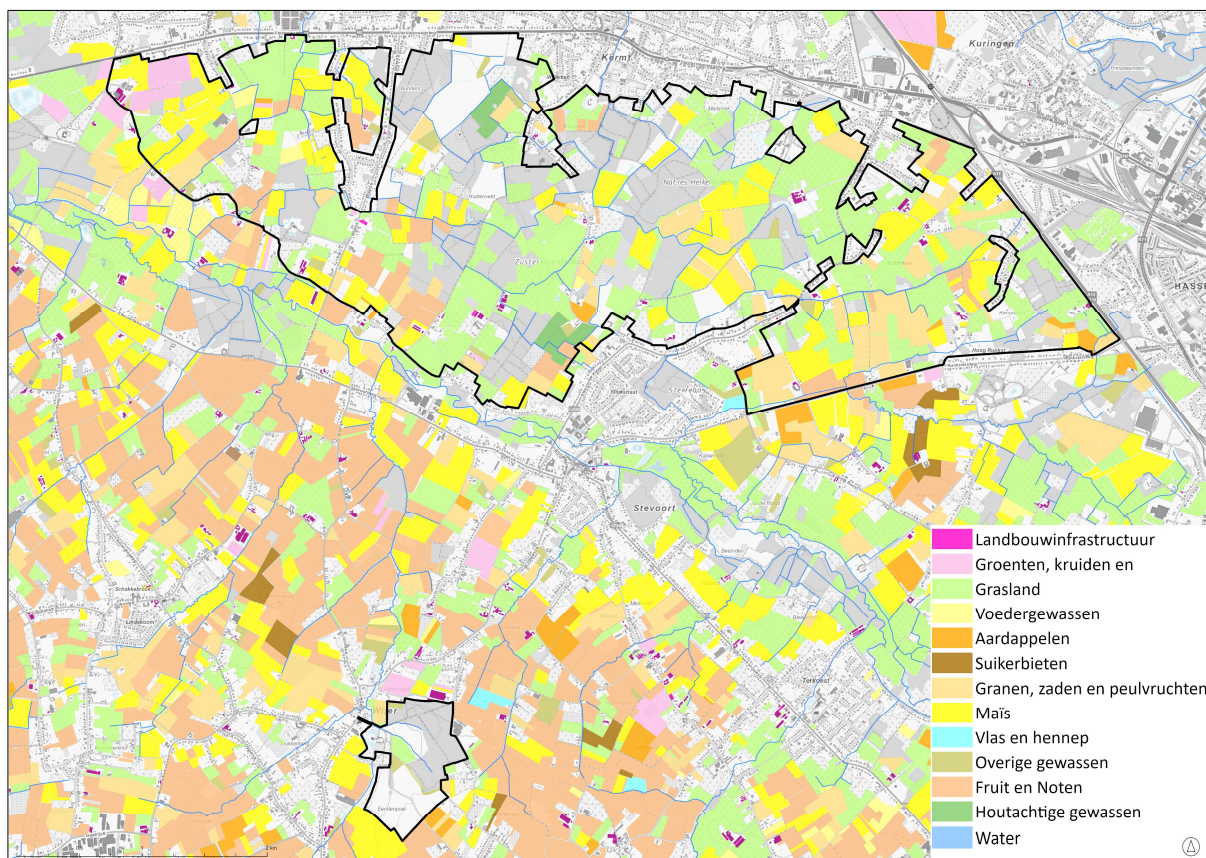
Figuur 4-7: Biologische waarderingskaart

4.3 Bestaande agrarische structuur

De grondgebonden landbouw domineert het landgebruik in het deelgebied Herkenrodebossen. Volgens de perceelsregistratie is er een sterke afwisseling van graslanden, fruitteelt en maïs- en andere voedergewassen en dus een erg gemengd gebied. Op de landbouwstructuurkaart komt dit tot uiting via de typering in hoofdzaak als 'divers gebied', in tegenstelling tot het gebied ten zuiden van de Herk wat een uitgesproken fruitteeltgebied is. Binnen het plangebied zijn een 20-tal sites als landbouwbedrijfszetel aangegeven.

Figuur 4-8: Landbouwperceelsregistratie 2025 (Bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij)

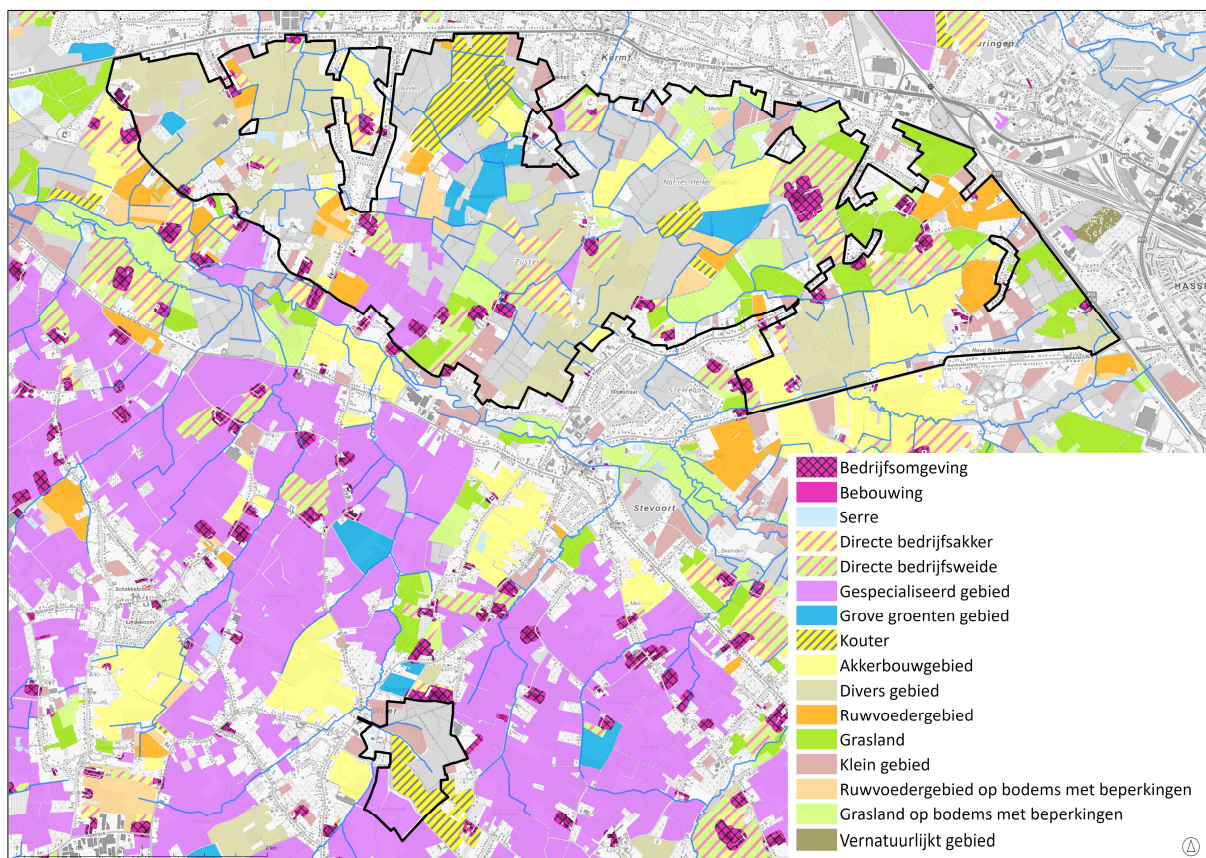
Op basis van de bodemkaart (zie hoger) kan de bodemgeschiktheid voor landbouw bepaald worden. Het centrale deel rond de Herkenrodebossen bestaat in hoofdzaak uit natte sterk gleyige zandleembodems (Lhc). De Lhc gronden vertonen periodiek sterke wateroverlast. De gronden zijn weinig geschikt voor akkerbouw, maar geschikt voor weide alhoewel de bodem in de zomer sterk kan uitdrogen. Deze bodems zijn weinig geschikt voor fruitteelt.

Buiten de depressie van de Herkenrodebossen, in het westen en oosten van het deelgebied zijn er vooral matig natte zandleembodems (Ldcz). Deze bodems zijn volgens de bodemgeschiktheidskaart te nat in de winter, blijven lang fris in de lente en zijn algemeen goed vochthoudend in de zomer. Rationeel gebruik als akkerland vereist drainering. Het zijn goede akkerlandgronden, mits drainering geschikt voor alle teelten. Ze zijn zeer geschikt voor weiland.

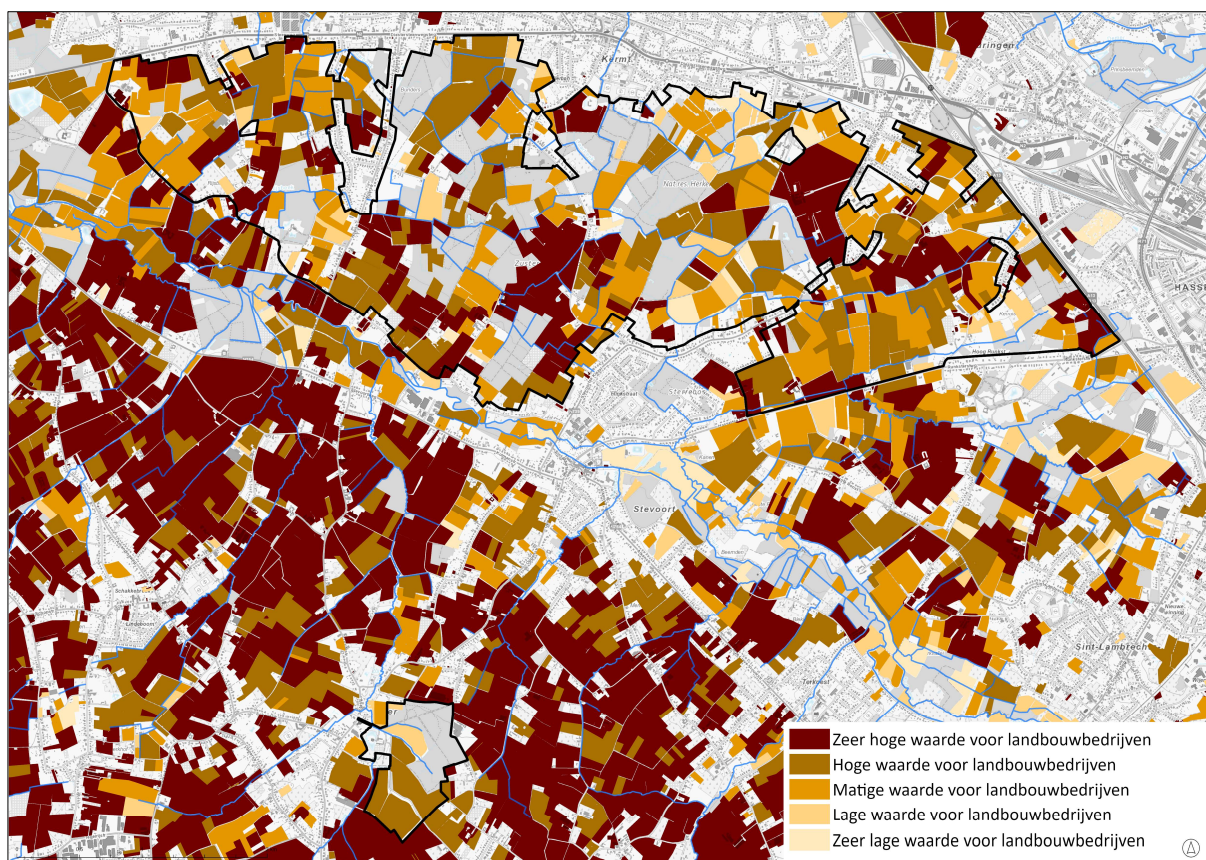
Op de hoger gelegen donken aan de rand van het plangebied komen ook zones met matig natte (Pdcz) en matig droge zandleembodems voor (Pccz). Deze matig droge lichte zandleemgronden worden omschreven als bodems met betrekkelijk lage rentabiliteit, omwille van de hoge meststoffenbehoefte en de specifieke onderhoudszorgen.

Op basis van de LIS-kaarten van het Departement Landbouw en Visserij kan een globale 'landbouwwaarderingkaart' gemaakt worden die het belang van de percelen voor de betrokken bedrijven aangeeft. Binnen het deelgebied Herkenrodebossen komen voornamelijk percelen met matige tot hoge waarde voor landbouw voor. De percelen met zeer hoge waarde zijn hoofdzakelijk gerelateerd aan de huiskavels van landbouwbedrijven. In de (nattere) delen in de depressies rond de bosfragmenten van het Herkenrodebos komen ook percelen met lage en zeer lage waarde voor.

Figuur 4-9: Landbouwstructuurkaart (Departement Landbouw en Visserij, 2021)

Figuur 4-10: Landbouwwaarderingskaart (o.b.v. LIS Departement Landbouw en Visserij, 2021)

4.4 Bestaande landschappelijke structuur en onroerend erfgoed

Deelgebied Herkenrodebossen¹¹

Het deelgebied Herkenrodebossen heeft een hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Het is een voorbeeld van een 18de-19de-eeuws ontginningslandschap waarbij bos naar landbouwgebied werd omgezet. Door de ontbossing evolueerde een aaneengesloten boscomplex naar een halfopen landbouwlandschap, met verschillende relictten van het voormalige Herkenrodebos en met een concentratie van bouwkundig erfgoed, in het bijzonder restanten van vakwerkbouw. In het zuidwesten liggen de kastelen van Stevoort en Schimpen.

De kern van dit gebied bestaat uit versnipperde bosrelictten, die nu worden aangeduid als Herkenrodebos, Zusterkloosterbos, de Bunders en andere. Ze zijn de restanten van een aaneengesloten boscomplex (730 ha), dat minstens gedeeltelijk uit de tweede helft van de 17de eeuw dateert en hoogstwaarschijnlijk ouder is. Het oudste deel behoorde tot het domein van de middeleeuwse abdij van Herkenrode, een nabijgelegen 12de-eeuws cisterziënerinnenklooster. De bosrelictten zijn het bewijs van langdurig, ononderbroken landgebruik. Typologisch behoren ze tot het type eiken-haagbeukenbos. Oud bos is eerder zeldzaam in Haspengouw. Historisch gezien kwamen deze bossen vooral voor op heuvelruggen tussen twee riviervalleien. Dat was ook hier het geval in dit gebied tussen de Demer in het noorden en de Herk in het zuiden. Alleen heeft het uitgestrekte boscomplex hier niet kunnen standhouden.

Figuur 4-11: Villaretk kaart (ca. 1745)

De nog overblijvende kleinere bosrelictten illustreren de omvorming van bos naar landbouwgebied, een evolutie typisch voor Haspengouw. Terwijl in de Kempen het bosareaal sinds de 19de eeuw toenam, kromp het in dezelfde periode in Haspengouw in. In de loop van de 19de en de 20ste eeuw werden hele stukken naar landbouwgrond omgezet, waardoor een nieuw, jong ontginningslandschap ontstond. Tussen het versnipperd geraakte bosareaal verschenen graslanden en in mindere mate akkers die vaak met bomenrijen waren afgezet. Ook kenmerkend zijn de vele grachten die in het verleden veelal als perceelsgrens werden gebruikt. De Herkenrodeabdij gebruikte grachten en grenspalen om de grenzen van haar grondbezit te markeren. In het tracé van de vele door de mens gegraven waterlopen herkent men deze oude bosgrens. Om ze voor de landbouw geschikt te maken was de ontwatering van

¹¹ Op basis van <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/127735>

deze natte zandleembodems een noodzaak. Het netwerk van grachten was dus ook verbonden aan de ontwikkeling van het gebied voor de landbouw.

Eigen aan de evolutie van het gebied als landbouwzone is de bouw van 19de-begin 20ste-eeuwse vakwerkhoeves, kenmerkend voor de streek. Sommigen hebben nog een meidoornhaag als perceelsgrens, waaronder bijvoorbeeld de kenmerkende Busselkenshoeve. Ook de komst van de stokerij Claes herinnert aan de 19de-eeuwse gebiedsontwikkeling. Zijn typerende schoorsteen vormt een baken in het landschap. Het meeste bouwkundig erfgoed dateert uit de 19de eeuw, toen het historische boscomplex in toenemende mate tot landbouwgronden werd omgevormd. Ouder is de 17de-eeuwse hoeve Ten Roye met tuin, een walgrachtsite van een voormalig laathof. Uit de 18de eeuw dateert de Scholteswinning, een semigesloten hoeve.

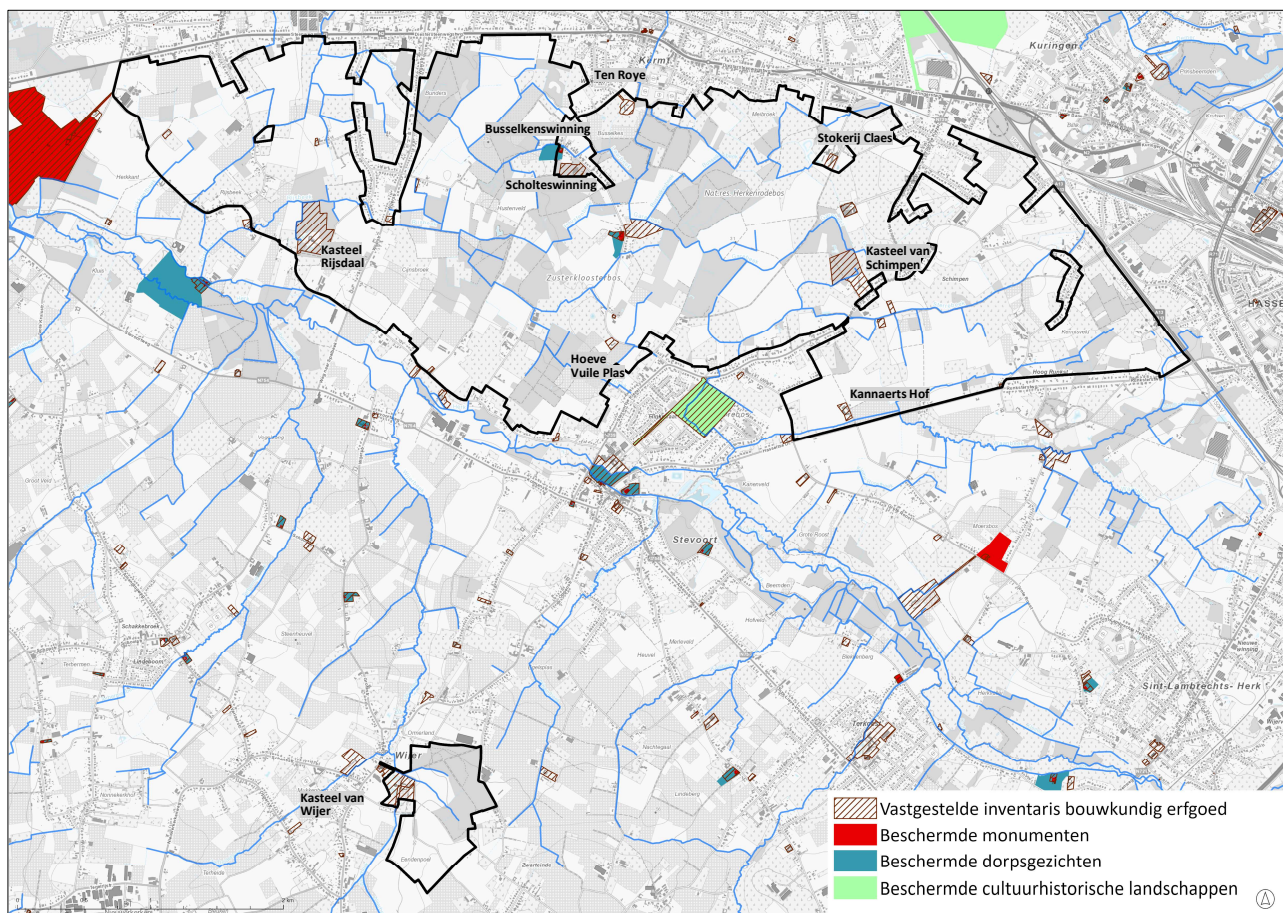
De waarden van het gebied dat als landschapsatlasrelict is opgenomen in de vastgestelde landschapsatlas (zie hoger) worden als volgt omschreven:

- Historische waarde. ‘Herkenrodebos en het kasteel van Stevoort’ is een representatief voorbeeld van een 18de-19de-eeuws ontginningslandschap in vochtig Haspengouw waarbij bos naar landbouwgebied werd omgezet. Door de ontbossing evolueerde een uitgestrekt, aaneengesloten boscomplex naar een halfopen landbouwlandschap. Enkele verspreid liggende oudboskernen getuigen nog van het vroegere bosbeheer. Eeuwenlang hebben ze een historisch permanent bodemgebruik als bos gekend, wat hen geschikt maakt voor het overleven van oudbosplanten. Nog een getuige van het historische bosbeheer is de oudbosgrens met grenspalen rond het bosbezit van de voormalige abdij van Herkenrode. Rond het huidige Herkenrodebos komen nu nog verschillende bomenrijen als perceelsscheidingen voor op terreinen die naar landbouwgrond zijn omgezet. Vooral de kleinschalige graslanden met houtkanten roepen er het sterkst het beeld op van het historische ontginningslandschap. In de andere delen van het gebied komt dit landschapskenmerk veel minder uitgesproken voor. Een ander kenmerk van het ontginningslandschap is het netwerk van door de mens gegraven grachten. Om ze voor de landbouw geschikt te maken was de ontwatering van deze natte zandleembodems een noodzaak. Eigen aan de evolutie van het gebied als landbouwzone is de bouw van 19de-begin 20ste-eeuwse vakwerkhoeves, kenmerkend voor de streek. Sommigen hebben nog een meidoornhaag als perceelsgrens, waaronder bijvoorbeeld de kenmerkende Busselkenshoeve. Ook de komst van de stokerij Claes herinnert aan de 19de-eeuwse gebiedsontwikkeling. In de vallei van de Herk komen elzenbroekbosjes voor met een onderbegroeiing van ruigtekruiden, afgewisseld met riet en hooilanden. Op de Grote en de Kleine Herk vormen de watermolens restanten van het vroegere landgebruik, meer bepaalde de Elsartmolen en de Dorpsmolen in de dorpskern van Stevoort. Deze Dorpsmolen vormt samen met het kasteel van de heren van Stevoort, het park en sterrenbos een historisch geheel. Als restanten van de bezittingen van de heren van Stevoort getuigt het van het feodale verleden van Stevoort.
- Ruimtelijk-structurende waarde. Kenmerkend voor de ruimtelijke structuur van het gebied is de beperkte aanwezigheid van wegen en bebouwing. Onverharde paden en trage wegen, zoals de Regenakkerstraat, passen in deze omgeving en zijn illustratief voor de 19de-eeuwse ontwikkeling als landbouwgebied. De Herkenrodebosstraat is als toegangsweg tot de stokerij Claes één van de weinige overblijvende kasseiwegen in dit landelijke gebied. De schoorsteen van stokerij Claes is beeldbepalend. Het contrast tussen het verstedelijkte Hasselt en de groene ruimte ten westen van de stad is opvallend. De mozaïek van kleinschalige graslanden, omzoomd met bomenrijen of houtkanten vormt in de omgeving van Herkenrodebos een typisch ruimtelijk patroon dat herinnert aan de 18de-19de-eeuwse omvorming van bos naar landbouwlandschap. Landbouwpercelen met perceelsscheidende bomenrijen, versnipperde bospercelen, het grachtennetwerk vormen zeker op het grondgebied van het voormalige Herkenrodebos een kenmerkend ruimtelijk patroon.
- Esthetische waarde. Het gebied heeft grotendeels een half open karakter. De afwisseling tussen bosjes en landbouwgronden zorgen voor variatie in het landschap. Het ontleent zijn charme aan het samenspel van het bijzondere landschap met een cluster van bouwkundig erfgoed. De aanwezigheid van opgaand bos, waarvan een deel oud bos, is beeldbepalend. Aan de rijke voorjaarsflora zijn de oude bosrelicten herkenbaar.
- Architecturale waarde. De vakwerkhoeven in dit gebied getuigen van een regiogebonden landelijke bouwtraditie, die in Limburg lang is blijven voortleven. De vakwerkbouw heeft hier relatief beter standgehouden dan in andere streken. De parkarchitectuur bij het kasteel van Stevoort is interessant omdat ze opeenvolgende fases in de aanleg toont. Het 18de-eeuwse sterrenbos vormt het oudste deel van de parkarchitectuur in het kasteeldomein, duidelijk ontworpen in functie van zichtassen op de bredere omgeving. Dichter bij het kasteel is de tuin nadien wel gemoderniseerd in de toen overheersende landschappelijke stijl van de 19de eeuw.
- Industrieel-archeologische waarde. De vestiging van de stokerij Claes herinnert aan de 19de-eeuwse gebiedsontwikkeling en getuigt van het industriële verleden van Hasselt en omgeving op het moment dat

stokerijen zich tot een belangrijke industriële bedrijfsactiviteit ontpopten. Vaak ontwikkelden deze sites zich in gebouwen of op locaties van opgeheven kloosters of abdijen, wat hier ook het geval was. De samenhang tussen de vestiging van de stokerij en de aanleg van de spoorweg heeft hier ook zijn belang.

- **Wetenschappelijke waarde.** De oudbosrelicten, hebben wetenschappelijke waarde voor het onderzoek naar de effecten van fragmentatie en toenemende menselijke beïnvloeding op de oude bosflora en fauna. Ze vormen bovendien het habitat voor oudbosplanten met beperkte verspreidingsmogelijkheden in ruimte en tijd, die bijgevolg zeer kwetsbaar zijn voor habitatverandering.

Figuur 4-12: Beschermd erfgoed en vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed

Deelgebied Wijerbos

Het deelgebied Wijerbos omvat het Kasteel van Wijer en bijhorende hoeve. De huidige toestand van het kasteel dateert van 1910. Van het omgrachte kasteel bleef alleen de donjon met traptoren uit de 16de eeuw over.

Het Wijerbos ten oosten van kasteel is een restant van een groot boscomplex. Op de Ferrariskaart (ca. 1777) was dit gebied volledig bebost. Het zuidelijk deel is op de Vandermaelenkaart (ca. 1850) grotendeels ontgonnen in functie van landbouw. Het noordelijk deel bleef door de eeuwen heen bebost.

4.4.2 Nederzettingsstructuur en verkeersinfrastructuur

Het deelgebied Herkenrodebossen is gelegen tussen de stad Hasselt (in het oosten), de dorpskern van Stevoort (in het zuiden), de dorpskern van Kermt (in het noorden) en Herk-de-Stad (in het westen). Het deelgebied Wijerbos is ten oosten van de dorpskern van Wijer gelegen, dit is een deelgemeente van Nieuwerkerken.

De oostelijke grens van het deelgebied Herkenrodebossen valt samen met de autosnelweg A13 (autosnelweg Antwerpen-Luik). De noordelijke grens valt gedeeltelijk samen met de Diestersteenweg/N2 (secundaire weg type 3) en de spoorverbinding die Leuven en Hasselt verbindt (spoorlijn 35). De zuidelijke grens valt samen met de Herkantstraat (lokale weg type 3) en de Hasseltse dreef (lokale weg type 1). Dit deelgebied wordt doorkruist door de volgende lokale wegen type 2: Wijerstraat, de Kermtstraat, de Stevoortse Kiezel en de Kannaertsstraat. Langs deze wegen en langs de wegen op de grens van het plangebied wordt lintbebouwing aangetroffen. Alle overige wegen zijn

lokale wegen type 3. In Wijerbos komen enkel lokale wegen type 3 voor (Egelstraat, Zwarteindestraat, Eendepoelstraat en Grotestraat).

Beide deelgebieden worden doorkruist door trajecten van fietsknooppunten en er bevinden zich meerdere wandel- en fietspaden in het deelgebied Herkenrodebossen. Ten oosten van het plangebied loopt de fietssnelweg die Hamont-Achel met Sint-Truiden verbindt (F74).

5 Bestaande juridische toestand

De bestaande juridische toestand wordt grafisch weergegeven op de kaarten in bijlage bij de toelichtingsnota, op het moment dat het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt.

Kaart 2. Bestaande juridische toestand: gewestplan, gewestplanwijzigingen en ruimtelijke uitvoeringsplannen

Kaart 3. Bestaande juridische toestand: andere plannen.

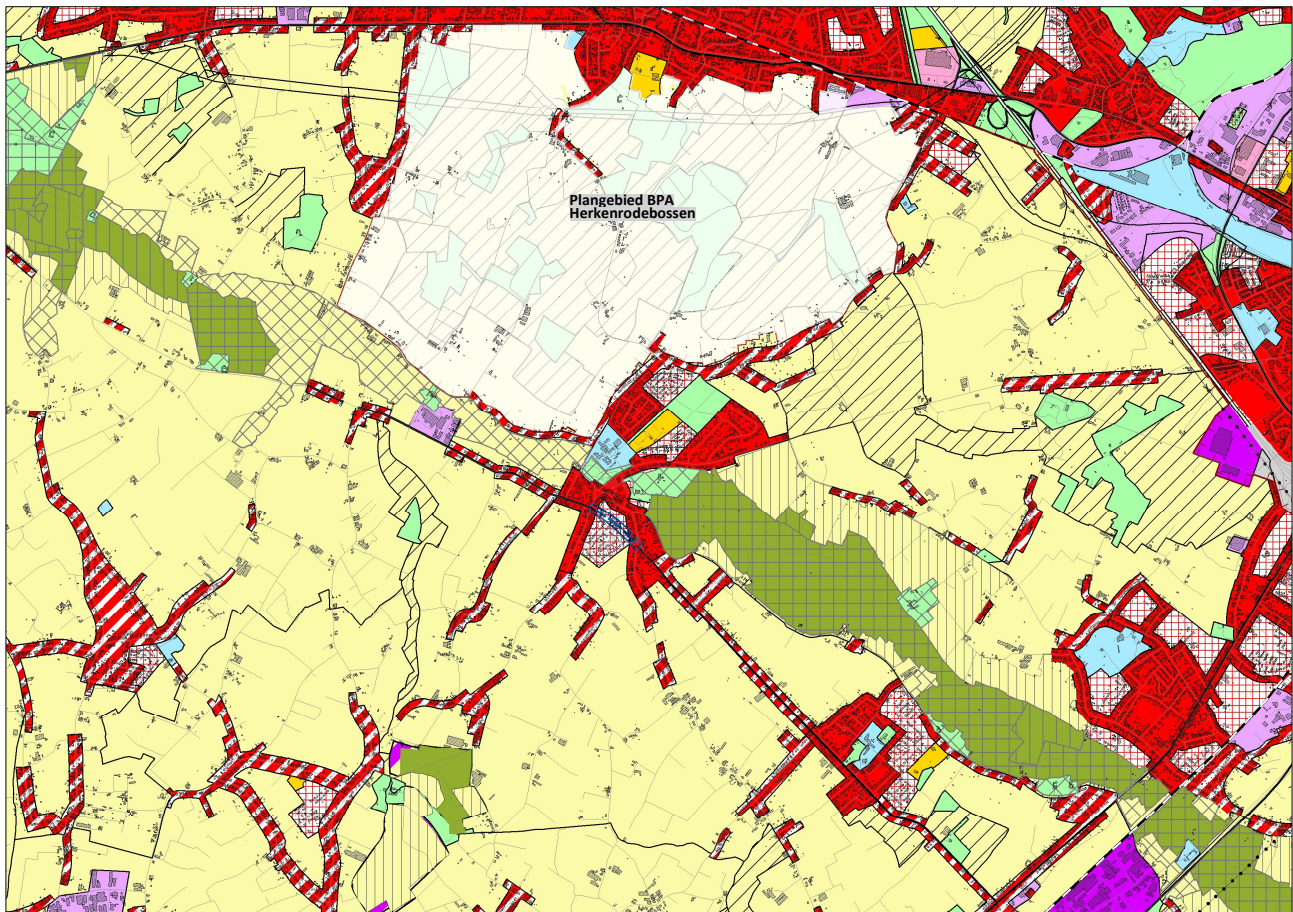
De relevante elementen van de bestaande juridische toestand worden tekstueel aangegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 5-1. Bestaande juridische toestand

Plan	Naam
Gewestplan(nen) of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	Gewestplan Hasselt-Genk (KB 03/04/1979) Gewestelijk RUP Afbakening regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk (afbakingslijn) Gewestelijk RUP Vallei van de Herk en Mombeek van Alken tot Herk-de-Stad (aangrenzend) Gewestplan Sint-Truiden – Tongeren (05-04-1977) Gewestelijk RUP Oppervlakedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg
Gemeentelijke plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen	Gemeentelijk RUP Zonevremde constructies – Windmolders NV , Herk-de-Stad (aangrenzend) Gemeentelijk RUP Zonevremde constructies – BVBA Sign Works – Vanderydt, Herk-de-Stad (aangrenzend) Gemeentelijk RUP 206 Herkenrodebos, Hasselt (aangrenzend) BPA 'Herkenrodebos', Hasselt
Beschermde cultuurhistorische landschappen	/
Beschermde dorpsgezichten	Onmiddellijke omgeving van de hoeve Busselkenswinning gelegen Kermtstraat 118 (Hasselt) Wijdere agrarische omgeving van de vierkantshoeve gelegen Kermtstraat 158 (Hasselt)
Beschermde monumenten	U-vormige vakwerkhoeve Busselkenswinning, Kermtstraat 118 (Hasselt). Vierkantshoeve met onmiddellijke omgeving, Kermtstraat 158 (Hasselt).
Vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed	Langgestrekte hoeve, Herkkantstraat 41 (Herk-de-Stad) Kasteel Rijsdaal, Herkkantstraat 177 (Hasselt) Hoeve met losstaande bestanddelen, Laarbeekstraat 33 (Hasselt) Langgestrekte hoeve, Wijerstraat 119 (Hasselt) Hoeve met losstaande bestanddelen, Keizerlindestraat 28 (Hasselt) Semi-gesloten hoeve, Herkkantstraat 105 (Hasselt) Hoeve met losse bestanddelen, Herkkantstraat 29 (Hasselt) U-vormige vakwerkhoeve Busselkenswinning, Kermtstraat 118 (Hasselt) (Scholteswinning, Kermtstraat 130 (Hasselt)) Hoeve Ten Roye, Kermtstraat 43 (Hasselt) Gesloten hoeve, Kermtstraat 158 (Hasselt) Gesloten hoeve, Kermtstraat 149 (Hasselt) Gesloten hoeve, Kermtstraat 185 (Hasselt) Hoeve Vuileplas, Kermtstraat 182 (Hasselt) Schoolinrichting Mariaburcht, Hasseltse dreef 115 (Hasselt) Hoeve Hompelepomp, Kannaertsstraat 68 (Hasselt). Kasteelhoeve Kannaerts Hof, Kannaertsstraat 5 (Hasselt). Boswinning, abdijhoeve Herkenrode, Stevoortse kiezels 100 (Hasselt) Kasteel van Schimpen, Stevoortse kiezels 192 (Hasselt) Langgestrekte hoeve, Stevoortse kiezels 201 (Hasselt). De hoeve, Stevoortse kiezels 199 (Hasselt). Winning van Martens, Runksterkiesels 125 (Hasselt) Kasteel van Wijer, Grotestraat 205 (Nieuwerkerken). Kasteelhoeve, Grotestraat 209 (Nieuwerkerken).
Gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)	GEN Herkenrodebossen
Onbevaarbare waterlopen	Rijsbeek (2e categorie) Sterrebeek (2e categorie) Kermterbeek (2e categorie) Dormaalbeek (2e categorie) Heustenbeek (niet geklasseerd)

Plan	Naam
	Cijnsbroekbeek (niet geklasseerd) Bijloop Laarbeek (niet geklasseerd) Wijerbeek (2e categorie) Omerlandgracht (niet geklasseerde waterloop)
Polders en watering	W7.01 Watering Het Schulensbroek W7.03 Watering De Herk

Figuur 5-1. Gewestplan en gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

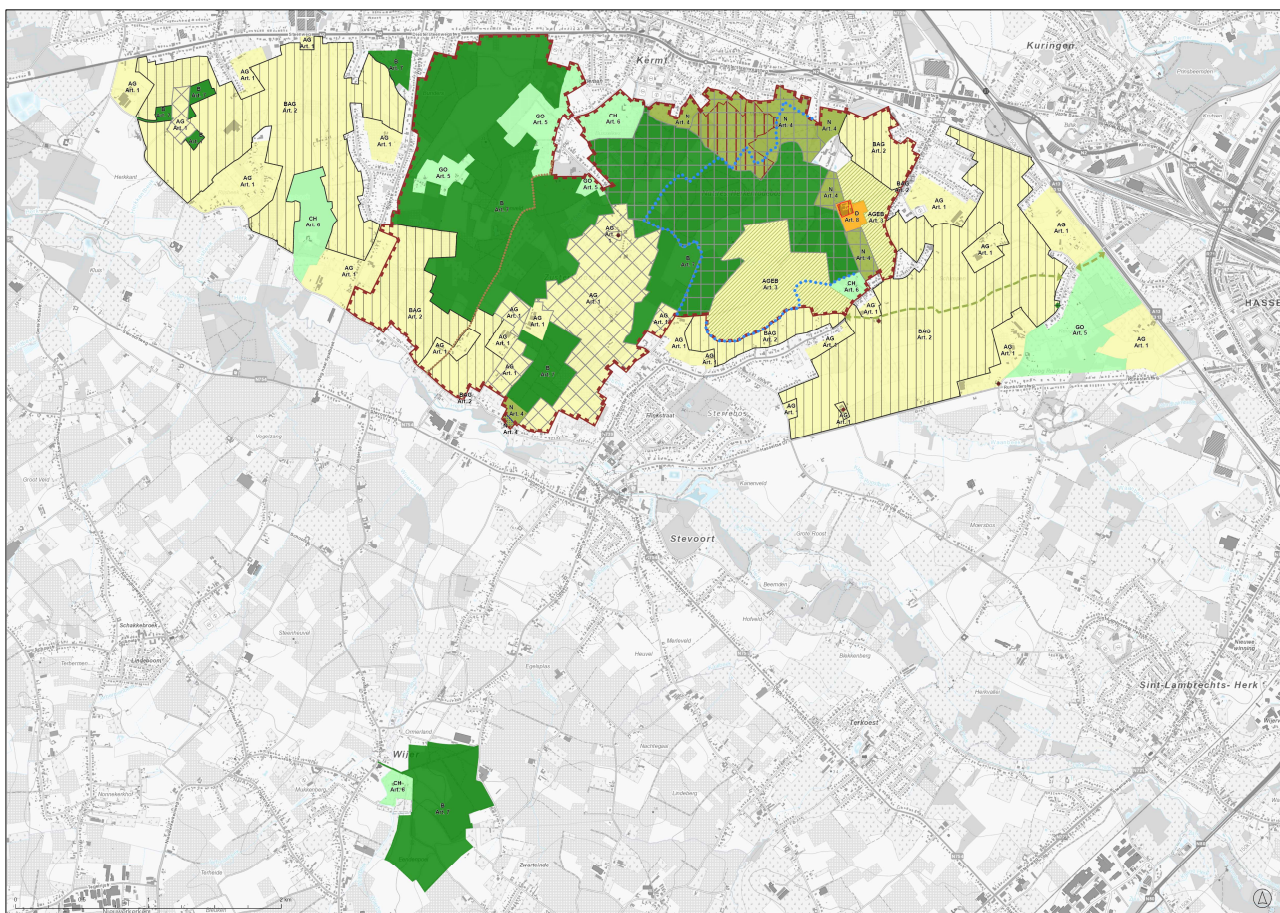
6 Verantwoording van het planvoorstel

De inhoudelijke opties van het planvoorstel vloeien voort uit de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos zoals uitgewerkt voor de regio Haspengouw-Voeren (zie § 3.1.3). Deze gewenste ruimtelijke structuur voor de deelruimte Vochtig Haspengouw is opgebouwd volgens één van deze ruimtelijke concepten, die in dit ruimtelijk uitvoeringsplan verder uitgewerkt en verfijnd worden:

- Samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten behouden en versterken;
- Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor land- en tuinbouw tussen valleien van Gete, Demer, Herk en Mombeek;
- Vrijwaren en versterken van landschappelijke waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden;
- Behoud en herstel van de ecologische verbindingfunctie van beken in landbouwgebieden of verstedelijkte gebieden.

Het plan zal alle bestemmingswijzigingen doorvoeren die nodig of nuttig zijn om hoger aangegeven plandoelstellingen te realiseren. Voor sommige gebieden binnen het plangebied zal de bestemming ongewijzigd blijven ten opzichte van het momenteel geldende plan van aanleg, voor andere gebieden zal er een bestemmingswijziging gebeuren, al dan niet met een bestemming in overdruk. Concreet zal het ruimtelijk uitvoeringsplan in hoofdzaak bijkomende natuur- en bosgebieden vastleggen en agrarische gebieden afbakenen en differentiëren naar bouwvrij agrarisch gebied, agrarisch gebied met ecologisch belang of agrarisch gebied met overdruk natuurverruwing.

Figuur 6-1. Overzicht definitief plan

De globale doelstelling van het plan is het creëren van een klimaatadaptieve en gezonde leefomgeving waarbij gestreefd wordt naar een robuuste omgeving die stand kan houden in het veranderende klimaat. In het opwarmende en verstedelijkte Vlaanderen is het vrijwaren van open ruimte essentieel. Het plangebied, gelegen nabij de stedelijke omgeving van Hasselt, kan een grote meerwaarde bieden. Door het verder ontwikkelen als groene long kan het plangebied de directe stedelijke omgeving verkoelen.

Naast de hoge infiltratiecapaciteit die onverharde open ruimte biedt, kan ze ook water opnemen en vasthouden. Hierbij is het blauwe netwerk eveneens van groot belang. Natuurlijke rivier- en beekbeddingen zorgen voor een

gezonder watersysteem dat meer water kan opvangen, vervoeren en vasthouden. Hiervoor moeten de waterlopen de ruimte krijgen die ze nodig hebben. Daarnaast zorgt de groene long ook voor een filtering van de lucht. Bossen, specifieke landbouwactiviteiten en andere natuurvormen, vangen fijnstof uit de lucht en hebben daarnaast ook de capaciteit om CO₂ op te vangen, vast te leggen en al dan niet permanent op te slaan.

Eén van de kernkwaliteiten van een randstedelijk gebied is de aanwezigheid van potenties voor het aanbieden van diverse stedelijke voorzieningen die een behoefte voor de ruimere regio opvangen. Het optimaliseren van de aanwezige recreatieve en toeristische voorzieningen in het randstedelijk openruimtegebied wordt hieronder begrepen. Hiervoor wordt ingezet op de toegankelijkheid. De natuur en de open ruimte hebben een grotere impact op de leefomgevingskwaliteit als deze bereikbaar is. Onder de toegankelijkheid horen niet enkel de ontsluiting en toegangspoorten maar ook het netwerk van zachte recreatie-infrastructuur.

In het randstedelijk gebied is er ook ruimte voor landbouwverbreding. Activiteiten, die aansluiten bij landbouwactiviteiten (hoevetoerisme, maken en verkopen van hoeveproducten, sociaal-toeristische verblijven, logies, boerderijklassen...) kunnen er een plek krijgen.

6.1 Deelgebied Herkenrodebossen

De plandoelstellingen en ruimtelijke principes voor planvoorstel worden voor het deelgebied Herkenrodebossen schematisch weergegeven in onderstaande structuurschets en vervolgens doorvertaald naar een voorstel van bestemmingsplan.

Figuur -2. Structuurschets deelgebied Herkenrodebossen

Realiseren van een robuust en (bio)divers boslandschap door samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten te behouden en te versterken

Ecologisch verantwoorde bosuitbreiding wordt conform de ontwikkelingsperspectieven van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen gerealiseerd aansluitend bij de bestaande bossen, als buffer, in functie van natuurontwikkeling en verbinding of in de nabijheid van stedelijke gebieden (stadsrandbossen).

Het plan wil de grote diversiteit aan waardevolle landschappen en habitats in het deelgebied Herkenrodebossen behouden en versterken. In het deelgebied Herkenrodebossen bevinden zich nog verschillende, grotere bosfragmenten, voornamelijk relictten van het groot aaneengesloten boscomplex dat hier nog laat tot de 19de eeuw in aaneengesloten vorm voorkwamen. Deze bossen hebben een hoge natuurwaarde met een vleermuisrijkdom en het voorkomen van de hazelmuis, de enige gekende plek in Vlaanderen buiten de Voerstreek. Door de landbouwontginningen van het boscomplex vanaf de 19de eeuw onstonden ook andere habitats zoals bloemrijke hooilanden en akkertjes. Er werden houtwallen aangelegd om de schapen- en koeienbegrazing te sturen, beken herlegd of opgestuwd voor hooilandbevloeiing, poelen aangelegd voor de koeienbegrazing...

Het plan zet in op het behoud en herstel van de oude bosrelicten van het historische Herkenrodebos door ze uit te breiden en met elkaar te verbinden tot een ruimtelijk-functioneel aaneengesloten afwisselend en robuust boslandschap, gebufferd tegen externe invloeden waar de nog voorkomende soorten duurzaam kunnen voortbestaan. Bosuitbreiding wordt in eerste instantie voorzien rond de oude boskernen. Ook meer recente boskernen worden behouden en waar mogelijk uitgebreid en verbonden, met het oog op het vergroten van de bosoppervlakte, biodiversiteit en mogelijkheden voor zachte recreatie. Voor dit deelgebied wordt als kwantitatieve doelstelling een effectieve netto bosuitbreiding van minstens 135 ha¹² vooropgesteld. In dit biodivers boslandschap zal ook aandacht besteed worden aan specifieke habitats die een meerwaarde bieden voor de lokale biodiversiteit, zoals de aanwezige voedselarme graslanden met hoge natuurwaarde.

In de tussenliggende agrarische gebieden dient het netwerk van kleine landschapselementen versterkt te worden om functionele ecologische verbindingen tussen de boskernen te realiseren. In het plan worden deze landbouwgebieden gedifferentieerd als agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied. Binnen deze gebieden wordt een stimulerend beleid gevoerd voor het versterken van deze ecologische infrastructuur of bosverbindingen op vrijwillige basis zonder de landbouwfunctie te verdringen.

Het plan zet ook in op het realiseren van ecologische verbindingen tussen het boscomplex van de Herkenrodebossen en de natuur in de omliggende gebieden (i.c. het Tommelen in het oosten, de vallei van de Herk in het zuiden en de Demervallei in het noorden). Op die manier worden de leefgebieden van bepaalde diersoorten (kamsalamander, spechten, wespandief, bosuil, vleermuizen,...) vergroot en met elkaar verbonden wat belangrijk is voor het voortbestaan van de bestaande populaties.

Op basis van bovenstaande ruimtelijke visie wordt het afbakeningsvoorstel voor de bos- en natuurgebieden als volgt gemotiveerd:

- In het centrale deel van het plangebied worden de bestaande bosfragmenten waar mogelijk met elkaar verbonden tot een ruimtelijk-functioneel aaneengesloten geheel en bestemd als bosgebied.
 - De oudboskern Bunders ter hoogte van de Diestsesteenweg/Wijerstraat in Spalbeek wordt via de vallei van de Laarbeek/Busselkensbeek en de bosfragmenten Hustenveld verbonden met de oude boskern Zusterkloosterbos. Recent reeds gerealiseerde bosuitbreidingen worden geïntegreerd in dit bosgebied zodat een robuust, samenhangend geheel ontstaat ten zuiden van de N2 tussen Spalbeek en Kermt. Een aantal openruimte kamers met bestaande woningen en kleinere enclaves met landbouwgebruik in deze bosstructuur worden bestemd als gemengd openruimtegebied waar landbouw, natuur en bos gemengd voorkomen. Het gaat om een enclave rond de Keizerlindestraat, een enclave met boomkwekerij en akkerbouwpercelen ter hoogte van het gehucht Busselkens en een zone langs de N2 aansluitend op een bestaand voetbalveld bij de kern van Kermt. De beboste zone ten westen van de Wijerstraat en ten noorden van de Laarbeek wordt eveneens als bosgebied bestemd. Dit bosfragment is door de ontwikkeling van een woonlint langs de Wijerstraat in de jaren 1970 ruimtelijk geïsoleerd geraakt van het Bunderbos.
 - Het Zusterkloosterbos wordt via de bosfragmenten langs de Heustenbeek verbonden met de oudboskern Herkenrodebos. De oudboskern Herkenrodebos wordt uitgebreid tot een robuuste kern waarbij de verschillende fragmenten tot één aaneengesloten geheel als bosgebied bestemd worden. Het gaat om ecologisch zeer waardevolle fragmenten die beheerd worden als natuurreservaat en waarvan de delen die op het gewestplan reeds een bestemming hebben als natuur- of reservaatgebied opgenomen zijn als 'grote eenheid natuur' (GEN) in de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Deze aaneengesloten kern ten oosten van de Kermtstraat wordt om die reden ook in z'n geheel bestemd als bosgebied met overdruk grote eenheid natuur. Het aansluitende laaggelegen gebied Meibroek met natte graslanden (biologisch waardevolle soortenrijke permanente cultuurgraslanden met uitgesproken microreliëf en sloten), houtkanten en kleinere oudbosfragmenten langs de Kermterbeek ten noordoosten van de Herkenrodebos wordt bestemd als natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur. Binnen de gebieden van het VEN gelden een aantal bijkomende verbods- en gebodsbepalingen cfr. de bepalingen van het natuurdecreet¹³. Voor aantal percelen binnen deze overdruk wordt een uitgestelde inwerkingtreding van de overdruk grote eenheid natuur voorzien als overgangsmaatregel ten aanzien van de bestaande landbouwactiviteiten in deze gebieden waarbij deze overdruk pas van

¹² Aan de hand van een analyse van luchtfoto's uit 2005 (referentiesituatie richtcijfer ruimtelijke visie Haspengouw-Voeren) en 2020 werd de actuele bosoppervlakte en de sinds 2005 reeds gerealiseerde bosuitbreiding in kaart gebracht. Het ruimtelijk uitvoeringsplan voorziet voldoende nog niet beboste gebieden binnen de bestemming bosgebied om netto 135 ha effectieve bosuitbreiding t.o.v. 2005 te kunnen realiseren.

¹³ Zoals bepaald in artikel 18, artikel 25 en artikel 26bis.

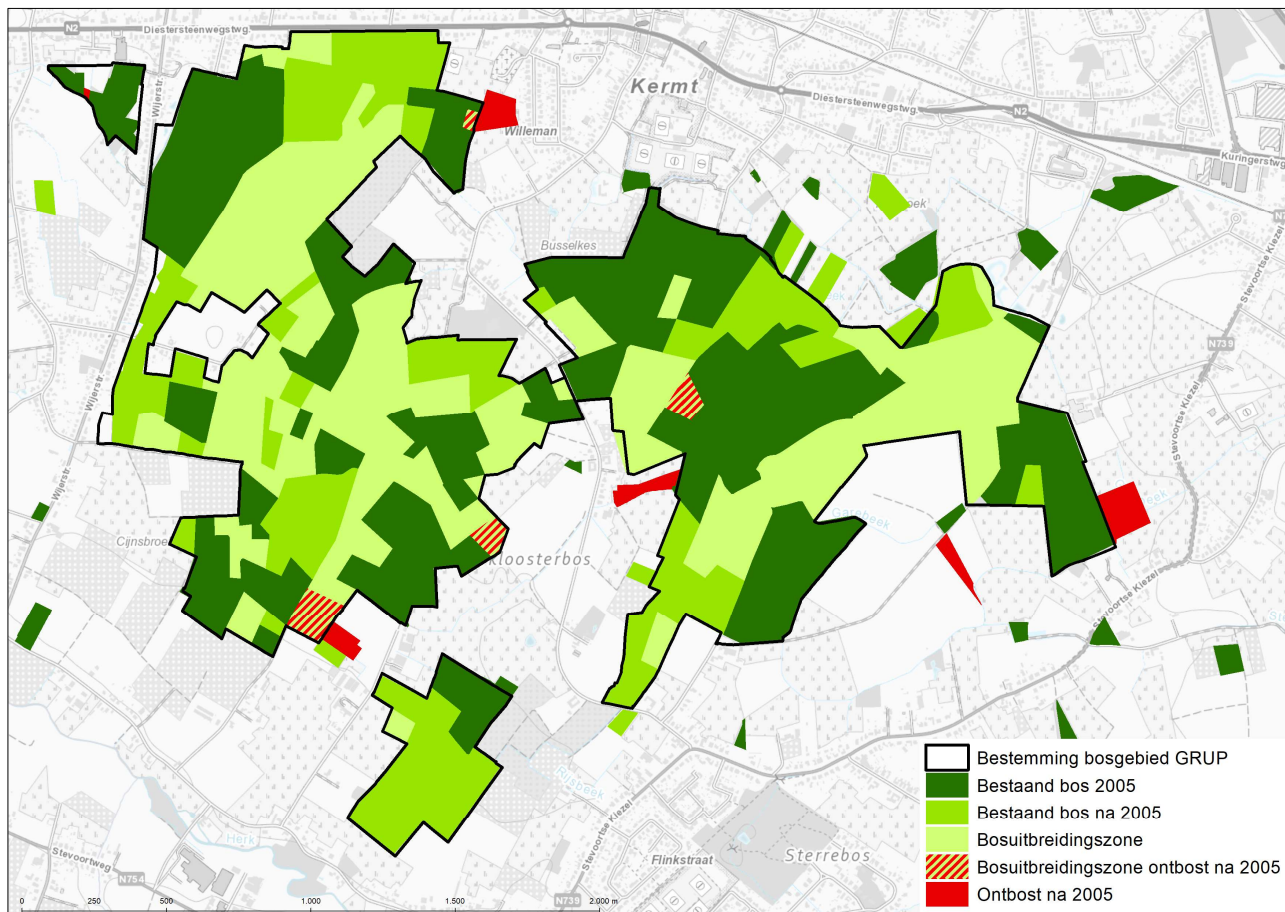
toepassing zal worden in 2035.

- De boskern Vuileplas ten zuiden van het Zusterkloosterbos en ten oosten van Fikkeplas langs de Rijsbeek wordt als afzonderlijke boskern bestemd als bosgebied. Deze kern kan ruimtelijk niet opnieuw verbonden worden met het Zusterkloosterbos o.w.v. de aanwezigheid van de huiskavel van een landbouwbedrijf op de site van de historische ontginningshoeve Fikkeplas aan de zuidrand van het Zusterkloosterbos. Het landbouwgebied rond het Vuileplasbos wordt gedifferentieerd als agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied i.f.v. het vrijwaren van het bouwvrij karakter en de mogelijkheden voor het versterken de landschapsecologische verbindingen tussen de boskernen. Vanuit de boskern Vuileplas wordt wél een ecologische verbinding naar de vallei van de Herk voorzien. Een zone ter hoogte van de Herkkantstraat wordt om die reden bestemd als natuurgebied. Het op het gewestplan voorziene maar nog onbebouwde deel van het landelijk woongebied (tussen de huizen Herkkantstraat 59 en 71) wordt om die reden ook herbestemd naar natuurgebied. Het is de enige landschapsecologische verbinding tussen de Herkenrodebossen en de vallei van de Herk die er nog is doorheen de lintbebouwing van de Herkkantstraat. Deze herbestemming is ook mee gemotiveerd vanuit de aanduiding als landschapsatlasrelict.
- Ter hoogte van Berbroek worden de drie bestaande bosjes rond de site van de (gesloopte) hoeve Brembos (tussen Herkkantstraat en Bosstraat) die op het gewestplan bestemd zijn als natuurgebied opgenomen als bosgebied i.f.v. het behoud van de bestaande bossen. Het gebied tussen deze bosjes wordt gedifferentieerd als agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied i.f.v. het vrijwaren van het bouwvrij karakter en de mogelijkheden voor het versterken de landschapsecologische verbindingen tussen de boskernen.
- De Haagstraat wordt aangeduid als een te realiseren ecologische verbinding (lijnsymbool in overdruk)

De zone die rond de cluster van de Herkenrodebossen in het ruimtelijk uitvoeringsplan bestemd wordt als bosgebied is ca. 380 ha groot, waarvan ca. 245 ha bestaand bos of recent aangeplant bos. Binnen de zone die bestemd wordt als bosgebied is aldus ruimte voor nog 135 ha bosuitbreiding (aangeduid op de volgende figuren als 'bosuitbreidingszone'). Een deel van deze bosuitbreidingszone is reeds in eigendom van het Vlaams Gewest (Agentschap voor Natuur en Bos). Voor de overige delen zal het Agentschap voor Natuur en Bos ofwel via een actief grondbeleid verder gronden trachten te verwerven en zelf te bebossen, dan wel eigenaars via subsidies te stimuleren te bebossen (zelfrealisatie).

Voor de gronden die actueel in landbouwgebruik zijn, gelden overgangsbepalingen (onthefingen op bemestingsverbod cfr. mestdecreet) en vergoedingen en zullen waar nodig of nuttig via de Vlaamse Grondenbank in het agrarisch gebied ruilgronden gezocht worden.

Figuur 6-3. Ruimte voor effectieve bosuitbreiding binnen bestemming bosgebied

Ruimte geven aan duurzame grondgebonden landbouw door ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden te vrijwaren voor land- en tuinbouw

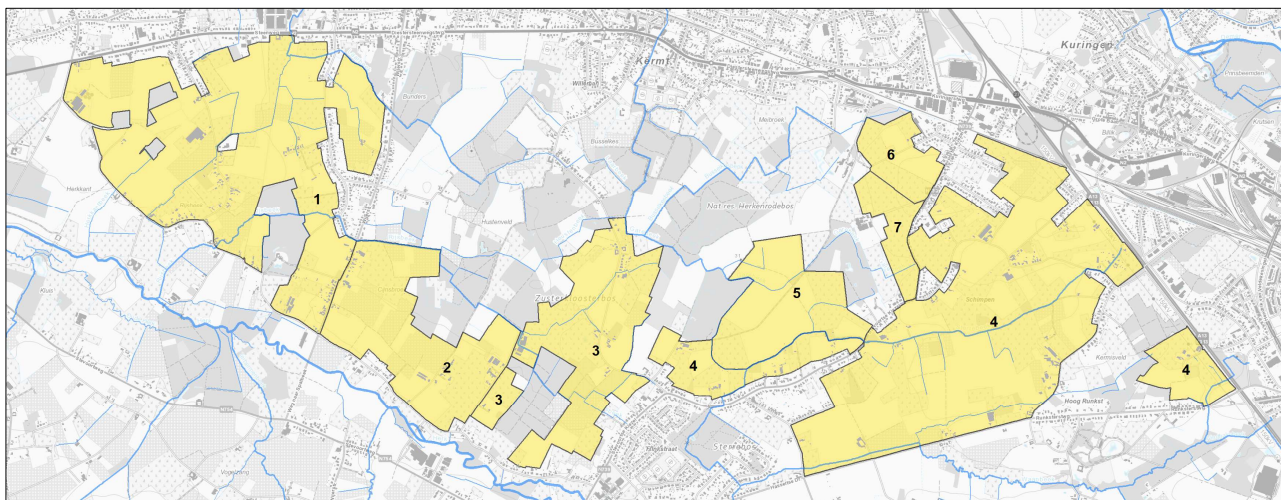
De ruimtelijk-functionele samenhangende landbouwgebieden tussen Herk-de-Stad en Hasselt ten noorden van de vallei van de Herk worden gevrijwaard voor land- en tuinbouw. De bestaande landbouwbedrijfszetels krijgen - rekening houdend met het omliggende landschap en de randvoorwaarden vanuit het fysisch systeem – de nodige uitbreidingsmogelijkheden.

Conform de bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden de gebieden van de agrarische structuur gedifferentieerd in functie van de bebouwingsmogelijkheden door het aanduiden van bouwvrije gebieden in functie van het vrijwaren aaneengesloten karakter van cultuurgronden voor de grondgebonden landbouw, de landschappelijke waarden, het bufferen van de natuurfunctie en de ondersteuning van het integraal waterbeheer. Daarnaast wordt een deel van de gebieden van de agrarische structuur gedifferentieerd als natuurverwevingsgebied waar landbouw, natuur en bos nevenschikt zijn.

In de gebieden van de agrarische structuur is het beleid gericht op het weren van nieuwe niet-agrarische functies die het functioneren van de landbouw op termijn zouden kunnen belemmeren. Zo moet hobbyland- en tuinbouw worden ontmoedigd in het agrarisch gebied. Binnen de bouwvrije agrarische gebieden en natuurverwevingsgebieden zijn er geen mogelijkheden voor het oprichten van hobbystallen. Voor hobbyland- en tuinbouw is ruimte voorzien in randstedelijke gemeente openruimtegebieden of de kernen van het buitengebied.

Binnen alle agrarische gebieden dient een ruimtelijk-ecologische basiskwaliteit voor de ecologische infrastructuur tot stand gebracht te worden. Deze ecologische infrastructuur bestaat o.a. uit kleinere natuur- en bosgebieden, de kleine landschapselementen (taluds, houtkanten, bomenrijen, poelen...). De ruimtelijk-ecologische basiskwaliteit van waterlopen veronderstelt het vermijden van barrières, het behoud van natuurlijke oevers en het stroomkuilpatroon in de waterloop, het niet-aanbrengen van oeververharding en het niet-overwelden.

Figuur 6-4. Afbakening landbouwgebieden

Volgende gebieden worden afgebakend als onderdeel van de agrarische structuur:

- Landbouwgebied van Berbroek en Spalbeek (1). Grote delen van het gebied tussen N2, Herkkantstraat en Wijerstraat worden opgenomen als bouwvrij agrarisch gebied, behoudens een aantal zones met agrarische en andere bestaande bebouwing die opgenomen worden als agrarisch gebied waarbinnen nieuwe landbouwbedrijven zich kunnen vestigen of bestaande landbouwbedrijven kunnen uitbreiden (zone langs de Gasterbosstraat-Herkkantstraat, zone langs N2-Bosstraat, zone langs Bosstraat-Nieuwmolenstraat, zone tussen Oudestraat en Wijerstraat, zone langs Herkkantstraat-Wijerstraat).
- Landbouwgebied Cijnsbroek-Regenakker (2). Het landbouwgebied op de hoger gelegen oeverwal van de Herk tussen Wijerstraat, Herkkantstraat en Fikkeplas ten zuiden van de Rijsbeek wordt opgenomen als bouwvrij agrarisch gebied, behoudens een aantal zones met agrarisch en andere bestaande bebouwing (zone langs de Wijerstraat, zone langs Herkkantstraat-Regenakkerstraat, zone langs Fikkeplas).
- Landbouwgebied Fikkeplas-Vuileplas (3). Het landbouwgebied ten noorden van Stevoort, ten zuiden van het Zusterkloosterbos-Herkenrodebos en rond Vuileplasbos wordt opgenomen als agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied, behoudens een zone rond de bestaande landbouwbedrijfszetel Fikkeplashoeve. Binnen dit natuurverwevingsgebied zijn landbouw, natuur en bos nevenschikt en is het ruimtelijk beleid gericht op het vrijwaren van het onbebouwd karakter en het verstrekken van de ecologische infrastructuur

i.f.v. het realiseren van functionele ecologische verbindingen tussen de bossen of het bufferen van de bossen.

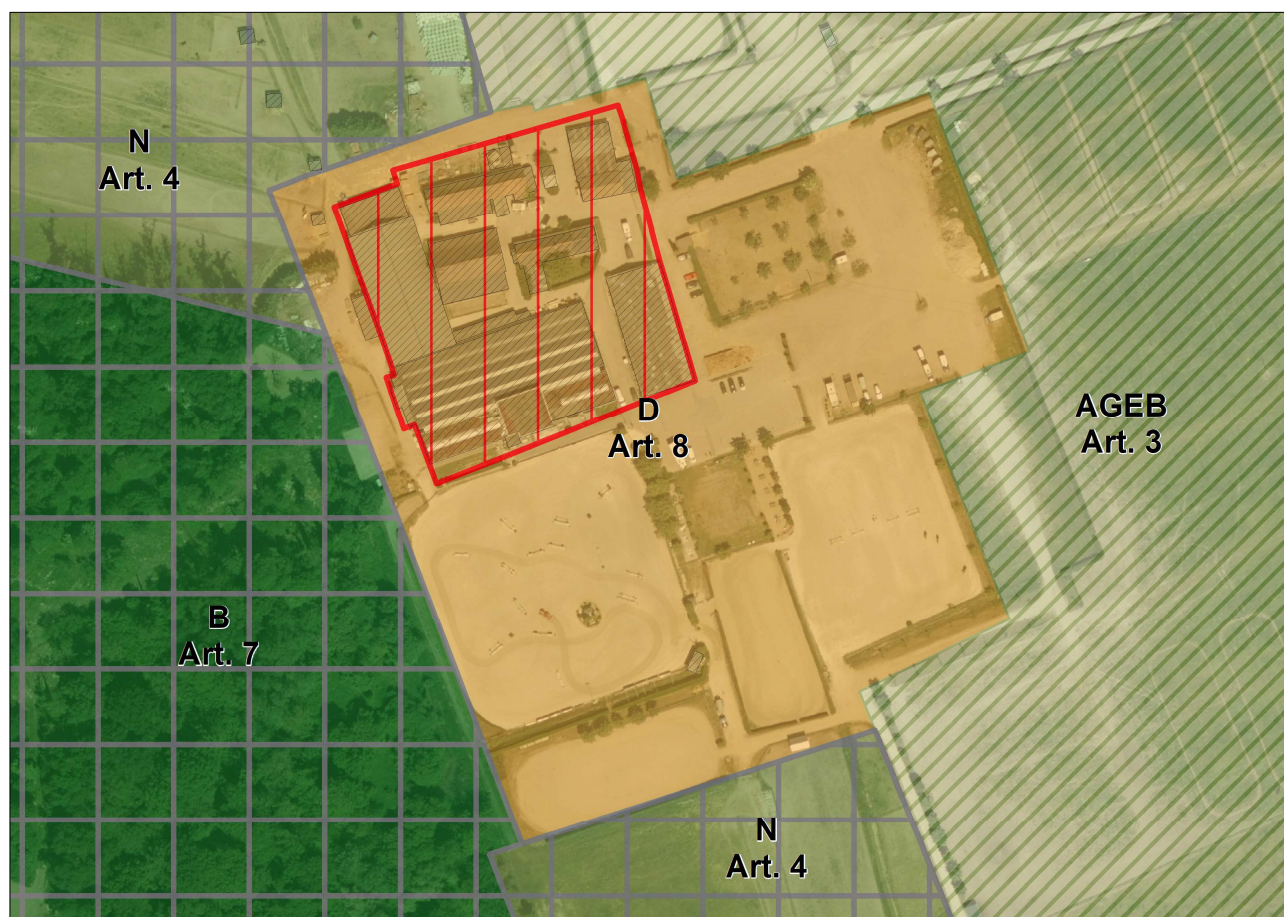
- Landbouwgebied van Stevoort, Schimpen en Hoog-Runkst (4). Het landbouwgebied ten noorden van de Hasselste Dreef-Runksterweg en langs de Stevoorstse Kiezel wordt opgenomen als bouwwrij agrarisch gebied, behoudens een aantal zones met agrarische en andere bestaande bebouwing (zones langs Kermstraat, Stevoorstse Kiezel, Kannaertsstraat, Schimpenstraat, Hoogveld, Mettestraat en Runksterkiezel).
- Landbouwgebied Garebeek-Sterrebeek (5). Het landbouwgebied ten zuiden en ten oosten van de Herkenrodebossen in de nattere en lager gelegen gebieden rond de Garebeek en Sterrebeek wordt opgenomen als agrarisch gebied met ecologisch belang. Het zijn zones die in het BPA Herkenrodebos van de stad Hasselt (2005) grotendeels bestemd zijn als 'agrarisch gebied met ecologische en landschappelijke waarde'. Het gebied heeft een relatieve hoge dichtheid aan lijnvormige landschapselementen (bomenrijen, houtkanten...). Ondanks de verbodsbepalingen van het BPA is het aantal bomenrijen en het aandeel soortenarme permanente cultuurgraslanden de afgelopen 20 jaar sterk afgenomen door het systematisch omzetten van graslanden naar maïs en andere akkerbouwgewassen. Het beleid is gericht op het herstel van de landschapsecologische waarde. Deze bestemming wordt ook gemotiveerd vanuit de aanduiding als landschapssatelliet en het voorkomen van lijnvormige erfgoedelementen zoals de oude bosgrens (diep uitgegraven smalle gracht met steile wanden en wal).
- Landbouwgebied Herkenbosstraat (6). Het landbouwgebied tussen Stevoortse Kiezel en Herkenrodebosstraat in Kermt tussen de site van Stokerij Claes en de bebouwing langs spoorlijn 35 Leuven-Hasselt wordt opgenomen als bouwwrij agrarisch gebied.
- Recreatiegebied voor paardensport Woutershof. Aan de oostrand van de Herkenrodebossen ligt de site van de vml. ontginningshoeve Boswinning. Deze voormalige abdijhoeve werd omgevormd tot een manege en paardensportcentrum en de gebouwen zijn ook geregistreerd als landbouwbedrijfsgebouwen. Het BPA Herkenrodebos van de stad Hasselt nam deze site in 2005 op als parkgebied 'Park Boswinning' met restrictieve voorschriften inzake bebouwing en mogelijke functies. In strijd met deze voorschriften werden sinds 2007 echter bijkomende bebouwing, verharding en infrastructuur (parking, pistes...) voor deze manege ontwikkeld en verdwenen bossen, bomenrijen en waardevolle graslanden rond deze site. Deze illegale ontwikkeling is tot op heden gedoogd. Omwille van het lokale maatschappelijk belang dat deze recreatieve infrastructuur voor de stad Hasselt ondertussen heeft gekregen, is op uitdrukkelijke vraag van het stadsbestuur van de stad Hasselt nagegaan binnen welke randvoorwaarden deze paardenhouderij en paardensportactiviteiten op deze locatie bestendig zouden kunnen worden en in welke mate het ruimtelijk uitvoeringsplan mogelijkheden kan voorzien voor het regulariseren van deze onvergunde constructies.

In het ruimtelijk uitvoeringsplan wordt deze site om die reden ondergebracht in een specifieke bestemming recreatiegebied die het mogelijk maakt om een manege en bijhorende paardensportactiviteiten op deze site in bepaalde mate te behouden. Dit mits op een betekenisvolle wijze tegelijk werk gemaakt wordt van natuur- en landschapsherstel in de onmiddellijke omgeving van de site (en het verwijderen van aantal onvergunde constructies) en bijgedragen wordt aan de realisatie van de plandoelstellingen inzake natuur en landschap. Het landbouwgebied ten oosten van deze site en ten westen van de Stevoortse Kiezel wordt om die reden opgenomen als agrarisch gebied met ecologisch belang (7) in functie van het herstel van het cultuurhistorische en landschapsecologisch waardevol landschap. Binnen de zone voor recreatie wordt een zone in overdruk voorzien waar gebouwen en constructies voor de exploitatie van de manege kunnen opgericht worden. De zone in overdruk zal ook toelaten om zonevreemde constructies in het landschap te suppressen en te bundelen in de geëigende bestemming. Buiten deze zone zijn geen opgaande constructies mogelijk. De zone voor dagrecreatie omvat verder de bestaande pistes, parkings en verhardingen. Om de negatieve impact van de activiteiten van de manege op de aangrenzende groengebieden te minimaliseren, worden er o.a. grenzen gesteld aan de bebouwbare oppervlakte in de vorm van een vloer/terrein index. De dynamiek van de paardensportactiviteiten, die toegelaten kunnen worden in de gebouwen/constructies die hiervoor opgericht worden, mag de draagkracht van de omgeving niet overschrijden. De ruimtelijke inpasbaarheid van de gebouwen/constructies, die in functie van het uitoefenen van de paardensport worden opgericht en/of aangelegd, is gezien de specifieke context een bijzonder aandachtspunt. Criteria om de ruimtelijke inpasbaarheid af te toetsen zijn schaal, bebouwings- en verhardingsgraad, landschapsherstel- en natuurontwikkeling, buffering, waterbeheer...

Figuur 6-5. Luchtfoto Woutershof 2005 (links) vs. 2023 (rechts)

Figuur 6-6. Detail ruimtelijk uitvoeringsplan ter hoogte van Woutershof

Binnen een aantal gebieden komt professioneel landbouwgebruik beperkter en gemengd met niet professioneel landbouwgebruik, tuinen of bos voor. Vaak gaat het om kleinere enclaves die ingesloten liggen tussen grotere natuur- of bosgebieden en bebouwde residentiële zones. Deze gebieden worden opgenomen als gemengd openruimtegebied waar landbouw, natuur, bos en recreatie nevensgeschikte functies zijn. In aantal gevallen gaat het om gebieden met een specifieke erfgoedwaarde (al dan niet gekoppeld aan het voorkomen van bouwkundig erfgoed), in dat geval

Volgende gebieden worden aangeduid als gemengd openruimtegebied:

- Gemengd openruimtegebied Keizerlindestraat. Het gaat om een enclave met landbouwpercelen, zonevreemde woningen en tuinen omsloten door het gebied dat bestemd wordt als bosgebied i.f.v. herstel van de bosstructuur van de Herkenrodebossen.
- Gemengd openruimtegebieden Busselkens. Het gaat om een landbouwenclave met boomkwekerij en akkerbouwpercelen en een aantal graslandpercelen gelegen achter de vml. hoeve Busselkenswinning.

- Gemengd openruimtegebieden Kermtstraat. Het gaat om een enclave met landbouwgebruik en zonevreemde woning en tuinen.
- Gemengd openruimtegebied Kermisveld. Het gaat om een gebied met zowel professionele als recreatieve vormen van landbouw, bossen- en tuinen.

Vrijwaren en versterken van landschappelijk waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden

Het ruimtelijk uitvoeringsplan zal (delen van) het vastgesteld landschapsatlasrelict 'Herkenrodebos en kasteel van Stevoort' aanduiden als erfgoedlandschap (in overdruk). De verschillende bestemmingen binnen dit landschappelijk geheel worden mee onderbouwd vanuit de doelstellingen inzake het behoud van waardevolle landschaps- en erfgoedwaarden.

Een aantal specifieke sites met landschappelijk en bouwkundig erfgoed binnen het plangebied krijgen een bestemming als gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde. Het gaat om volgende gebieden:

- Kasteel en kasteelpark Rijsdaal (vastgesteld bouwkundig erfgoed)
- Kasteel van Schimpen (vastgesteld bouwkundig erfgoed)
- Hoeve Ten Roye (vastgesteld bouwkundig erfgoed)

Binnen het erfgoedlandschap worden een aantal specifieke punt-, lijn- of vlakvormige erfgoedelementen als te behouden elementen in overdruk aangeduid:

- te behouden puntvormig erfgoedselement (artikel 10):
 - Winning van Martens (Runksterkiezel 125, Hasselt);
 - De Hoef (Stevoortse Kiezel 199, Hasselt)
 - Kannaertshof (Kannaertstraat 5, Hasselt)
 - Busselhof (Kermtstraat 158)
- te behouden puntvormig landschapselement (artikel 11):
 - Treures als kapelboom (Runksterkiezel tegenover nr. 32, Hasselt)
- te behouden lijnvormig erfgoed- of landschapselement:
 - onverharde weg Regenakkerstraat (Hasselt) (artikel 12)
 - oude bosgrens en grenspalen rond Herkenrodebos (Kermt, Kuringen, Stevoort te Hasselt) (artikel 13)
- te behouden vlakvormig erfgoed- of landschapselement (artikel 14):
 - Kleinschalig landschap met houtkanten (Meybroekstraat, Hasselt)

6.2 Deelgebied Wijerbos

Binnen het deelgebied Wijerbos wordt de plandoelstellingen als volgt doorvertaald naar een voorstel van bestemmingsplan.

Samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten behouden en versterken

Het ruimtelijk uitvoeringsplan bestemt de omgeving van het Wijerbos als bosgebied in functie van het behoud, herstel en versterken van de historische bosstructuur. De bestemming bosgebied maakt het mogelijk om oude bosfragmenten te verbinden en versterken tot een robuuster bosgebied met aandacht voor de integratie van kleine landschapselementen.

Het Agentschap voor Natuur en Bos werkte een inrichtingsvisie voor het te ontwikkelen bosgebied uit en is in belangrijke mate eigenaar van het gebied.

Vrijwaren en versterken van landschappelijke waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden:

De site van het Kasteel van Wijer en de kasteelhoeve krijgt de specifieke bestemming gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde i.f.v. het behoud van de erfgoedwaarde.

Figuur 9-12. Streefbeeld Wijerbos (indicatief) (Agentschap voor Natuur en Bos)

7 Specifieke beoordeling en toetsen

7.1 Planmilieueffectenrapport

Het (ontwerp van) planmilieueffectenrapport wordt in bijlage gevoegd.

Op basis van deze milieueffectenrapportage kan gesteld worden dat het plan overwegend positieve milieueffecten zal genereren voor de verschillende onderzochte disciplines.

De effecten van voorliggend plan zijn ten opzichte van de bestaande feitelijke toestand, referentiesituatie 1 voor de **bodemkundige** aspecten, beperkt positief tot positief. Enerzijds door de strengere bodemsaneringsnormen ten gevolge van de herbestemmingen naar groene gebieden en anderzijds wordt in een groot deel van het plangebied het agrarisch gebruik opgeheven wat ook leidt tot een verminderde aanrijking van nutriënten. Ten opzichte van de planologische toestand, referentiesituatie 2, zijn de effecten iets positiever gezien de afname van het landbouwareaal beperkt groter is, maar niet significant om te leiden tot een positievere beoordeling.

De effecten op het **watersysteem** zijn overwegend positief. Het plan voorziet het vrijwaren van de natuurlijke bedding van waterlopen, alsook meer ruimte waterbuffering. Dit biedt potentie om het wateroppervlak en het waterbergend vermogen toe te laten nemen én om de structuurkwaliteit van de waterlopen te verbeteren. Er is slechts in beperkte mate bijkomende verharding en bebouwing mogelijk, door het bestendigen van de niet verharde open ruimte. Overigens geldt bij verhardingen steeds de hemelwaterverordening die effecten door opvang, infiltratie en/of vertraagde afvoer mildert. De positieve impact van het plan reikt verder dan het eigenlijke plangebied: de waterbergingsmogelijkheden kunnen ook bijdragen aan het verlagen van toekomstige wateroverlast in stroomop- en stroomafwaarts gelegen gebieden.

De **oppervlakte- en grondwaterkwaliteit** wijzigt positief door onder meer de strengere saneringsnormen die van toepassing zijn bij bos- en natuurbestemmingen, en de strengere bemestingsnormen voor landbouw, alsook de afname van de landbouwactiviteiten in het plangebied. Ten opzichte van de planologische toestand, referentiesituatie 2, zijn de effecten iets positiever gezien de afname van het landbouwareaal beperkt groter is, maar niet significant om te leiden tot een positievere beoordeling.

De effecten op de **biodiversiteit** zijn het meest positief door het realiseren van een robuust en (bio)divers boslandschap. De oude bosrelicten worden beter beschermd, verbonden en gebufferd door middel van bosuitbreiding en natuurverweving. Het aandeel bos en natuur in het plangebied neemt aanzienlijk toe. Dit is ook positief voor de ontsnippering van het landschap. Daarnaast worden ook specifieke ecologische verbindingen aangeduid voor o.a. de kamsalamander en wordt het openruimtegebied in het algemeen grotendeels gevrijwaard. De ecologische verbindingen die hierdoor worden gecreëerd, versterkt of bestendig, zijn ruimer dan het eigenlijk plangebied, waardoor deze positieve impact ook buiten het plangebied reikt. In referentiesituatie 2 is er een grote oppervlakte landbouwgebied aanwezig waardoor de natuurwinst net iets groter is. Echter voorziet het BPA ook al natuurontwikkelingsgebieden en lijnvormige elementen, zoals waterlopen en natuurverbindingen, waardoor het positieve effect op versnippering net iets minder positief is.

Het plan voorziet een zone voor dagrecreatie. Ten opzichte van de feitelijke situatie is de wijziging hier beperkt. Het regulariseren van de site is verbonden aan bijkomende natuurontwikkeling en landschapsherstel, wat zorgt voor een betere landschappelijk integratie, waardoor de impact op verstoring als verwaarloosbaar wordt beoordeeld. Ten opzichte van de planologische referentiesituatie wordt er meer ontwikkelingsruimte voorzien voor de manage. Dit zorgt voor een toename van de verstoring voor fauna, welke echter gemilderd wordt door het landschapsherstel. Hierdoor wordt dit beperkt negatief beoordeeld.

Wat betreft **landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie** zijn er ook overwegend positieve effecten. Het plan bestendigt de huidige onbebouwde situatie en voorziet herstel van de oorspronkelijke landschappelijke structuur, wat ook een positief effect heeft op de visuele kwaliteit van het landschap. Ook de ensemble- en contextwaarde van het omliggende bouwkundig erfgoed komt dit ten goede. Lokaal treedt echter ook een risico op contextverlies op. Ter hoogte van het Woutershof ontstaat er het risico dat het hier aanwezige bouwkundig erfgoed volledig verdwijnt. De huidige erfgoedwaarden zijn echter beperkt. Het aanwezige erfgoed blijft op de meeste locaties behouden. Enkele hoeves zijn specifiek aangeduid als 'gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde'.

Verstoring van het archeologisch erfgoed kan veroorzaakt worden door bodemverstoring bij graafwerken. Door het bouwvrij maken van een groot deel van het plangebied worden ten opzichte van de planologische referentiesituatie heel wat diepere bodembewerkingen vermeden, waardoor het archeologisch erfgoed niet verstoord wordt.

De effecten in de discipline **mens ruimte** zijn overwegend positief. Het plan zorgt voor een beter samenhang en versterking van de bestaande structuren, wat ook de gebruikskwaliteit van verschillende functies ten goede komt.

Voor de gebruikskwaliteit van de functie landbouw is dit echter niet het geval. Door de voorziene bosuitbreiding zal er minder ruimte bestemd zijn voor de beroepslandbouw en bij de realisatie van de bosbestemming zal deze ruimte niet meer gebruikt kunnen worden als cultuurgrond voor landbouwbedrijven wat als een negatief effect voor de gebruiksfunctie landbouw aangegeven wordt. Bij de oppervlakte feitelijk landbouwgebruik die in een natuur- of bosbestemming opgenomen wordt, moet wel aangegeven worden dat een deel daarvan zonevreemde landbouw betreft binnen gebieden die op de plan van aanleg reeds een natuur- of bosbestemming hebben. Anderzijds is ook een deel van de gronden met een agrarische bestemming die herbestemd worden naar natuur- of bosgebied feitelijk reeds bebost of in natuurbeheer en niet in landbouwgebruik zodat er voor deze gronden geen feitelijk verlies van cultuurgrond voor landbouwbedrijven is. Daarnaast kan gesteld worden dat de gronden die herbestemd worden naar natuur- of bosgebied géén ruimtelijk-functioneel samenhangende agrarische gebieden zijn, maar vaak kleinere, versnipperde en reeds door bosgebieden omsloten landbouwgebieden betreft. Ze zijn bovendien gelegen in een depressie met natte en deels ook overstromingsgevoelige bodems die doorgaans minder geschikt zijn voor landbouwgebruik en reeds beperkte mogelijkheden hebben op basis van hun fysisch-morfologische kenmerken.

Op basis van deze milieueffectenrapportage kan gesteld worden dat het plan overwegend positieve milieueffecten zal genereren voor de verschillende onderzochte disciplines.

In onderstaande tabel wordt per discipline weergegeven hoe met de aanbevelingen uit het planmilieueffectenrapport wordt omgegaan in het plan.

Discipline	Aanbeveling	Verwerking in plan
Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	Aanbeveling: Bij de natuurinrichting ter hoogte van het bouwkundig erfgoed rekening houden met de historische context van het erfgoed om contextverlies te voorkomen.	Binnen het als erfgoedlandschap aangeduide gebied geldt een formele zorgen motiveringsplicht vanuit het onroerend erfgoeddecreet. De erfgoedsites bestemd als gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde bevatten specifieke voorschriften met de nodige randvoorwaarden inzake het behoud van de erfgoedwaarde.
	Aanbeveling: Binnen de bebouwbare zone van het recreatiegebied dient aandacht te gaan naar de landschappelijke inpassing van de manege.	De voorschriften leggen dit op.
Mens	Onderzoeken van mogelijke overgangsbepaling met betrekking tot uifasieren van het gebruik van landbouwgronden in de nieuwe VEN gebieden.	Voor de huidige landbouwgebruikspcelen binnen de VEN-afbakening wordt een uitgestelde in werkingtreding van de overdruk GEN voorzien.
	Onderzoeken van mogelijk flankerend beleid voor de landbouwbedrijven zoals het uitruilen van gronden.	Het ruimtelijk uitvoeringsplan regelt dit niet. Via een specifiek grondbeleid zal het Vlaams Gewest bij de verwerving van te bebossen gronden waar nodig of nuttig ruilgronden trachten aan te bieden.

7.2 Ruimtelijke veiligheidsrapport

Ter uitvoering van de Seveso-richtlijn dient in het beleid inzake ruimtelijk ordening rekening gehouden te worden met de noodzaak om op langetermijnbasis voldoende afstand te laten bestaan tussen Seveso-inrichtingen enerzijds en aandachtsgebieden anderzijds. Deze doelstelling wordt verwezenlijkt door het houden van toezicht op de vestiging van nieuwe Seveso-inrichtingen, op wijzigingen van bestaande Seveso-inrichtingen, en op nieuwe ontwikkelingen rond bestaande Seveso-inrichtingen.

Er moet worden nagegaan wat de risico's zijn waaraan mensen in de omgeving van Seveso-inrichtingen (kunnen) blootgesteld worden ten gevolge van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in die inrichtingen.

Het plangebied is niet binnen de consultatiezone van Seveso-inrichtingen gelegen en het plan voorziet geen nieuwe inplantingen van Seveso-inrichtingen.

Op basis van de elementen uit de startnota besliste het Team Externe Veiligheid op 10 oktober 2023 dat er geen ruimtelijk veiligheidsrapport gemaakt moet worden (dossier RVR-AV-3194).

8 Ruimtebalans

De invloed van de bestemmingswijzigingen in dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op de ruimtebegroting uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) is weergegeven in volgende ruimtebalans (cijfers afgerond tot op 1 ha).

Bestemmingen	Voor	Na	Verschil
Woongebieden	2 ha	0 ha	-2 ha
Recreatiegebieden	0 ha	4 ha	+4 ha
Natuur en reservaatgebieden	275 ha	67 ha	-208 ha
Bosgebieden	0 ha	436 ha	+436 ha
Overige groengebieden	36 ha	117 ha	+81 ha
Agrarische gebieden	1108 ha	801 ha	-308 ha
Industrie	0,7 ha	0 ha	-0,7 ha
Overige	1 ha	0 ha	-1 ha

VEN/IVON

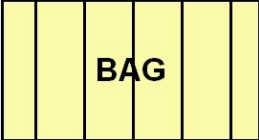
Grote Eenheden Natuur (GEN) (in overdruk)	71 ha	183 ha	+112 ha
Natuurverwevingsgebied (in overdruk)	0 ha	101 ha	+101 ha

9 Verordenende stedenbouwkundige voorschriften

9.1 Stedenbouwkundige voorschriften

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
AG <i>Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'landbouw' en de subcategorie van gebiedsaanduiding 'agrarisch gebied'</i> Artikel 1. Agrarisch gebied Artikel 1.1 Het gebied is bestemd voor de beroepslandbouw. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten. Een landbouwbedrijfszetel mag alleen de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten bevatten, alsook verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover die een integrerend deel van het bedrijf uitmaken. Artikel 1.2 Het verbouwen, uitbreiden of herbouwen van bestaande vergunde of vergund geachte aan de landbouw verwante bedrijven kan toegelaten worden. Nieuwe aan de landbouw verwante bedrijven kunnen toegelaten worden voor zover hun aanwezigheid in het agrarisch gebied nodig of nodig is voor het goed functioneren van de landbouwbedrijven in de omgeving én ze gevestigd worden in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies. Deze aan de landbouw verwante bedrijven moeten een directe en uitsluitende relatie hebben met de aanwezige landbouwbedrijven door afname of toelevering van diensten of producten. Primaire bewerking of opslag van producten is toegelaten. Verwerking van producten is uitgesloten, met uitzondering van mestbehandeling en mestvergisting.	Bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten Onder beroepslandbouw wordt het kweken van planten, vee of nutsdieren voor de markt begrepen in hoofd- of nevenberoep door agrarische bedrijven. Nutsdieren zijn dieren die gekweekt worden voor de producten die ze opleveren. In het landbouwgebied bestemd voor de beroepslandbouw kunnen enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en andere constructies in functie van de beroepslandbouw toegelaten worden. Onder beroepslandbouw worden enkel agrarische bedrijven in hoofd- of nevenberoep begrepen. Agrarische bedrijven zijn grondgebonden of grondloos en oefenen beroepsmatig de landbouwactiviteit uit. Wanneer deze landbouwactiviteit niet-beroepsmatig uitgeoefend wordt, gaat het niet om beroepslandbouw maar om een vorm van recreatie of vrijetijdsbesteding. Het oprichten van gebouwen en constructies voor niet-beroepsmatige agrarische activiteiten is niet toegelaten, behoudens decretaal bepaalde uitzonderingen voor zonevreemde constructies. Volgende activiteiten zijn géén landbouwactiviteiten, ongeacht het beroepsmatig karakter: - het kweken van andere dan nutsdieren zoals gezelschapsdieren of laboratoriumdieren; - het louter houden van dieren. Op een agrarisch bedrijf kan een beperkte toeleverende of verwerkende activiteit toegelaten worden op voorwaarde dat de relatie met de landbouwactiviteit op het bedrijf substantieel is voor het voortbestaan van de toeleverende of verwerkende activiteit. Voorbeelden zijn verkoop van hoeveproducten, bewerken van eigen producten, eigen mestverwerking, hoevetoerisme. Bij beroepslandbouw zijn ook toegelaten zorgboerderijen en landbouweducatie voor zover dat een integrerend deel uitmaakt van een landbouwbedrijf, waterverzamelbekken op niveau van het landbouwbedrijf, kleinschalige handelingen om erosie te vermijden of te bestrijden... Bepalingen m.b.t. de aan landbouw verwante bedrijven Aan de landbouw verwante bedrijven zoals toeleverende en verwerkende bedrijven of kleinhandelsbedrijven die land- en tuinbouwproducten en/of -grondstoffen verdelen moeten in principe opgericht worden op bedrijventerreinen. Het oprichten van nieuwe aan de landbouw verwante bedrijven wordt niet toegelaten in het agrarisch gebied. Nieuwe aan de landbouw verwante bedrijven kunnen enkel toegelaten als ze zich vestigen in bestaande vergunde of vergund geachte constructie (bv. als reconversie van een voormalige landbouwbedrijfssite) én op voorwaarde dat ze een rechtstreekse en exclusieve relatie hebben met de landbouwbedrijven in het gebied door afname of toelevering van producten of diensten. Voor bestaande vergunde of vergund geachte aan de landbouwverwante bedrijven geldt dat verbouwen, uitbreiden en herbouw toegelaten kan worden. Onder aan deze aan de landbouw verwante bedrijven vallen o.a. landbouwloonwerkbedrijven, inpak-, conditionerings-, opslagbedrijven

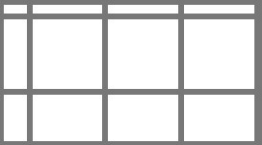
Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
Artikel 1.3 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien; - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie; - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden; - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen; - het behoud en herstel van kleine landschapselementen en de natuurlijke vegetatie; - het behoud en herstel van leefgebieden van aan het landbouwgebruik gerelateerde beschermde diersoorten; zijn toegelaten voor zover gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 1.1 tot 1.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen. <i>Aanduiding in overdruk</i> <i>De gebieden aangeduid met deze overdruk behoren tot de categorie van gebiedsaanduiding 'landbouw' en de subcategorie van gebiedsaanduiding 'agrarische gebieden met overdruk natuurverweving'</i> Artikel 1.4 Het in overdruk aangeduide gebied is een natuurverwevingsgebied in de zin van het natuurdecreet. In het als natuurverwevingsgebied aangeduide gebied gelden ten aanzien van de artikelen 1.1 tot 1.3 volgende bijkomende bepalingen: - Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de	van landbouwproducten, koelplaatsen, silo's en drooginstallaties, schoolhoeves, praktijkcentra voor landbouwonderzoek, centra voor kunstmatige inseminatie, veeartsenijkundige klinieken met stallen, herstelplaatsen voor landbouwmachines... Bepalingen m.b.t. waterbeheer en groene infrastructuur In de beekvalleien is waterbeheersing een nevensgeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarderen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitel over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningaanvragen voor handelingen. De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek). Onder kleine landschapselementen worden natuurlijke elementen in het landschap verstaan zoals bomenrijen, holle wegen, taluds, bronnen, poelen. Deze elementen kunnen deel uitmaken van de groenblauwe dooradering van de open ruimte en leveren ecosysteemdiensten aan het gebied. Het behoud en herstel van kleine landschapselementen gebeurt bij voorkeur volgens de code van goede natuurpraktijk (Omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998). Onder beschermde diersoorten die aan het agrarisch gebruik gebonden zijn worden soorten bedoeld die landbouwgebieden gebruiken als voortplantings-, rust- of foerageerplaats (zoals bv. hamster, grauwe kiekendief, bepaalde weide- en akkervogels...). Bepalingen m.b.t. de overdruk natuurverwevingsgebied Het gebied wordt beschouwd als een natuurverwevingsgebied in de zin van het decreet Natuurbehoud en maakt in die zin deel uit van het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON). In het natuurverwevingsgebied is het beleid gericht op de ruimtelijke ondersteuning van de verweving tussen de functies landbouw en natuur. Dat houdt ruimtelijke voorwaarden in voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige en gewenste natuurwaarden. Tegelijk dienen de ontwikkelingsmogelijkheden van de hiermee verzoenbare landbouwactiviteiten ruimtelijk ondersteund te worden. Verweving houdt in dat een duurzame instandhouding van de aanwezige natuurwaarden gegarandeerd wordt en dat elke functie behouden kan worden zonder andere functies te verdringen of door andere functies verdrongen te worden. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende natuurverwevingsgebieden zijn van toepassing in dit gebied. Dit houdt o.a. in dat naast de maatregelen in het decreet natuurbehoud

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
landschapswaarden zijn toegelaten. - Het oprichten van gebouwen en vergelijkbare constructies is niet toegelaten.	vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 4 van hoofdstuk V, en hoofdstuk VI, er ten aanzien van de eigenaars en grondgebruikers slechts stimulerende maatregelen kunnen worden genomen en dit ter bevordering van: - een natuurgerichte bosbouw en ecologisch verantwoorde bebossing, in overeenstemming met de bepalingen van het Bosdecreet; - de bescherming en het beheer van de vegetatie van kleine landschapselementen, de fauna en de flora; - het behoud van een voor de natuur gunstige waterhuishouding, en het tegengaan van risico van verdroging, en van aantasting van reliëf en bodem zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft voor de overige functies; - het behoud of het herstel van voor de natuur gunstige structuurkenmerken van de waterlopen; - de totstandkoming van een verenigbaar recreatief medegebruik. In voorkomend geval is een vastgesteld managementplan Natura 2000 bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk managementplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen. Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is uitgesloten in natuurverwevingsgebied. Ten aanzien van de bestaande natuurwaarden in het gebied gelden het standstillbeginsel en de zorgplicht in de zin van artikels 8 en 14 van het natuurdecreet.
 <i>Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'landbouw' en de subcategorie van gebiedsaanduiding 'bouwvrij agrarisch gebied'.</i> Artikel 2. Bouwvrij agrarisch gebied Artikel 2.1 Het gebied is bestemd voor beroepslandbouw. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten, behoudens het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies. Artikel 2.2 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien; - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie; - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden; - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen; - het behoud en herstel van kleine landschapselementen en de natuurlijke vegetatie;	Bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten Onder beroepslandbouw wordt het kweken van planten, vee of nutsdieren voor de markt begrepen in hoofd- of nevenberoep door agrarische bedrijven. Nutsdieren zijn dieren die gekweekt worden voor de producten die ze opleveren. Agrarische bedrijven zijn grondgebonden of grondloos en oefenen beroepsmatig de landbouwactiviteit uit. Wanneer deze landbouwactiviteit niet-beroepsmatig uitgeoefend wordt, gaat het niet om beroepslandbouw maar om een vorm van recreatie of vrijetijdsbesteding. Het oprichten van gebouwen en constructies voor niet-beroepsmatige agrarische activiteiten is niet toegelaten, behoudens decretaal bepaalde uitzonderingen voor zonevreemde constructies. Volgende activiteiten zijn géén landbouwactiviteiten, ongeacht het beroepsmatig karakter: - het kweken van andere dan nutsdieren zoals gezelschapsdieren of laboratoriumdieren; - het louter houden van dieren. Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is uitgesloten in het bouwvrij agrarisch gebied. Bepalingen m.b.t. waterbeheer en groene infrastructuur In de beekvalleien is waterbeheersing een nevensgeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaardenen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg,

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
- het behoud en herstel van leefgebieden van aan het landbouwgebruik gerelateerde beschermde diersoorten; zijn toegelaten voor zover gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 2.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.	inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen voor handelingen. De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek). Onder kleine landschapselementen worden natuurlijke elementen in het landschap verstaan zoals bomenrijen, holle wegen, taluds, bronnen, poelen. Deze elementen kunnen deel uitmaken van de groenblauwe dooradering van de open ruimte en leveren ecosysteemdiensten aan het gebied. Het behoud en herstel van kleine landschapselementen gebeurt bij voorkeur volgens de code van goede natuurpraktijk (Omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998). Onder beschermde diersoorten die aan het agrarisch gebruik gebonden zijn worden soorten bedoeld die landbouwgebieden gebruiken als voortplantings-, rust- of foerageerplaats (zoals bv. hamster, grauwe kiekendief, bepaalde weide- en akkervogels...).
 <i>Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'landbouw' en de subcategorie van gebiedsaanduiding 'agrarische gebieden met ecologisch belang'.</i> Artikel 3. Agrarisch gebied met ecologisch belang Artikel 3.1 Het gebied is bestemd voor beroepslandbouw. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten, behoudens het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies. Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten.	Bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten Onder beroepslandbouw wordt het kweken van planten, vee of nutsdieren voor de markt begrepen in hoofd- of nevenberoep. Nutsdieren zijn dieren die gekweekt worden voor de producten die ze opleveren. Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is niet toegelaten in het agrarisch gebied met ecologisch belang. Ten aanzien van de bestaande natuurwaarden in het gebied gelden het standstillbeginsel en de zorgplicht in de zin van artikels 8 en 14 van het natuurdecreet. In het agrarisch gebied met ecologisch belang is conform artikel 13 §4 en §5 van het natuurdecreet een omgevingsvergunning nodig voor het wijzigen van vegetatie en het voor het wijzigen van kleine landschapselementen (of hun vegetatie). Volgende activiteiten zijn omgevingsvergunningsplichtige wijzigingen van een vegetatie in agrarisch gebied met ecologisch belang: - het afbranden van een vegetatie; - het met mechanische of chemische middelen vernietigen, beschadigen of doen afsterven van een vegetatie, tenzij wanneer dat gebeurt op percelen met cultuurgewassen; - het wijzigen van het reliëf met inbegrip van nivellering van het microreliëf; - het rechtstreeks of onrechtstreeks wijzigen van de waterhuishouding door drainage, ontwatering, dichten alsook het wijzigen van het overstromingsregime van vegetatie;

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
Artikel 3.2 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien; - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie; - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden; - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen; - het behoud en herstel van kleine landschapselementen en de natuurlijke vegetatie; - het behoud en herstel van leefgebieden van aan het landbouwgebruik gerelateerde beschermde diersoorten; zijn toegelaten voor zover gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 3.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.	- het wijzigen van historisch permanente graslanden, met inbegrip van het daaraan verbonden microreliëf en poelen. Het agrarisch gebied met ecologisch belang is een ruimtelijk kwetsbaar gebied in de zin van artikel 1.1.2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Bepalingen m.b.t. waterbeheer en groene infrastructuur In de beekvalleien is waterbeheersing een nevensgeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitel over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen voor handelingen. De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://omgeving.vlaanderen.be/vademecums-leidraden-en-studiesnatuurtechniek). Onder kleine landschapselementen worden natuurlijke elementen in het landschap verstaan zoals bomenrijen, holle wegen, taluds, bronnen, poelen. Deze elementen kunnen deel uitmaken van de groenblauwe dooradering van de open ruimte en leveren ecosysteemdiensten aan het gebied. Het behoud en herstel van kleine landschapselementen gebeurt bij voorkeur volgens de code van goede natuurpraktijk (Omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998). Onder beschermde diersoorten die aan het agrarisch gebruik gebonden zijn worden soorten bedoeld die landbouwgebieden gebruiken als voortplantings-, rust- of foerageerplaats (zoals bv. hamster, grauwe kiekendief, bepaalde weide- en akkervogels...).

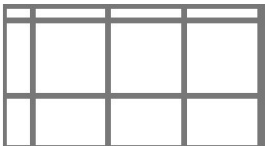
Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
<i>Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'reservaat en natuur'.</i> Artikel 4. Natuurgebied Artikel 4.1 Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en bos. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten. Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het natuurgebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het natuurgebied niet overschreden wordt. Artikel 4.2 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden, - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 4.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.	Toelichting bij de bepalingen over natuur In het natuurgebied is de hoofdfunctie natuur. Onder bos wordt begrepen ecologisch beheerd bos zoals bedoeld in artikel 18 en volgende van het Bosdecreet. Het aanbrengen van infrastructuur voor het beheer van het gebied als natuurgebied is mogelijk. Die infrastructuur zijn onder meer: veekerende rasters of schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van of het toezicht op het betrokken natuurgebied, op voorwaarde dat ze niet gebruikt worden als permanente woning. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal...). Dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor zover ze landschappelijk inpasbaar is en in verhouding staat tot het natuurgebied. Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer In de beekvalleien is waterbeheer(sing) een nevengeschiedte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling. Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden. In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen voor handelingen. Omgevingsvergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid. Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek).

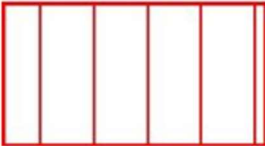
Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
 Aanduiding in overdruk. Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur. Artikel 4.3. Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur. Voor de percelen met kadastrumnummers 71028B0502B2, 71028B0501E, 71028B0501D, 71028B0500, 71028B0514, 71028B0501C, 71028B0501A, 71028B0501B, 71028B0513, 71028B0503, 71028B0498, 71028B0505, 71028B0499, 71028B0506, 71028B0510, 71028B0515, 71028B0507, 71028B0508, 71028B0486B, 71028B0504, 71028B0509, 71028B0599E, 71028B0601H, 71028B0517 en 71483D20B3 geldt dat de bepalingen van deze overdruk in werking treden op 1 januari 2035 voor zover dat deze (delen van) percelen vóór de goedkeuring van het ruimtelijk uitvoeringsplan nog niet in VEN lagen.	Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de overdruk grote eenheid natuur Dit gebied wordt beschouwd als een Grote Eenheid Natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing in dit gebied. De overgangsmaatregel m.b.t. de inwerkingtreding van de overdruk GEN heeft enkel betrekking op (delen van) percelen die vóór de goedkeuring van het GRUP nog niet in VEN-gebied gelegen waren.
 Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'overig groen' en de subcategorie van gebiedsaanduiding 'gemengd openruimtegebied'. Artikel 5. Gemengd openruimtegebied Artikel 5.1 Binnen dit gebied zijn natuurbehoud, bosbouw, landbouw, landschapszorg en recreatie nevensgeschikte functies. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor deze functies zijn toegelaten, met uitzondering van het oprichten van gebouwen behoudens de overige bepalingen van dit artikel.	Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de gemengde open ruimte Het aanbrengen van infrastructuur voor het beheer van het gebied als openruimtegebied is mogelijk. Die infrastructuur zijn onder meer: veekerende rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. Het openruimtegebied is in principe een bouwvrij gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van het gebied, op voorwaarde dat ze niet gebruikt kunnen worden als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal ...). Een dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor openruimtegebieden met een aanzienlijke oppervlakte.
Artikel 5.2 Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het gebied niet wordt overschreden zijn, in uitzondering op het onbebouwde karakter van het gebied, de volgende handelingen toegelaten: - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht op de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied, waaronder sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie; - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht is op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw.	Toelichting bij de bepalingen m.b.t. recreatief medegebruik en voorzieningen Tot kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve, recreatieve of agrarische functie van het gebied worden gerekend: - speeltuigen, speelbossen en speelweiden, een (overdekte) picknickplaats, zitbanken, vuilnisbakken, beperkte sanitaire voorziening... - toegangspoortjes, wegwijzers, verbodsborden, wegafsluitingen, informatieborden, verrekijkers, knuppelpaden, vogelkijkhutten... - paden voor niet-gemotoriseerd verkeer: wandelen, fietsen, paardrijden... Verharde paden worden bij voorkeur aangelegd in een waterdoorlatende verharding. - kleinschalige infrastructuur voor landbouw of hobbylandbouw: schuilhokken, bergruimten van beperkte omvang, afsluitingen, plastic tunnels die tijdelijk geplaatst worden, constructies voor oogstbescherming, (bv. roterend luchtmengtoestel of netten tegen hagelschade, kleinschalige vaste constructies om zonne-energie te capteren (bv. in functie van een waterpomp)...). Serres zijn niet toegelaten. - kleinschalige infrastructuur voor het gebruik van vijvers voor hengelsport: bergruimte, schuilplaatsen, visplatformen, beperkte sanitaire voorziening, beperkte parkeervoorziening in waterdoorlatende verharding, afsluitingen... Infrastructuur voor hoogdynamische dagrecreatie, verblijfsrecreatie of horeca is uitgesloten (sportvelden, golfterreinen, permanente kampeervoorzieningen...).

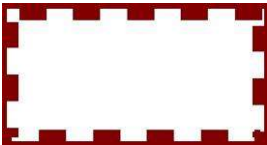
Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
Artikel 5.3 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden, - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 5.1 tot 5.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.	Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer In de beekvalleien is waterbeheersing een nevensgeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningaanvragen. Omgevingsvergunningaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid. Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek).
<i>Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'overig groen' en de subcategorie van gebiedsaanduiding 'gemengd openruimtegebied'.</i> Artikel 6. Gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde Artikel 6.1 Binnen dit gebied zijn natuurbehoud, bosbouw, landbouw, landschapszorg en recreatie nevensgeschikte functies. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor deze functies zijn toegelaten met uitzondering van het oprichten van gebouwen en constructies, behoudens de gebouwen en constructies vermeld in artikels 6.2 tot 6.4. De in artikel 6.1 tot 6.4 genoemde handelingen zijn toegelaten voor zover: - de ruimtelijke samenhang in het gebied, de cultuurhistorische waarden, horticulturele waarden, landschapswaarden en natuurwaarden in het gebied bewaard blijven en de sociale functie niet geschaad wordt; - de ruimtelijk-ecologische draagkracht niet overschreden wordt; - deze handelingen bijdragen aan het behoud of herstel van de erfgoedwaarde. Er moet rekening gehouden worden met de schaal en de ruimtelijke impact van deze handelingen. Daarbij wordt, onverminderd ten minste aandacht besteed aan:	Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde Het behoud van de ruimtelijke samenhang en de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het gebied wordt als randvoorwaarde ingeschreven. Recreatie moet hier verstaan worden in verhouding tot de andere functies van het gebied. Het is een nevensgeschikte functie en geen enige functie noch de enige hoofdfunctie. Ten aanzien van de bestaande natuurwaarden in het gebied gelden het standstillbeginsel en de zorgplicht in de zin van artikels 8 en 14 van het natuurdecreet. Ten aanzien van de bestaande zonevrije woningen en constructies, de constructies die beschermd zijn als monument of deel uitmaken van een beschermd stads- of dorpsgezicht, cultuurhistorisch landschap of archeologische site of voorkomen op de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed blijven de mogelijkheden inzake functiewijzigingen, verbouwen, uitbreiden of herbouwen zoals bepaald in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van toepassing.

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
- de relatie met de in de omgeving aanwezige functies; - de invloed op de omgeving wat betreft het aantal te verwachten gebruikers of bezoekers; - de invloed op de mobiliteit en de verkeersleefbaarheid; - de relatie met de in de omgeving van het gebied vastgelegde bestemmingen. Artikel 6.2 Volgende handelingen zijn toegelaten: - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht is op de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied, waaronder sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie; - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die nodig of nuttig is voor het goed functioneren van de toegelaten functies voor zover het handelingen betreffen inzake ontsluiting, parkings, verhardingen, reliëfwijzigingen, ondergrondse constructies, technische constructies of onthaalinfrastructuur; - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht is op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw. - het herstellen, heraanleggen of verplaatsen van bestaande openbare wegen en nutsleidingen. Bestaande openbare wegen en nutsleidingen kunnen verplaatst worden voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het leefmilieu, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijke milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid. Artikel 6.3 Een landbouwbedrijfszetel mag enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten bevatten, evenals verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaken. Het oprichten van gebouwen voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven, glastuinbouw, toeleverende, verwerkende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten is niet toegelaten. Artikel 6.4 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van en beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden, - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 6.1 tot 6.3 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.	Het gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde is géén ruimtelijk kwetsbaar gebied in de zin van artikel 1.1.2 van de VCRO. Toelichting bij de bepalingen m.b.t. toelaatbare gebouwen en constructies Kleinschalige infrastructuur die nodig of nuttig is voor deze activiteiten zijn bijvoorbeeld: beperkt aantal parkeergelegenheden, speeltuigen, infrastructuur in functie van speelbossen en speelweiden, kleinschalige kampeervoorzieningen (sanitair...) bv. in functie van jeugdverblijfstoeerisme of hoeve- of kasteelkamperen, kleinschalige onthaalinfrastructuren (infoborden, schuilplaatsen...), terras in functie van horeca... Hoogdynamische dagrecreatieve activiteiten (sportvelden, golfterreinen, dierentuinen, omvangrijke speeltuinen...) of toeristische voorzieningen (grootschalige kampeervoorzieningen...) zijn niet toegelaten. Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten Het behoud van de bestaande landbouwactiviteiten in het gebied blijft gegarandeerd. Bestaande landbouwbedrijfszetels kunnen verbouwen, herbouwen of uitbreiden, voor zover de ruimtelijke samenhang en de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het gebied behouden blijft. Volledig nieuwe landbouwbedrijfszetels oprichten kan niet toegelaten worden op deze sites. Het hergebruiken van de bestaande gebouwen voor landbouwactiviteiten kan wel toegelaten worden mits de erfgoedwaarde behouden blijft. Onder de niet toegelaten niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven wordt verstaan agrarische bedrijven die hun landbouwproductie (plantaardig/dierlijk) uitsluitend in bedrijfsgebouwen voortbrengen. Deze bedrijven hebben slechts behoefte aan een bouwplaats voor de oprichting van hun bedrijf. Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer In de beekvalleien is waterbeheer(sing) een nevengeschiedte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarderen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuren hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitsel over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen

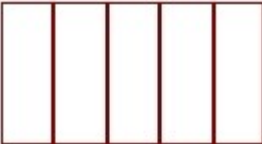
Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
<i>Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'bos'.</i> Artikel 7. Bosgebied Artikel 7.1 Het gebied is in hoofdzaak bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van bos. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de aanleg, het beheer en de inrichting van bos zijn toegelaten. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten, voor zover aangetoond wordt dat ze het realiseren van een ruimtelijk-functionele samenhangende bosstructuur en de ruimtelijk-structurende waarde van de bestaande bossen niet wezenlijk in het gedrang brengen. Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het bosgebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het bosgebied niet overschreden wordt. Artikel 7.2 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden,	worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen. Omgevingsvergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid. Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek). Toelichting bij de bepalingen m.b.t. bos "Bos" moet in ruime zin geïnterpreteerd worden, zoals in het Bosdecreet. Open plekken in het bos vallen daar bijvoorbeeld ook onder. Realisatie van natuurtypes buiten de bosseer is niet uitgesloten, maar mag het behoud of ontwikkeling van de bosstructuur niet wezenlijk in het gedrang brengen. Het aanbrengen van infrastructuur voor het beheer van het gebied als bosgebied is mogelijk. Die infrastructuur is onder meer: veekerende rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten voor zover ze rechtstreeks gerelateerd zijn aan de functies van het bos zoals gedefinieerd in het bosdecreet. Het gaat bijvoorbeeld om: - gebouwen die noodzakelijk voor het beheer van en het toezicht op de bossen, op voorwaarde dat ze niet kunnen worden gebruikt als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal...). - sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie; Kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve of recreatieve functie van het bos zijn bijvoorbeeld: - voorzieningen gerelateerd aan het onthaal van bezoekers zoals informatieborden, wegwijzers, fietsenstallingen, parkeervoorzieningen, picknicktafels, zitbanken, vuilnisbakken, inrichtingen voor speelbossen en speelweiden zoals klim- en speeltuigen... - voorzieningen gerelateerd aan het al dan niet toegankelijk maken van het bos voor recreatief medegebruik zoals toegangspoortjes, afsluitingen, knuppelpaden, vogelkijkhutten, voorzieningen voor paalkampen... De omvang van deze voorzieningen (bv. parkeerplaatsen) is in verhouding tot de omvang van het bos. Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer In de beekvalleien is waterbeheersing een nevengeschiedte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarderen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...

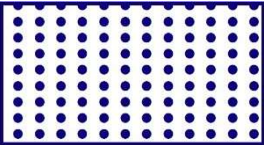
Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 7.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen. <i>Aanduiding in overdruk</i> Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur. Artikel 7.3 Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur. Voor de percelen met kadastrumnummers 71055B0351M2, 71028B0475, 71028B0480S, 71028B0480R, 71055B0351L2, 71055B0351P2, 71028B0480X, 71028B0480Y, 71028B0480V, 71028B0480B, 71028B0480K 71055B0294Y en 71028B0476 treden de bepalingen van deze overdruk in werking op 1 januari 2035 voor zover dat deze (delen van) percelen vóór de goedkeuring van het ruimtelijk uitvoeringsplan nog niet in VEN lagen.	Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingsfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen. Omgevingsvergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid. Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek). Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de overdruk grote eenheid natuur Dit gebied wordt beschouwd als een Grote Eenheid Natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing in dit gebied. In voorkomend geval is een vastgesteld managementplan Natura 2000 bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk managementplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen. De overgangsmaatregel m.b.t. de inwerkingtreding van de overdruk GEN heeft enkel betrekking op (delen van) percelen die vóór de goedkeuring van het GRUP nog niet in VEN-gebied gelegen waren.
 <i>Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'recreatie'.</i> Artikel 8. Recreatiegebied voor paardensport Artikel 8.1 Het gebied is bestemd voor dagrecreatie in het kader van de paardensport. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn in functie van de exploitatie van een paardenhouderij en de daarmee verbonden dagrecreatie zijn toegelaten. Het oprichten of uitbreiden van gebouwen en daarmee vergelijkbare constructies is enkel toegelaten in de zone die aangeduid is met overdruk voor gebouwen en constructies (artikel 8.2). Het oprichten van niet opgaande constructies is mogelijk voor zover er rekening gehouden wordt met de schaal en de ruimtelijke impact van deze ingrepen. Daarbij wordt ten minste aandacht besteed aan: - de relatie met de in de omgeving aanwezige functies; - de invloed op de omgeving wat betreft het aantal te verwachten gebruikers of bezoekers;	Toelichting bij de bepalingen m.b.t. tot paardensport Binnen de zone voor dagrecreatie is de organisatie van 'paardenkampjes' en ruitertornooien mogelijk. Er geldt een beperking qua totale duurtijd van de evenementen en de toegelaten periode. Het houden van evenementen die niet gerelateerd is aan de paardensport is verboden. De zone waar in de toekomst blijvend infrastructuur in functie van een manege kan toegelaten worden, wordt aangeduid in overdruk gebouwen en constructies. Niet opgaande constructies zijn bv. pistes, paddocks en parkeergelegenheden... Buiten de specifieke aangeduide zones is het oprichten van gebouwen en daarmee vergelijkbare constructies niet toegelaten. Bij een vergunningsvraag worden voorwaarden opgelegd in functie van het verwijderen van gebouwen buiten de overdruk voor gebouwen en

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
- de invloed op de mobiliteit en de verkeersleefbaarheid; - de relatie met de in de omgeving van het gebied vastgelegde bestemmingen; - de relatie met de natuurwaarden. Handelingen voor de exploitatie van een paardenhouderij en paardensport zijn enkel toegelaten indien aangetoond wordt dat ze landschappelijk inpasbaar zijn en mits het gelijktijdig verwijderen van de onvergunde en niet vergunbare constructies die deel uitmaken van de paardenhouderij. Vergunningsaanvragen voor het wijzigen of voor de aanleg van infrastructuur bevatten daarom een inrichtingsplan waarbij aangegeven wordt hoe de onvergunde en onvergunde constructies verwijderd worden en de site landschappelijk ingepast wordt door o.a. het uitvoeren van werken die bijdragen aan landschaps- en natuurherstel. Daarbij dient aandacht besteed te worden aan: - het beperken of verminderen van de verhardings- en bebouwingsgraad op de volledige site; - natuur- en landschapsherstel door de aanplant van bomenrijen, houtkanten, poelen en/of schaduwbomen - het verwijderen van onvergunde ophogingen in functie van het herstellen van het natuurlijk reliëf.	constructies en het beperken of verminderen van de verhardingsgraad op de volledige site. Met de volledige site worden alle percelen, binnen de contour van dit GRUP, bedoeld die benut worden voor de exploitatie van de manege. Om de site beter landschappelijk te kunnen integreren, is de aanleg van bomenrijen, houtkanten, poelen en/of schaduwbomen aangewezen. Deze beeldbepalende elementen dragen nl. bij aan de ruimtelijke inpasbaarheid van de site en de activiteiten die er uitgeoefend worden. De inrichtingsschets (die bij de vergunningsaanvraag gevoegd wordt) moet toelaten om de goede ruimtelijke ordening op een correcte manier te kunnen beoordelen. In deze beoordeling zijn volgende aspecten bijzondere aandachtspunten: - functionele inpasbaarheid, - de mobiliteitsimpact, - de schaal, - het ruimtegebruik, - visueel-vormelijke elementen - cultuurhistorische aspecten Landschaps- en natuurherstel kunnen een wezenlijke bijdrage leveren aan ieder van de hierboven genoemde aspecten. Volgende acties dragen bij tot het beoogde landschaps- en natuurherstel dat noodzakelijk wordt geacht om de volledige site, die gebruikt wordt i.f.v. het uitoefenen van de paardensport, landschappelijk in te passen: - aanplant van bomenrijen, houtkanten, poelen, schaduwbomen; - verminderen van de verhardings- en bebouwingsgraad van het terrein; - het slopen van (bij)gebouwen; - het verwijderen van ophogingen in functie van het herstellen van het natuurlijk reliëf. Met de huidige situatie wordt de datum waarop het RUP van kracht wordt bedoeld. Het installeren van pistes, paddocks en parkeerhavens is toegelaten. Hierbij wordt zuinig ruimtegebruik nagestreefd. Dagrecreatie laat geen verblijfsrecreatie toe. Toelichting bij de bepalingen m.b.t. bebouwing en infrastructuur in relatie tot een manege Met de aanduiding in overdruk wordt aangegeven waar gebouwen en constructies toegelaten zijn. Buiten deze zone is dus geen nieuwe bebouwing toegelaten. Ook herbouw of uitbreiding van bestaande gebouwen buiten deze zone is niet toegelaten. Doel is om alle thans verspreid gelegen stallen op termijn te herlokalisieren en te bundelen in de zone voor gebouwen en constructies. Om die reden wordt opgelegd dat bij een vergunningsvraag voor het oprichten of wijzigen van constructies gelijktijdig ook werk gemaakt wordt van het slopen van de gebouwen buiten deze zone. De omgevingsvergunningsaanvraag moet derhalve duidelijk aangeven welke andere bebouwing of verharding elders op het terrein verwijderd zal worden en hoe dit gefaseerd wordt. De schaal en typologie van de site moet behouden blijven. Dit betekent dat de gebouwen kunnen behouden, verbouwd, herbouwd en/of beperkt uitgebreid worden, zonder dat een noemenswaardige schaalvergroting gebeurt. De bestaande cafetaria is ondersteunend voor de manege en kan enkel opengesteld worden in functie van de paardensport. Binnen de perimeter kan de conciërgewoning behouden, herbouwd en uitgebreid worden.
 <i>Aanduiding in overdruk.</i> <i>Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur.</i> Artikel 8.2 Het oprichten van gebouwen en constructies voor de voor de exploitatie van de manege of daarmee verenigbare vormen van recreatief medegebruik kan toegelaten worden binnen de met deze overdruk aangeduide zones binnen volgende voorwaarden: - Het verbouwen, uitbreiden, herbouwen of oprichten van bijkomende gebouwen kan enkel toegelaten worden voor zover de totale oppervlakte van de gebouwen in zone beperkt wordt tot B/T van 0,65; - De vergunning voor bijkomende gebouwen wordt afhankelijk gemaakt van het slopen van een vergelijkbare oppervlakte elders op de site, voor zover er op het ogenblik van de vergunningsaanvraag nog bebouwing buiten deze zone aanwezig zou zijn; - De ruimtelijke, landschapsecologische en milieuhygiënische impact van die gebouwen en constructies op de omgeving wordt minimaal gehouden; - Het installeren en uitbaten van een kleinschalige cafetaria kan enkel in functie van paardensport; - Het voorzien van één conciërgewoning is toegelaten/	

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
Artikel 8.3 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden, - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 8.1 tot 8.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.	Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer In de beekvalleien is waterbeheersing een nevenschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningaanvragen. Omgevingsvergunningaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid. Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek).
 <i>Aanduiding in overdruk</i> Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur. Artikel 9. Erfgoedlandschap Het gebied is een erfgoedlandschap in de zin van het Onroerenderfgoeddecreet.	Het vastgesteld landschapsatlasrelict 'Herkenrodebos en kasteel van Stevoort' werd bij ministerieel besluit 17 februari 2022 definitief aangeduid. Dit vastgesteld landschapsatlasrelict is volgens artikel 12.3.5 van het Onroerenderfgoeddecreet te beschouwen als een vaststelling van de 'landschapsatlas' en als 'onroerenderfgoedrichtplan'. De onroerenderfgoedrichtplannen zijn krachtens artikel 7.3.4 van het Onroerenderfgoeddecreet de sectorale voorstellen voor inrichtingsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen. Delen van dit vastgesteld landschapsatlasrelict en beschermd cultuurhistorisch landschap worden in het ruimtelijk uitvoeringsplan opgenomen met de overdruk 'erfgoedlandschap' in de zin van artikel 6.5.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Volgende specifieke bestemmingen en voorschriften van het ruimtelijk uitvoeringsplan zijn gericht op het behoud van de typische landschapskenmerken van het erfgoedlandschap: de bestemmingen bosgebied, natuurgebied, (bouw) agrarisch gebied en de overdruk verwevingsgebied zorgen voor het behoud en versterking van de historische structuur van het landschap met bossen, bocagelandschap, landbouwgronden.

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
 <i>Aanduiding met puntsymbool in overdruk</i> Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur. Artikel 10 Te behouden bouwkundig erfgoed De elementen van het bouwkundig erfgoed die met dit puntsymbool zijn aangeduid, zijn te behouden elementen met een bijzondere cultuurhistorische waarde. Het gaat om: - Winning van Martens (Runksterkiezel 125, Hasselt) - De Hoef (Stevoortse kiezel 199, Hasselt) - Kannaertshof (Kannaertstraat 5, Hasselt) - Busselhof (Kermtstraat 158) Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor het behoud of het herstel van de cultuurhistorische waarde van deze elementen zijn toegelaten. Handelingen in de onmiddellijke omgeving van deze elementen, voor de functies aangegeven in de onderliggende bestemming, zijn toegelaten voor zover zij de cultuurhistorische waarde van het element niet in het gedrang brengen.	Een aantal sites met bouwkundig erfgoed worden omwille van hun landschappelijke contextwaarde op het grafisch plan met een puntsymbool aangeduid. De locatie op het plan met het puntsymbool is bij benadering aangegeven. De werkelijke ligging is een feitelijk gegeven. Doel is het behoud van de onroerende erfgoedwaarde van het bouwkundig erfgoed te verzekeren. Volgende handelingen kunnen de cultuurhistorische waarde van de sites in het gedrang brengen en zijn in principe niet toegelaten: - het oprichten van gebouwen en constructies die de landschappelijke contextwaarde van de sites kunnen aantasten; - de aanleg van wegen of verhardingen die de landschappelijke contextwaarde van de sites kunnen aantasten Voor de beschrijving van de erfgoedwaarde van het betreffende bouwkundig erfgoed kan verwezen worden naar vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed.
 <i>Aanduiding met een puntsymbool in overdruk</i> Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur. Artikel 11. Te behouden cultuurhistorisch en landschappelijk waardevol groenelement De houtige landschapselementen dit met dit puntsymbool zijn aangeduid, die een bijzondere intrinsieke erfgoedwaarde hebben waarvan de identiteit en het karakter bepalend is voor het omgevende landschap, zijn te behouden. Het gaat om: Treures als kapelboom (Runksterkiezel tegenover nummer 32, Hasselt) Alle handelingen nodig of nuttig voor het behoud of het herstel van de houtig landschapselement zijn toegelaten.	Één solitaire boom wordt omwille van omwille van hun erfgoed waarde, mede gebaseerd op criteria als zeldzaamheid, gaafheid, herkenbaarheid, authenticiteit, representativiteit en contextwaarde, op het grafisch plan met een puntsymbool aangeduid. De locatie op het plan met het puntsymbool is bij benadering aangegeven. De werkelijke ligging is een feitelijk gegeven. Doel is het behoud van het houtig landschapselement als intrinsiek waardevol erfgoedelement te verzekeren.
 <i>Aanduiding met een lijnsymbool in overdruk</i> Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur. Artikel 12 Te behouden cultuurhistorisch en/of landschappelijk waardevolle wegen De lijnvormige landschaps- of erfgoedelementen die met dit lijnsymbool zijn aangeduid, zijn te behouden elementen met een bijzondere cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde. Het gaat om: - Onverharde weg Regenakkerstraat (Hasselt) Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor het behoud of het herstel van de cultuurhistorische waarde van deze elementen zijn toegelaten. Handelingen in de onmiddellijke omgeving van deze elementen, voor de functies aangegeven in de onderliggende bestemming, zijn toegelaten voor zover zij de cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde van het element niet in het gedrang brengen.	Een aantal elementen worden omwille van hun cultuurhistorische waarde, mede gebaseerd op criteria als zeldzaamheid, gaafheid, herkenbaarheid, authenticiteit, representativiteit, ensemble- en contextwaarde op het grafisch plan met een lijnsymbool aangeduid. De locatie op het plan met het lijnsymbool is bij benadering aangegeven. De werkelijke ligging is een feitelijk gegeven. Doel is het behoud van het element als cultuurhistorisch en/of landschapsecologisch waardevol landschapselement te verzekeren.

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
 <i>Aanduiding met een lijnsymbool in overdruk</i> Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur. Artikel 13 Te behouden landschappelijk waardevolle beken De lijnvormige landschaps- of erfgoedelementen die met dit lijnsymbool zijn aangeduid, zijn te behouden elementen met een bijzondere cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde. Het gaat om: - Oude bosgrens met grenspalen rond Herkenrodebos (netwerk van grachten te Kermt, Kuringen, Stevoort (Hasselt)) Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor het behoud of het herstel van de cultuurhistorische waarde van deze elementen zijn toegelaten. Handelingen in de onmiddellijke omgeving van deze elementen, voor de functies aangegeven in de onderliggende bestemming, zijn toegelaten voor zover zij de cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde van het element niet in het gedrang brengen.	Een aantal elementen worden omwille van hun cultuurhistorische waarde, mede gebaseerd op criteria als zeldzaamheid, gaafheid, herkenbaarheid, authenticiteit, representativiteit, ensemble- en contextwaarde op het grafisch plan met een lijnsymbool aangeduid. De locatie op het plan met het lijnsymbool is bij benadering aangegeven. De werkelijke ligging is een feitelijk gegeven. Doel is het behoud van het element als cultuurhistorisch en/of landschapsecologisch waardevol landschapselement te verzekeren.
 <i>Aanduiding in overdruk</i> Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur. Artikel 14 Te behouden vlakvormig erfgoed- of landschapselement De vlakvormige landschaps- of erfgoedelementen die met deze overdruk zijn aangeduid, zijn te behouden elementen met een bijzondere cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde. Het gaat om: - Kleinschalig landschap met houtkanten (Meybroekstraat, Hasselt) Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor het behoud of het herstel van de cultuurhistorische waarde van deze elementen zijn toegelaten. Handelingen voor de functies aangegeven in de onderliggende bestemming, zijn toegelaten voor zover zij de cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde van het element niet in het gedrang brengen.	Een aantal elementen worden omwille van hun cultuurhistorische waarde, mede gebaseerd op criteria als zeldzaamheid, gaafheid, herkenbaarheid, authenticiteit, representativiteit, ensemble- en contextwaarde op het grafisch plan met een overdruk aangeduid. Doel is het behoud van het element als cultuurhistorisch en/of landschapsecologisch waardevol landschapselement te verzekeren.
 <i>Aanduiding met een lijnsymbool in overdruk</i> Deze aanduiding in overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur Artikel 15 Ecologische verbinding Ter hoogte van de Haagstraat wordt een ecologische verbinding voorzien. De pijl duidt met een lijnsymbool aan welke gebieden met elkaar moeten verbonden worden. Alle handelingen voor het herstellen en versterken van de met dit lijnsymbool aangeduide ecologische verbinding zijn toegelaten. Handelingen die het herstel of de heraanleg van het wegtracé onmogelijk maken zijn niet toegelaten.	Een ecologische verbinding wordt voorzien in functie van de migratie van o.a. de Kamsalamder. De Haagstraat wordt bij eventuele werken zo ingericht dat de migratie niet verhinderd/bevorderd wordt.

Verordenend stedenbouwkundig voorschrift	Toelichting bij de voorschriften
 Aanduiding in overdruk Deze overdruk heeft geen eigen categorie van gebiedsaanduiding maar volgt de categorie van de grondkleur. Artikel 16 Op te heffen verkavelingsvergunningen De bestaande verkavelingsvergunningen worden opgeheven voor wat betreft de delen gelegen binnen deze overdruk.	De bestaande niet-vervallen verkavelingsvergunning van 23 april 1998 (verkaveling met 6 loten voor open bebouwing, 1274 (03/VK/98) en wijzigingen (1274-1/IS, 1274/wijz2/IS/NP) in de stad Hasselt wordt opgeheven voor wat betreft de niet gerealiseerde loten 1 tot en met 5.

9.2 Op te heffen bepalingen

De overlappende delen van het gewestplan Hasselt-Genk en Sint-Truiden-Tongeren worden opgeheven.

De overlappende delen van het BPA Herkendrodebossen worden opgeheven.

Het deelgebied Wijerbos overlapt met deelgebieden 8 en 9 van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Oppervlaktedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg. De overlappende delen van dit gewestelijk RUP worden opgeheven.

Voorliggend plan wijzigt aan de afbakening van het regionaal stedelijk gebied Hasselt-Genk zoals voorzien in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk" niet. Deze afbakeningslijn van het regionaal stedelijk gebied blijft ongewijzigd van toepassing en wordt niet opgeheven.

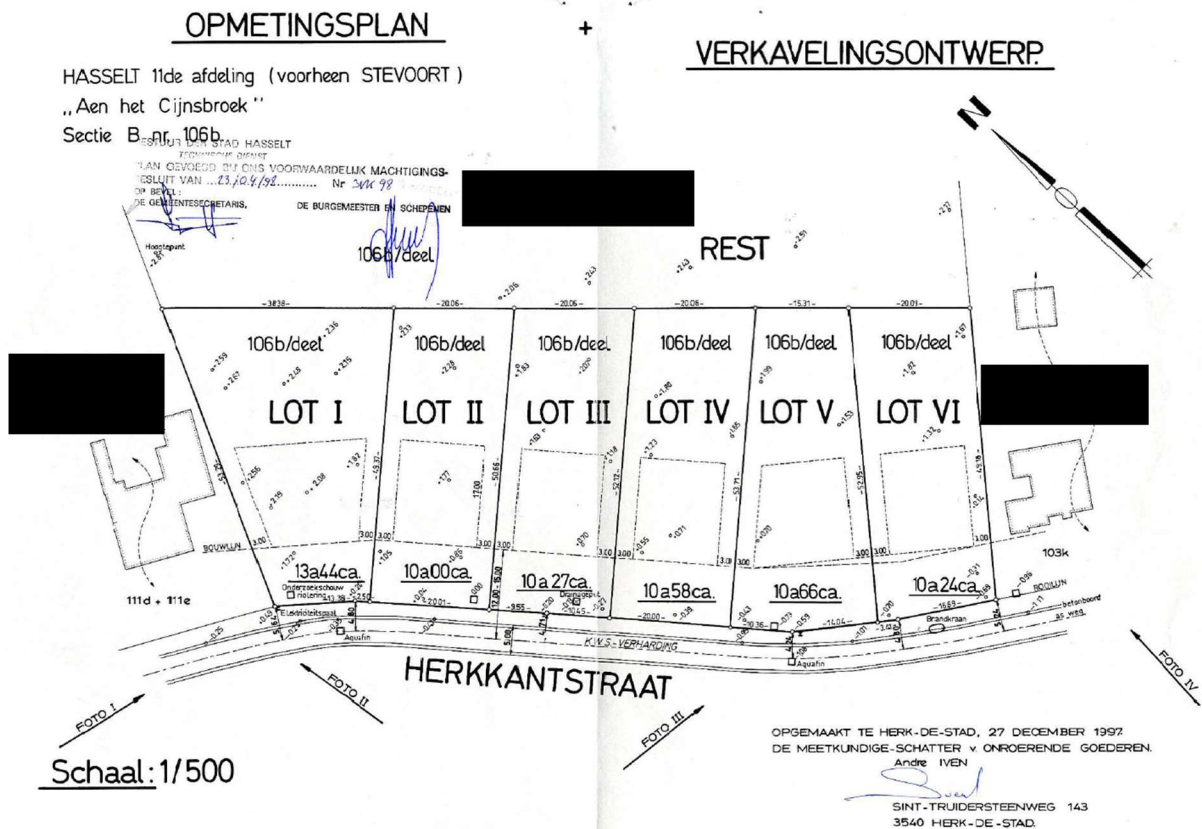
Volgende niet-gerealiseerde delen van verkavelingen die gelegen zijn binnen de bestemmingszones 'Artikel 4 Natuurgebied', 'Artikel 7 Bosgebied' worden opgeheven:

- Verkavelingsvergunning 1274 (03/VK/98) en wijzigingen (1274-1/IS, 1274/wijz2/IS/NP)

Figuur 12-3. Aanduiding niet-gerealiseerde delen verkaveling 1274 (Herkkantstraat)

Figuur 12-4. Grafisch plan oorspronkelijke verkaveling 03/VK/98 (1274)

10 In te zetten instrumenten

Volgende generieke flankerende maatregelen zijn van toepassing:

- planbaten en planschade;
- kapitaalschadevergoeding voor de eigenaar van gronden die van een agrarische naar een groene bestemming gaan;
- bestemmingswijzigingscompensatie voor de landbouwgebruiker van gronden die van een agrarische naar een groene bestemming gaan;
- ontheffingen en overgangsbepalingen op het bemestingsverbod voor gronden die van een agrarische naar een natuur- of bosbestemming gaan cfr. de bepalingen van het mestdecreet.

Om de bestemmingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan te realiseren voert de Vlaamse overheid een gebiedsgericht grondbeleid. Het Vlaams Gewest koopt in der minne gronden aan om te bebossen of ruilgronden om landbouwers met gronden in bos- of natuurgebied uit te ruilen.

Binnen de gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk en de gebieden met bestemming natuur- of bosgebied heeft de Vlaamse grondenbank een recht van voorkoop (art. 37 natuurdecreet).